

DONEM: II

-YASAMA YILI:1990/1

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

27'inci Birleşim
14 Aralık 1990, Cuma

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I.GELEN EVRAK	2268
II.ÖZEL GÜNDEM	
(1) 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No:28/1/90)	
(11) Program 08, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi	2269-2335
(111) Program 09, Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi	2337-2405

- 2268 -

I. GELEN EVRAK

TEZKERELER

1. Başbakanlığın, Kıyıların Korunmasına ilişkin Yasa Önerisi (Y.Ö.No:2/1/90) ile ilgili Hükümet görüşüne ilişkin Tezkeresi. (226/10.12.90) (Başkanlığa Geliş Tarihi:10.12.90) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine)

2269/...

BİRİNCİ OTURUM

Açılış saati: 10.20

BAŞKAN - Vehbi Z. Serter

KÂTİP - Muharrem Söylemez

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin II'nci Dönem, I'inci Yasama Yılı'nın 27'nci Birleşimini açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemin I'inci maddesi Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır. Sunuş yoktur.

Sayın milletvekilleri; özel Gündem'de yer alan 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesi saptanan program çerçevesinde devam ediyor. Bugün önce program 08, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi görüşülecektir. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - Program 08, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı. Alt Program 01, 02, 03 Yönetim Hizmetleri.

Personel giderleri	:	834.469.000.-TL
Cari giderler	:	416.500.000.-TL
Yatırımlar	:	7.669.000.000.-TL
Transferler	:	694.700.000.-TL
Alt program toplamı	:	9.644.669.000.-TL

Alt program 04, Talim ve Terbiye Dairesi:

Personel giderleri	:	136.477.000.-TL
Cari giderler	:	1,200.000.-TL
Alt program toplamı	:	137.677.000.-TL

Alt program 05, Yüksek Öğretim ve Dışilişkiler Dairesi:

Personel giderleri	: 328,478,000.-₺
Cari giderler	: 4.300.000.-₺
Alt program toplamı	: 332.778.000.-₺

Alt Program 06, Eğitim ve Öğretim Genel Müdürlüğü:

Personel giderleri	: 293.051.000.-₺
Cari giderler	: 2.050.000.-₺
Transferler	:1,846.500.000.-₺
Alt program toplamı	:2,141.601.000.-₺

Alt program 07, Teftiş Dairesi:

Personel giderleri	: 785.215.000.-₺
Cari giderler	: 53.500.000.-₺
Alt program toplamı	: 837.715.000.-₺

Alt Program 08-09-10 İlk Öğretim dairesi.
Personel Giderleri; 21,361,960,000,; Cari Giderler 934,500,000;
Transferler 458,800,000; Alt Program Toplamı 22,755,260.000;
Alt Program 11 Genel Orta Öğretim dairesi: Personel Gider-
leri; 25,043,829,000; Cari Giderler 433,914,000; Alt Program
Toplamı 25,477,743,000; Alt Program 12. Mesleki Teknik
Öğretim Dairesi: Personel Giderleri 9,916,983,000; Cari
Giderler 238,610,000; Transferler 44,200,000; Alt Program
Toplamı 10,199,783,000; 13 Burslar Transferler 4,421,200,000;
Alt Program Toplamı 4,421,200,000; 14-15 Kültür Dairesi
1,550,148,000; Cari Giderler 345,424,000 Alt Program Toplamı
1,895,572,000 ; 16 Kıbrıs Türk devlet Tiyotraları Personel
Giderleri 791,629,000 Cari Giderler 53,500,000; Alt Program
Toplamı 845,129,000; 17. Devlet Senfoni Orkestra ve Korosu
Personel Giderleri 54,016,000; Cari Giderler 11,500,000;
Alt Program Toplamı 65,516,000; 18. Eski Eserler ve Müzeler
Dairesi personel giderleri 3,212,699,000; Cari Giderler
115,940,000; Yatırımlar 2,100,000,000; Alt Program Toplamı
5,428,639,000; 19. Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi Personel
Giderleri 132,356,000; Cari Giderler 13,250,000; Alt Program
Toplamı 145,606,000; Program Toplamı 84,328,898,000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 08 Milli Eğitim
ve Kültür bakanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Ergün Vehbi. Başka efendim? Buyurun
Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Eğitim ve Kültür Bakanlığı konularında genel olarak bir de ne yapılması gelirdi, neler yapıldı onlara değinerek konuşmama başlamak istiyorum.

Bir ülkede kuşku yok ki en önemli yatırım sayılabilecek cari harcamalar, eğitim sahasına da yapılmaktadır veya yapılmalıdır. Eğitim ve sağlık dünyada tüm literatürlerde cariler arasında yatırım nitelikli olanlar olarak kabul edilir. Nedir? İnsana yatırım yapıyorsunuz. Yani sağlıklı bir nesil yetiştirebilmek için, geleceğinizi daha güvenli gençlere emanet edebilmek için, sağlık hizmetlerine daha büyük yatırım yapmanız lazım. Yine, bilgili, kültürlü, uzman insanlara ülkenin geleceğini telim edebilmek için Eğitim ve Kültür Bakanlığına o oranda önem vermek ve yatırım yapmak kaçınılmazdır.

İşte bu nedenle uygar bir ülkede sağlık ve eğitime yapılan cari masraflar, harcamalar doğrudan doğruya cari yatırım diye nitelendirilir, insana yatırım diye. İşte bizde bir iddia vardır, inanç vardır. İşte eğitimimiz üstün, gelişmiş bir eğitimidir. Ve bununla da iftihar ediyoruz. Tabii belli oranda doğruluk payı var bunda. Yani çağıçı öğrencilerin belki tümüne yakın, bu kez bize öyle sundu komitede, tümü okula kayıtlı oluyor dendi. Ben biraz daha dikkatli söz söyleyeceğim ve diyeceğim ki tümüne yakını çağıçı ilk öğrenime gidebilmektedir. Bu doğrudur. Orta öğretim de oldukça yaygındır ve köklü müesseselerimizdendir. Yüksek öğrenim son zamanlarda son derece sınırlanmıştır. Gerek yüksek öğrenime giriş imtihanlarındaki başarısızlık, gerek Türkiye'deki, Türkiye satına yayılan üniversitelerarası tercihte karşılaşılan zorluklar itibarı ile düşmektedir. Ama yine de kıyas yapıldığı zaman öğrenciler oldukça yoğun bir biçimde yüksek öğrenime de katılmaktadır. Şimdi hal böyle iken gerçekten sorunlarını, eğitim sorunlarını çözmüş bir ülke miyiz? Asıl buna bakmamız lazım. Yani tüm nüfusumuzun %95'inin 96'sının eğitime girmiş olması, okuma yazma ... daha doğru bir sözle okuma yazma bilmesi, bu ülkede eğitim sorununun çözümlendiğinin bir işareti midir? Kesinlikle değildir. Bunu söylemek mümkün değildir. Bugün ülkemizde, genel olarak okullarımızda araç, gereç, laboratuvar ve diğer ihtiyaçlardan son derece yetersizdir. Yine ülkemizde modern eğitime yönelme çabaları son derece kısıtlıdır. Bunu da hiç kimse çıkıp da işte çağdaş bir eğitim düzeyini tutturduk da bunu sürdüreceğiz. Fazla bir değişikliğe ihtiyacımız yok diyemez. Klasik yöntemlerle hala eğitimi sürdürmeye çalışıyoruz. Dünya çağ atlamak üzeredir. İşte bilgisayarla eğitim, televizyonla eğitim, vesair yöntemlerle gelişmiş eğitim sistemleri uygulayan ülkelere nazaran, bu konuda oldukça geri kaldığımız bir gerçektir. Tabii bunları söylerken, ben, bürokrat arkadaşları ve bu konuya, eğitim konusuna bu ülkede yıllarını veren arkadaşları itham etmek istemiyorum. Yani bilmiyorlar veya istemiyorlar, uğraşmıyorlar diye değil. Bunun nedenlerini az sonra sayacağım.

Yani nedenlerle birlikte pek tabii ki geriliğimizi, geri kalmışlığımızı düşünmek mecburiyetindeyiz. Bunun yanında modern eğitimde yine geri kalışımız yanında lisan eğitiminde de ülkemiz gittikçe daha da gerilemektedir. Standart düşmektedir. Çift lisan bilenlerin sayısı azalmaktadır. Yani bırakın normal klasik liselerimizi, kolejlerde bile yeterli düzeyde lisan eğitimi, öğrenimi yapıldığını söylemek, bugün için kanaatimce olanaksızdır. Kaldı ki bu konuda çok önemli bir husus olduğu için lisan eğitime ta ilk okuldan ciddi bir biçimde ve yoğun bir biçimde başlanması gerekir ve artık okullarımızda bir lisanın, yani geleneksel İngilizcenin yanına ikinci lisanı da mutlaka ilave etmemiz gerekir. Gençlerimizi bu doğrultuda yetiştirmemiz gerekir. Ama o yönde de çalışmalar yetersizdir. Sportif etkinlikler de, faaliyetler de giderek standartları düşmektedir. Bir defa okullarda olanaklar azalıyor. Yine okullarda yoğun tedrisat nedeni ile, özellikle orta eğitimdeki çok yoğun tedrisat nedeni ile sportif sahalara eğilim azalmaktadır. Burda da kıyas yaptığımız zaman uygar ülkelerde tam tersine, tedrisatın yoğunluğu, azaltılmakta, sportif etkinlikler çoğaltılmaktadır.

Ve birbirine paralel, sağlıklı gençlik ve sağlıklı bir bilgi hazinesi ile yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Sportif faaliyetleri sürdüren öğrenciler yine uygar ülkelerde, gelişmiş ülkelerde teşvik edilmektedir. Bizde tabii özellikle orta öğretimde yoğun bir üniversite çabası başladığı için de, özellikle lise sınıflarındaki öğrenciler artık spordan kesinlikle kopuyor. Tabii tesis yetersizliğini de buna ilave etmek lazım. 3-5 sene önce liselerimizde, okullarımızda, ilk okullarımızda daha çok boşluklar vardı, daha çok öğrencilerin ders dışında kullanacakları bölge vardı, arazi vardı. Orada işte voleybol sahaları vardı, basketbol sahaları vardı, hatta futbol sahaları bile çoğu okullarda vardı. Ama şimdi artık giderek sıkıştığımız için bu boşlukların yerine de, sportif etkinlikler için ayrılmış boşlukların yerine de işte barakadan derslikler yapılmaya başlanmıştır ve bu yönde de bir eksiklik sıratmaktadır. Tabii binaların yetersizliği, techizat, araç, gereç ve modern eğitimin gerektirdiği diğer cihazlar yanında, bina yetersizliği de her geçen gün kabaran boyutlara ulaşmaktadır. Bu konuda da artık kader, Okul Aile Birliklerinin girişimine bırakılmış veya yardımsever bazı yurttaşlarımızın bazı okullarda işte kendi çocuklarının da devam ettiği derslikler yapılması biçimine dönüştürülmüş bulunmaktadır. Okul binaları yetersizdir. Bunu komisyon aşamasındaki tartışmalarda yine Ulusal Birlik partisine mensup milletvekillerinin ağızından da dinledik. Ülkemiz artık tuvaleti olmayan okullar açmaktadır. Fiilen tuvaletleri yok ve çocuklar ya başka okulun tuvaletine gitmek mecburiyetinde ya da sazlıklar arasında hacet gidermek mecburiyetinde kalmaktadır. Bunlar söylendi, yazıldı, zabıtlarda vardır. Ben de buradan tekrar etmekle yükümlüyüm. Yani bizi bu günlere getiren, tenzih ederim, yani fedakarane çalışmış, bu sahaya hizmet vermiş bürokrat elemanlarımız değil, Ulusal Birlik partisi iktidarlarının, Hükümetlerinin ihmalleridir. Yani gerekçeleri sayarken, bunları açık açık sıratacaktır.

Yine ülkemizde geçmişe göre öğretmene verilen önem de azalmaktadır. 3-5 sene öncesinin öğretmeni yok artık. Sürekli görüyorum, Hükümetle çelişki içinde, Hükümetle çatışan öğretmen örgütleri sözkonusu. Tatmin olmamış kitlelerinin sorunlarını gündeme getirmeye çalışan sendika yöneticileri ve gerçekten prestiji düşmeye başlamış, ekonomik düzeyi, ekonomik olanakları düşmeye başlamış, saygınlığı değişik etkinliklerde de göze batar biçimde, ikinci plana itilmiş bir öğretmen kesimi ile karşı karşıyayız. Bu da bize yine iktidarın sürdürmekte olduğu politikaların getirdiği bir sonuç. Bu da son derece yanlış.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Eskiden sen yoktun Ergün. Ne milletvekili vardı, ne başbakan vardı, ne Cumhurbaşkanı vardı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, tabii yani bakan, milletvekili, Başbakan, eskiden yoktu. Ben zaten o dönemleri kastetmiyorum. Kaldı ki bir memlekette Başbakan da olabilir, Bakan da olabilir, milletvekili de olabilir., Ama yine de öğretmen baştacı olabilir. Eğer siz yaparsanız, ki yapmanız lazım, yine de öğretmen üst düzeyde olabilir, baştacı olabilir. Yani bu memleketin geleceği öğretmenlerin elindedir, öğretmenlerin elinde yükselecektir diyen Atatürk'ü de unutmamak lazım. O nasıl öğretmene önem vermişse kendi döneminde, gerçekten görüyoruz, yaşıyoruz. Onuncu yılındaki etkinlikleri de Türkiye Cumhuriyetinin yaşıyoruz.

Biz de bunu gerçekleştirebilirdik ve öğretmeni saygınlığının gerektiği yere oturabilirdik. Bunda da bir azalma var ve şimdiki moda hükümet öğretmen çatışmasıdır. Her sahada Hükümet, öğretmenle çatışma içerisine girmiş bulunmaktadır. Yani bunu bir defa önlemek o mesleğin gereklerinden biridir bana göre. Önleyecek olan da öğretmen değil . Önleyecek olanlar yürütmeyi elinde tutanlardır. Sayın Eğitim Bakanımızdır.

Daha ciddi olarak bu konuda sendikaların dertlerine, sorunlarına, öğretmenlerin sorunlarına, okulların sorunlarına iyilerek sorunları çözmek ve bu yaklaşımını sağlamak mecburiyetindedir. Teknik eğitimde birkaç tane , yani büyük çabalarla özellikle Sayın Coşar'ın o dönemde gerçekten yadsınamayacak çabaları ile birkaç üstün düzeyde techizata, olanağa sahip teknik okul yarattık bu memlekette. Var yani. Var ama maalesef eğitim yönlendirilmediği için, bu okullardan da istifade edemiyoruz. Toplum istifade edemiyor. Çünkü o yönde de yetersizdir. Eğitim yetersiz, sonuçlar yetersizdir en azından. Yani o teknik okullar da verilecek olan eğitim'den sonraki aşama düşünülmediği için, yönlendirilmediği için yeterli düzeyde bu teknik eğitimden de toplumumuzun istifade etmediği açıktır. Şimdi bütün bunları saydıktan sonra bunun sonuçları nedir? Buna bakmakta yarar vardır. İşte sonuç açık, ortada. Eğitim ısdandardımız, yazık ki düşüyor. Geçmişte kendimizi dış ülkelerle kıyasladığımız zaman, özellikle muhtelif sahalarda öğrencilerimizin yarıştığı Türkiye ile kıyasladığımız zaman üstünlük görülüyordu. Yani bizde bir üstünlük vardı karşılaştırılmalı üstünlük teorisine göre , geçen gün Sayın Eroğlu iktisatta o teoriyi burdan bize anlatmaya çalıştı. Biz de karşılaştırılmalı bir eğitime sahiptik öğrenci yetiştirme bakımından, sonuç alma bakımından. Şimdi yazıktır yarışacak halimiz kalmadı. Yani ÜSS sınavları bile, işte verildi bize listeler onları da gördük. Tam alamadım ama gördüm. Yüzdeler süratle düşmektedir. Başarı oranı süratle düşmektedir. Ve eskiden yarıştığımız İstanbul, Ankara, İzmir büyük iller yerine şimdi artık Erzincan, Diyarbakır, Kilis'le yarışabiliyoruz. Oraları küçümsemek

için bunu söylemiyorum. Ama Türkiye'de geri kalmış yer addedilen bölgelerle eğer eğitimde artık yarışacak düzeye gelmişsek, bunu yine ciddi ciddi Hükümetin, Eğitim Bakanlığının, sorumluların oturup düşünmesi kaçınılmazdır. Niye başarısız oluyor öğrencilerimiz? Gittikten sonra da bir başarısızlık sözkonusudur. Üniversitelerde de izlediğimiz takdirde , dinlediğimiz takdirde görüyoruz ki orda da yine geçmişe nazaran bir başarısızlık sözkonusudur. Nedenler de ortadadır. Yine hükümete gelip dayanır. İlgisizlik o yüksek öğrenim gençliğine yeterli düzeyde ilginin olmayışı, sorunlarının çözülmemiş olması. Daha geçtiğimiz yıllarda hepsinin sokaklarda olduğunu gördük. Çadırlar kurdular, anlatmaya çalıştılar. Burs sorunları var, yurt sorunları var, kitap sorunları var. İşte bu sorunları da çözülmediği için istandardımız sürekli düşmektedir. Ve bugün ülkemizde yarışabilecek araştırmacı gençlik yetiştirdiğimizi iddia etmek olanaksızdır. Tamamen devlet kapısına gelip dayanacak,devletten iş isteyecek insanlar yaratıyoruz. Gençler hiçbir zaman veriğiniz eğitimle kendi kendini kurtarabilecek düzeye ve standarda ulaşamıyor. Gelsin araştırmacı olsun. Ülkenin koşulları neyi gerektiriyor, o sahalara ilgi duysun. İster narenciye ile uğraşsın, işte zeytin, harupun gerilemesini önleyecek tedbirler getirmeye çalışsın. O sahalara girsin. Yani özel girişimciliği, yaratıcılığı olsun. Böyle bir gençliği, böyle bir nesli yetiştirdiğinizi iddia etmek mümkün değildir. Ezbere dayalı eğitimlerle geliyor. Ondan sonra Türkiye'de de hasbel kader üniversiteyi kazanıp oraya da gittikten sonra geliyor, devlet kapısına dayanıyor aman bir iş.

Nerede verirsiniz verin. Zaten Hükümet de uzun senelerdir eğitimini, üniversite gençliğinin eğitimini ciddiye almadığı için, onlara devlet kapılarında bir iş veriyor, bir yanda mühendis kitabet kadrosunda oturuyor. İşte dış politika okumuş insanlar maliyede sürünüyor. Dış politikanın ihtiyacı olan personeli de dış temsilciliklere mühendis kadrolarından emekli olan kişilerden bulup yolluyoruz. Böyle bir paradoksu yaşayan bir ülke haline geldik. Yani emekli müdürler, müsteşarlar, ister mühendis olsun, ister edebiyatçı olsun, dış ülkelerde temsilciliklere gidiyor, ama bizim siyasalı bitirmiş, bu Sahada uzman eğitim görmüş elemanlarımız da dairelerin başka bölümlerinde sürünüp çile dolduruyor. Ya da gidip bakkal oluyor. Küçümsemek için söylemiyorum, ama eğer bu ülkeye yararlı olmak istiyorsak, araştırmacı, girişimci tip yetiştirmek, ülke koşullarına uygun bir eğitimle ülkenin somut gereklerine uygun bir eğitimle insanımızı tesis etmek zorundayız. Böyle bir eğitim sistemimizin olduğunun söylemek mümkün değildir. Yine bu da sonuçlardan bir tanesi. E, hasbel kader iyi eğitim görenler de, yani olanak bulup, ya burs bulup, ya Amerikan Devletinden yardım alıp veya zengin ana babaya sahip veya mirasyedi, işte yabancı ülkelere gidip de iyi eğitim görenler de yine ya geliyor bir kenarda kalıyor, ya da bu memlekette uzmanlığa önem verilmediği için adayı terk ediyor. Gidiyor İngiltere'ye yerleşiyor, gidiyor Almanya'ya yerleşiyor, gidiyor Türkiye'de devlet kapılarını zorlayıp Türk vatandaşlığı almaya çalışıyor, orada çalışsın, daha fazla kendisine önem verilsin. Böyle bir olayla da bugün ne yazık ki ülkemiz karşı karşıyadır. Yani olanak bulup da hasbel kader iyi yetişmiş olanlar da ülkeyi terk ediyor. Bizim yaptığımız saptama, görüntü bu. Peki, neden böyle oluyor? Neden bu noktaya geldik? Neden eğer bu söylediklerimiz doğru ise, ki bana göre son derece doğru sözler söyledim, sonuçlar ortadadır, görüntü ortadadır. Neden bu hale geldik? Nedeni açık. İşte önümüzde görüşmekte olduğumuz Bütçe. E, bu Bütçe ile nereye gideceksiniz? Eğitimi nasıl yönlendireceksiniz, nasıl çağdaş, uygar, bilimsel bir yöntemle uzman, araştırmacı, girişimci

gençler yetiştireceksiniz? Bütçe, dünyanın uygar ülkeleri ile kıyaslandığı zaman, eğitime ayrılan pay açısından son derece yetersiz. Ama sayın Maliye Bakanı veya Sayın Eğitim Bakanı tarafından kıyaslandığında, bize benzer ülkelere göre son derece iyiymişiz. E, bize benzer ülkeler kim diyoruz? Nikaragua, Salvador, Madagaskar Adası. Öyle yazıldı. Yani biz artık kendimizi Madagaskar'la, Kongo ile, Paraguay'la kıyaslayacağız da ve onlara göre yani bize benzeyen ülkeler ekonomisi...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Tanganika.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O da yazıyor değil mi şeyde? Ekonomisi bize benzeyen ülkelere göre biz iyi durumdaymışız ve iyiymişiz biz de. Hayır. Ekonomisi bize benzeyen ülkelerle bizi kıyaslarsanız, sittinsene daha yerimizde duracağız Sayın bakan. Sittinsene daha eğitimde de, ekonomide de, sanayide de, turizmde de yerimizde saymaya mahkum olacağız. Bizi uygar ülkelerle kıyaslamanız lazım. Hakkıdır bu toplumun. O düzeye ulaşmıştır da. O potansiyel de vardır. Ha, ekonomik kaynaklarımız kıttır diyorsunuz. Bize bu mazaretle geliyorsunuz. Buna da inanmak mümkün değildir. Bu memleketi zorlamaya bile gerek olmadan yerel gelirler açısından şimdiki noktadan alıp en azından iki katı bir noktaya oturtmak hiçtendir. Çok rahat. Alınacak olan tedbirlerle, yapılacak olan birtakım basit değişikliklerle bu bütçeyi yerel gelirler bakımından misli ile katlamak olanaklı.

İki misli hale getirmek olanaklı. Vardır. Para vardır. Yasada dönmektedir. Her ne kadar da şimdi geçici bir ekonomik kriz yaşıyoruz. O ayrı. Yani şimdiki durumu ben söylüyorum. Ama bankalarda da para vardır. Ticaretle de para vardır. Turizmde de para vardır. Bir birikim vardır. Bu memlekette bir birikim vardır. Önemli olan bu birikimden, gelirlerden ve servetlerden devletin payını almasıdır. Buna bakacaksınız. Bunu alabiliyor musunuz? Hayır. Yerden bitme turistik tesisler yapılabiliyor. Dün onu tartıştık. Ver işte bir milyar filanca ilçe başkanına Ulusal Birlik Partisinin, beşyüz milyon, beşyüz milyon işte, altıyüz milyonu aşmaz diye kısıtlama konunca, dün Sayın.Bakan onu söyledi bize, altıyüz milyon kısıtlama konunca o defa dümen uyduruldu, iki partide, beşer yüz milyondan veriliyor. Nasıl veriliyor? Bir buçuk milyar, iki milyar, iki buçuk milyar verilmiş yine de, yani by-pass yapılmış yasa, verilmiştir ama çıktı Sayın Bakan, hatta diğer yetkililer bize dedi ki, yani bizim verdiğimiz nedir ki o faiz farkları, ya da krediler, turizmde? Devede kulaktır. Kendileri işte on milyar yatırım yapıyor da biz de işte bir milyar bir destek sağlayabiliyoruz. E, tamam, güzel, çok güzel. Ben de aynı görüşteyim. Binaları, yapılan binaları, yapılan tatil köylerini gördüğüm zaman gerçekten on milyarların üstünde yatırım, birikim gerektirdiğini anlıyorum ama aynı şeyi alıp listelerde incelediğimiz zaman şirketlerinin şimdiye kadar hep bataklık olduğunu, hep zararda olduğunu da görüyorum. Kıyas yapıyorum, o bazı yatırımcıları, o bazı otellerini her yıl katmerleyen, çifteleyen kişilerin de fevkalade zararda olduklarını görüyorum da acıyorum, sorumlularına acıyorum. Olacak iş mi bu? Zararda olan insanlar nasıl olur da yerden bitme, habire binaları yapabiliyor?

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Piyangodan kazandılar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Herhalde piyangodan kazanıyor Sayın Başkan. Yani bunun anlamı yoktur, başka tarifi olamaz bunun. Yani evet, devlet çok cüzi yardım yapıyor. Peki, onu öyle kabul edelim. O zaman bu büyük yatırımı nasıl yaptıklarını soralım. Ha yapmasınlar mı? Hayır yapsınlar . Mutlaka yapsınlar ama onu yaparlarken devlete de payını versinler. İşte bu payı aldığımız zaman yine servetleri değerlendirdiğiniz zaman, süratle şu memlekette, şu Lefkoşa'da atıl halde tutulan arsaları, üçte birine bir zengin, üçte birine de öteki sahiptir. Diğer yerde büyük bir kesmine bir kaç tane başka zengin sahiptir. İşte %10'u, 15'i de halk arasında belki bölüşülüyor. Bu memlekette sadece bu Lefkoşa'daki bu arsalara, arsaların bavul dolusu koçanlarıyla, tapularla sahip olan kişilerin servetlerinden para almıyorsunuz kardeşim. Para almayınca da yapamıyorsunuz tabii. Gidin onların emlak vergisi koyun, servet vergisi koyun, gelir vergilerini doğru dürüst aldırın, nerde buldun diye sorun. Yani dört tane, beş tane apartman diken adam eğer gelip karşınıza ağlarsa ve bende para yoktur, size vergi veremem derse bu insan, hesaba çekin, yahu kardeşim, nasıl buldun diye sorun. Onlardan para alın ve bu eğitime işte o zaman... Efendim?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Apartmanlar borçludur, adamın borcu varsa eğer...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben hiç öyle banka da görmedim, öyle devlet de görmedim. Bankalara biliyorsunuz belli bir garanti göstermeden yapacağınız yatırımın da belli miktar parasını da kullanmadan, göstermeden zırnık alamıyorsunuz. O kadar sağlamcıdır ki bizdeki bankalar. Zaten çoğu büyük yatırımları da o bankaların bir zatı da kendi ortakları yapıyor ya. O da ortada, o da belli.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Öğretmenlerimiz kalkınmıştır diyorsunuz, apartman sahipleridir?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben öğretmenlerden bahsetmiyorum, ben patronlardan bahsediyorum. O büyük milyarzadelerden alacaksın diyorum Hükümet olarak, almıyorsun şimdiye kadar, alacaksın, o tapuları, koçanları valizle taşıyıp da kira toplayan, arsaları da tabii ihtiyacı olmadığı için sinek yuvası ve pislik yuvası olarak Lefkoşa'da tutanlardan da arsasını, emlak vergisi isteyeceksin, servet vergisi isteyeceksin, alacaksın da bu tarafa vereceksin.

İşte önemli olan , biz ona sorduğumuzda dedik ki, niye sadece %8 ayırıyorsun bu bütçeden eğitime? %8'e ayırdığın zaman pek tabii ki yukarıda saydıklarımız olacak. Doğaldır. Bina yapamayacaksın, teçhizat alamayacaksın, yenilemeyeceksin. E para yok. E neden para yok? E almıyorsun kardeşim. Gidip alacaksın ve bugün bu bütçeyi, %8'i %16'ya, %15'e en azından çıkaracaksın.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Mustafa'nın işine gelmez.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Gelmediği için de gitti. Geldi bile ama zannetti ki biz öğretmenleri çok zengin kabul ediyoruz. Halbuki biz öğretmenlerin durumunu daha önce konuştuk. Fevkalade düşük olduğunu kabul edelim bir defa öncelikle. E Sayın Bakan kendisi de kabul etti. Zaten komitede o da söyledi. Kendisi de bize söyledi. Yani yetersiz ama, olanaklarımız bu kadar. E biz de araştırdık. E hiçbir şey yapılabilecek gibi değil. Bütçe taslağında da görülüyor. Verilen tahsisler, biraz sonra geçip bakacağım. Yani mesela Kültür Bakanı. Kültür Bakanlığı birtakım kültürel faaliyetler yapacak. E, tabii kültür sembolü demek değildir. Ama sen bir memleketin senfonik orkestra çalışmalarını amatör bile olsa işte 4.000.000'lük konser hazırlığı konser, turne, her şeyi 4.000.000'nun içinde yapacaksın diye sınırlandırırsan bütçede de, demek ki o iş olmayacak yani. İstemiyorsun yapmayacaksın demektir. Bunun adı başka şey olabilir mi? Olamaz. Ha eğer hayır, yapacağım ben. Ben de benimsiyorum, eleştirilere hak veriyorum. Kültürel olarak da kalkınabilmemiz için işte bütçeye de şu kadar para koyduk dersiniz, o paranın düzeyini araştırmaya çalışırız. Yeterli mi değil mi? Ama yani eski eser alımı için, ya da arkeolojik araştırma ve kazı için sadece 4.000.000 koyarsan bütçeye, hiç de inandırıcı olamazsın. Yapamayacağım demektir. Yani demek ki

bundan sonra da, bu yıldan sonra da arkeolojik kazı, çaba, çalışma falan yapmayacaksınız. Açık. Hâ niye? Efendim bu kadar, olanaklarımız bu kadar. Hayır olanaklar bu kadar ki almıyorsunuz, almadığınız için de eğitime de veremiyorsunuz. Sağlığa da veremiyorsunuz, vermediğiniz için de demin saydığım hususlar dönüyor. Lisan eğitimi azalıyor, düşüyor. Okul binaları kötü duruma geliyor. Araç-gereç yetersizdir. Modern bilgisayarlı uygar, çağdaş eğitim sistemlerini izleyemiyoruz, getiremiyoruz. Standardımız düşüyor ve çocuklarımız araştırmacı, geliştirmeci çağdaş bir biçimde yetiştiremiyor. Neden? Fon ayrı. Bir bu. Tabii bir. İkincisi tabii partizanlığı da soktunuz. Ne yazık ki partizanlık her sahada olduğu gibi bu sahada da vardır. Bunu, bu bile var. Yine söyleyim, tekrar söyleyim. Tekrar tekrar söyleyeceğim. Ahşabı kemiren, içten içe kemiren kurt. Bu kurt bu devletin içine düştü. Partizanlık ahşabı içten içe kemirip içini boşaltan kurttur. Ve bu kurt ne yazık ki Ulusal Birlik Partisi yönetimleri eli ile bu devletin içine düşmüştür. İçini boşaltıyor bu devletin. Kemiriyor. Çöker-tiyor. Bu sahada da, eğitim sahasında da yazık ki partizanlık vardır. Kaldırın, çıkarın. Çıkaramadınız. Yani finansman yetersizliği yanında bir de bu konu var. Bu konuda da gerçekten uzmana önem veren, bilgiye önem veren, ciddi çalışacak olana önem veren bir sistem getiremedik. Adam kayırma vardır, parti rozetine göre adam tutma vardır. Bu da bir tali unsur, faktör eğitim sisteminin gerilemesinde. Tabii yeni yatırım, finansman olmadığı için yeni yatırım son derece düşük. Yine yüksek öğrenim halâ sahipsiz. Giderek de daha da sahipsiz hale gelmektedir. Özel sektöre ise yönlendirici olamadığımız için belki baskıcı, belki emredici olamıyoruz. Olmamamız lazım ama eğitim sahasında da yönlendirici, yol gösterici olabilirdi. Özel sektördeki birikimlerden hiç olmazsa dolaylı da olsa eğitim için istifade edilebilirdi. Tabii bu devlet kendisi özel sektörün yapacaklarına bağlansın anlamında söylenmiş bir söz değil. Ama tali de olsa, kısmi de olsa, özel girişimcilerden de, eğitim sahasında da istifade etmek olanaklıydı. Bu da yapılmıyor. Ne yapılmalıydı eğitimde? Zaten 3.34

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Özel sermaye çevrelerinin desteklemesi...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Özel sermaye çevrelerinin yani, okul yapma yönünde girişimleri, teknik sahada yardımları, katkıları olabilirdi. Ancak bu yönde de özel sektör tabii ki devlete vermemek için kullanacağı bir mal olarak bunu görmemelidir. O yönden yönlendireceksiniz kendisini. Zaten üç kuruş para veriyorsa onu da kaçırmak için de bir bahane aramayacaktı. Ama bu plânlanabilirdi, vardı, ödediği vergi dışında eğitim sahasına katkısı olabilecek yönde çalışabilirdi, teşvik edilebilirdi. Neler yapılması lâzım? Ve neler yapılmadı. Zaten saydıklarımın içinde bunlar var. Bütçemizi kesinlikle iki misline çıkarmak mecburiyetindeyiz. Eğer eğitimde atılım istiyorsak, bunu yapmakla yükümlüüz. Yapamadık. Hâlâ daha yapabiliriz. Eğer Ulusal Birlik Partisinin milletvekilleri de aynı düşünceleri paylaşıyorsa burda değiştirmek de olanaklı. Yani gider artırıcı bütçeye teklif veremiyoruz ama kesinti yaparak başka fasıllardan eğitime aktarma yapabiliriz. Böyle bir eğilim varsa biz buna razıyız. Hiç olmazsa bu aşamada düzeltelim. Çünkü Bütçe Komisyonunun çalışmaları aşamasında Sayın Eğitim Bakanının yanında Maliye Bakanımız büyük bir rezistas göstermiştir, Büyük bir karşı durma göstermiştir. Yani bir kaç yüz milyon liralık bir artışı bile eğitime, büyük bir tepkiyle karşılamıştır. Yani tuvalet yapımı, bazı okullara bir-iki derslik ilâvesi için, bir kaç milyon lira para konmasına da bu devletin sorumlularından büyük tepki gelmiştir. Bir üniversite kurduk. Hâlâ alt yapısını yapamadık. Hâlâ yurtları olmayan öğrenciler sokaklarda sürünüyor. Bir kaç milyonu tek odalarda çile dolduruyorlar. Yurt yapmak için fon konsun dendi. O bile verilmedi. Onun da işte üçte biri, dörtte biri ancak karşılandı. Oysa inşaat devam ediyor. Yani sorumluluk, bu konuda Hükümetin sorumluluk duymadığı açıktır. Açık olduğu için de herhalde söylediğim olmayacak ve bütçe yazık ki %8 düzeyinde bir

parayla, eğitime %8 düzeyinde bir parayla geçmişte %8'i %15'e, 16'ya çıkarırsak o zaman oturalım ve konuşalım, ne yapılabileceğini konuşalım. Çünkü para olmayınca hiç bir şey yapılamaz. Çünkü konuşurken ben size şimdi önereceğim, düzeltme bakımından ne yapacağız. E, bütün okulları artık mutlak surette bilgisayarla donatmanız lâzımdır yani ilkokuldan başlamanız lâzım, ilkokuldan ta orta öğretimin sonuna kadar donatmanız lâzım, yani bilgisayarla, hatta görüntülü eğitim sistemlerine geçebilmeniz lâzım. Laboratuvar olayı da artık büyük bir değişime yönelmiştir dünya üzerinde. O da yine bilgisayarlı, programlı bir sisteme oturmuş bulunuyor. Bu değişime girmeniz ve yeniden okulları sil baştan yaparak, teçhiz etmeniz lâzım. Diyeceğim şimdi, öneri bu, bunu yapalım elbirliğiyle ve bunu bir-iki senede gerçekleştirmek için de süratle bir master plân hazırlayalım. Eğitimin seviyesinin yükselmesinin yolu bundan geçer. E, şimdi benim bu söylediklerim havada kalıyor tabii. Afakî birtakım laflar yani okulda çocuğun oturacağı sırayı almayana biz bilgisayar al diyoruz. Sıra almıyorsunuz. Sıralar parça parça, oturdukları sandalyeler parça parça, karatahtalar yeterli değil. E, derslikler hiç yeterli değil. Hâlâ en mütena dediğimiz semtlerdeki en iyi sayılabilen ve büyük bir yığılmanın olduğu okullarda bile baraka içinde, yani yağmur yağdığı zaman akıtan dersliklerde ufacak çocuklar tedrisat görüyor. Bu koşullarda nasıl bu dediğimi yapacaksınız? Mümkün değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine tabii teçhizatla modernleştirme yanında eğitimi de modernleştirmek kaçınılmazdır. Çağdaş eğitim yöntemleri benimsenmeli. Amerika'yı yeniden keşfetmemize lüzum yok. Uygur Ükelere bakarak metodlarını almalıyız. Pilot bölgeler ayrılarak girişimler yapmalıyız ve eğitimi daha da çağdaş bir temele oturtmaya çalışmalıyız. Bu da mümkün değil. Yani Sayın Coşar zamanında bir atılım yapıldı. Anaokulu müessesesi doğrudan doğruya marif altına getirildi. Güzel bir girişimdi. Ama sorun halâ çözümlenmedi. Yani girişim yetmiyor. O girişim güzel olmasına rağmen bugün ne yazık ki o anaokulu, çay içmek için çocukların tümü bu olanağı bulamıyor bir, yani her tarafa bunu indiremedik bir. İkincisi derslik vermediğimiz için, sınıf veremediğimiz için en kötü yöntem olan çift teçhizata soktuk ufacık çocukları. Sabah, bir kısmı sabah gelecek, bir kısmı da artık yemek yedikten sonra dinlenme saati olan, çocuk , televizyondan çocuk saatini izleyeceği saatte okula gelecek. Bu en kötü yöntemdir. Derslik veremediğimiz için anaokullarını çift tedrisata geçirdik. E, bu gidişle, bu kafa ile bırakın modern çağdaş eğitim yöntemini, ya da eğitim teçhizatını okullara vermeyi, sanırım bu gidişle ilk öğrenimi de çift tedrisata belki ileride üçüncü tedrisata da sokmak zorunda kalacağız. Niye? Yetmiyor. Siz söylüyorsunuz. Eğitim Bakanı kendisi söylüyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim her zaman gündeme getirdiğim bir başka konu da eğitimin pratik, somut ülke koşullarına uygun yapılması gerekliliğidir. Yani afaki birtakım bilgileri sağdan soldan çalabilirsiniz. Birtakım kitapları Avrupada yazılmış, Türkiye'de yazılmış. Birtakım kitapları bu memlekete getirebilirsiniz ve çocuk çoluğa, gençlere bunları okutabilirsiniz. Bu belli bir kültür verir. Belli bir eğitimden o çocukları geçirirsiniz.

Yazma okuma öğrenir. Kitap okuyacak, televizyon izleyecek, film seyredecek noktaya da gelebilir. Hatta tiyatro da izleyebilir. Hatta ve hatta bazıları içerisinden içinde çok daha sivriliip klasik müzik bile dinleyebilir. Yani hep o Aşkın Nur Yengi filan işte bilmem İbrahim Tatlıses noktasında kalmaz. Bazıları daha üst kültür düzeylerine de çıkabilir. Mesela klasik müzik falan da dinleyebilir. Olabilir ama, yani ülke koşullarına somutta uyacak araştırmacı, geliştirmeci, atak gençler yetiştirmek mümkün değil. Bu nedenle tedrisata, eğitimde verilen altyapıyı ülke koşullarına uydurmak lazım. Yani portokalı bilecek. Yani burada yetiştirdiğimiz çocuk portokalı sadece evde kabuğunu soyup da yediği bir meyve olarak değil nerde, hangi yörede, nasıl yetişir, nasıl sulanır, nasıl şekillenir, nasıl kabuğundan ne çıkartılır, içinden ne çıkarılır bunu bilecek. Bilmek mecburiyetinde bu memleketin çocuğu. Başka çare yok. Çünkü senin eğer ihracatının döviz kaynağınının %80'i narenciyeden kaynaklanıyorsa, eğitime yönlendirdiği, eğitime soktuğun çocukların da o narenciyeyi bilmesini sağlamak Eğitim Bakanlığı yükümlü olacak. Yani zeytini bilecek. Zeytin nedir? Zeytin yağı nedir? Neden Kıbrıs Türkleri bir türlü zeytin yağı yemiyor da Trakya'da yetişen ayçiçeği veya Avrupadaki mısır özü yağlarına yiyor. Bunu bilecek. Öğreteceksiniz. Yani kendi yetişen zeytininin yağı bir türlü doğru dürüst rafine edilemediği için ve propaganda ile eğitimle de halkımız buna alıştırılmadığı için mecburuz Ayçiçeği yağı veya mısır özü yağı kullanmaya diyeceksin. Bunu öğreteceksin kendisine. Zeytinci de şikâyet eder. Neden zeytincinin şikâyet ettiğini kapınıza dayandığını da bilecek. Zeytini devlet alsın. Zeytin yağını devlet alsın.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) -
Senin yaşa geldiğinde olur onlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Senin yaşa geldiğinde olur onlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır canım değil ki politik vâkıfını sev bilmeyebilir. Yani nedir şimdi zeytincilerin

Adamlar zeytinlere bakamaz oldu. Neden? Zeytini satamaz oldu. Neden? Yağını çıkarsa yağını kullanamaz oldu. Öyledir. Rekabet kendi elimizle, kendi üretimimize öyle bir rekabet yaptık ki zeytin ağaçları hep şöminelerde ve lahmacun fırınlarındadır açık. Çatır çutur kesilir, güzel yanar, zeytin ağacı güzel yanar, kokulu yanar. Dolayısıyla bütün şöminelerinizde ve lahmacun fırınlarında o kullanılır. Hatta şöminelerde şart koştugunu da bilirim ben, hele özellikle aristokrat UBP'lilerin ha, zeytin olsun ha göndereceğin odun diye şart koştuklarını da bilirim. Yani okalıptus iyi yanmaz. İşte zeytin bundan kaynaklanıyor. Yani bu zeytini bilecek, yetiştirdiğimiz için, iyi bilecek...

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bilecek de neden yetiştirdiğini bilecek.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Neden yetiştirdiğini bilecek, nasıl bir ürün olduğunu bilecek, o üründen ne elde edildiğini bilecek, o yağı kullandığımız zaman hem ülke ekonomisine, hem belki de sağlığınıza katkı yapabileceğini bilecek o çocuk. Dolayısıyla böyle bir harfiyatta çocuk yetiştirdiği zaman da belki gelecekte Ulusal Birlik Partisi iktidarda yine kalırsa, hiç zannetmiyorum ama, yine kalırsa kapınıza zeytinciler dayanmayacak. Çünkü tüketilecek hiç olmazsa. Yani ihraç edemezsek bile bu ülkede tüketilecek. Yani ben somut olaylara misal olsun diye bunu söylemedim. Yani kaçımız biliyoruz harup çekirdeğinden ne yapıldığını? Yetiştik, hepimiz okuduk, hatta gittik üniversiteyi de bitirdik ve harup, bu bizim geleneksel ürünüdür. Yani alırız, insanlar gider hayvanlarla toplar, getirir, kooperatif de depolara yığar, sonra bir gemiler gelir o harubu alır ve gider. Yani en fazla yaptığımız otuz senede bir kırma makinesi getirdik ve harubu ufak bir parçalara kırıyoruz. Başka bir şey yaptığımız yok. En çok yaptığımız, yani katma değerimiz bu kadar oldu haruba, ağaçta yetişen haruba. Peki neden yani biz parçalıyoruz, kırıyoruz. O kırılmış şekilde de ambalajlı o gemi geliyor ve o harubu bir yerlere gidiyor. Boşuna mı alıyor, yoksa çocuklarına götürmek için mi alıyor İtalyan, ya da Fransız, ya da Hollandalı, alıyor işliyor, çekirdeğini de kullanıyor ve sonra da bize birtakım şeyler

satıyor, işte film satıyor, işte bilmem başka malzemeler satıyor. Kaçımız biliyoruz. Bu çocukların, bu ülkede yetişen çocukların kaçısı bunu somutta biliyor. İşte benim anlatmak istediğim bu. Belki bunlar çok önemli olan misallerdir diye ben gündeme getirdim. Yani narenciyedir, zeytindir, diğer bilmem haruptur. Ama buna benzer, bizim ülkemizin karakteristik ürünlerini, yapısını, madeni, neyi var, neyi yok, örneklerini, suyunu, suyu neden tuzlanıyor, onun sebebini, tuzlanmasını yağışlarımızın kıtlığını, hepsini bilmesi lâzımdır. Turizmdeki geleceğimizi, turizmin bizim itici gücümüz olduğunu, bütün bunlarla gençlerimizi, insanlarımızı eğitim aşamalarında teşhis edersek gelecekte büyük fayda sağlarız. Memleketini bilen insanlar yetiştiririz. Araştırmacı, bilgili insanlar yetiştiririz. Benim söylemek istediğim bu. Bunlar hiç bir zaman olmayacak şeylerdir. Yani ek kitaplar konabilir. Ek dersler konabilir. Yani tarih okunmasın demiyorum, matematik mutlaka olacaktır. Kimya mutlaka olacaktır ve bunlar evrensel konulardır. Evrensel boyutta en modernini alıp getirmek de vazifenizdir ama, ona ek olarak bizim de kendi karakteristik hususlarımızı da eğitime dahil etmek zorunluluğumuz vardır, olmalıdır. Bunu bugüne kadar yapamadık. Yani bir Fransız iş olsun diye üzümü, bağı çocuklarına öğretmiyor. Şarap üretiyor. Şarap bir kültür haline gelmiş, kültür, basbayağı kültür, okulda okunuyor, hakkında yüzlerce kitap yazılmış. Şarap, nasıl yapılır, nasıl fermente edilir, nasıl şişelere doldurulur, nasıl muhafaza edilir. Hangi derecede, hangi zaman satılır, piyasaya sunulur. Sırf ayyaş yetiştirmek için bunları çocuklarına öğretmez ki İtalyanlar hem Fransızlar. Niye öğretir? E, bağcılık, üzüm bunların karakteristik geleneksel ürünler. Bunu işleyecek o çocuklar. İşleyeceği için de bunun kültürünü alarak yetişmiş olması lâzım ki dünya üzerinde rekabet edebilsin. İşte benim söylemek istediğim bu. Yani bu doğrultuda silkinip kendimize gelmek ve yenilenmek zorunda olduğumuzu anlatmaya çalışıyorum.

Bir diğer konu lisan eğitimi. Lisan eğitiminde artık her okulumuzda lisan laboratuvarları olması lâzım kardeşim. Yani bir değil, iki-üç lisani çocuklarımıza nasıl vereceğimizin yolunu bulmamız lâzım. Yapılabilecek şeylerden birisi de budur. Biz Maarif Kolejinde olan yığılmaları anlayabilmek için tuttuk birkaç daha Maarif Koleji açtık. Ama onlara yeterli teçhizatı vermediğiniz için, yetişmiş öğretmen yeterince bulamadığımız için bu olanaktan da çoğu çocuklarımız yoksun kalmaktadır. Yani Maarif Kolejlerinde bugün üstün bir lisan öğrenimi verildiğini söylemek mümkün değildir. Olası değildir. Peki gerekli midir? Gereklidir. Hepimiz kabul ediyor muyuz bunu? Kabul ediyoruz. O zaman lisani, bırakın Maarif Kolejlerini. Maarif Kolejlerinin belki şu ayrıcalığı olabilir. Bir lisanın yanında mutlaka bir de Almanca veya bir de Fransızca, bir de İtalyanca öğretmen yönünden bir ayrıcalığı olabilir. Daha yoğun, daha komplike bilgiler verebilir. Ama lisan önemli ise, ki önemlidir, hepimiz de bunu kabul ediyorsak bunu sadece Maarif Kolejlerine inhisar ettirmemek lâzım. Tabandan alıp, en alttan alıp en iyi eğitimle pratik lisanelarımız de dahi son sınıfa kadar lisan eğitimini en üst düzeyde getirmemiz lâzım. Bunun yapılması şart. Peki yapılabilmesinin koşulları ne? Koşullar ortada. Modern çağdaş lisan eğitimini bu ülkeye ithal edemedik. Getiremedik. Yani bu laboratuvarlarda öyle öğrenilir. Kasetler dinlenilir, görölür. Diyaloglar hem görölür, hem dinlenir. Artık bizim zamanında da iyi saatte olsun, allah uzun ömür versin, Sayın Damdelen Hocanın bize verdiği ingilizce yöntemi kalmadı. şimdi çok değişti. Köklü değişiklikler geldi. Tabii bizde de birtakım yenilikler vardır. Birtakım değişiklikler ama, bana göre yeterli değildir. Yeterli demek için insafsız olmak gerekir. Bu nedenle, yani bu yönden de büyük paralar ayırarak önemine binayen lisani temel derslerin başına oturtmak gerekir. Dünya değişiyor. Dünya artık küçölüyor. Dünyada kendini soyutlamak. İşte bizim ana lisanimiz

budur, diğeriini öğrenmeyiz diye kendini belli bir şeyin içine hapsetme zamanı çoktan geçmiştir. Bunu bir dönemde Almanlar yaptı ve bunun sıkıntısını çekti. Biz Almanız, Alman gururu ile Almanca'dan başka birşey öğrenmeyiz diye eğitim sistemlerini yönlendirdiler. Bunun acısını çektiler. Hâlâ daha da çekiyorlar. Dünyada hakikaten en az yabancı lisan konuşulan ülkelerden biri de Almanya'dır. Yanlıştır. Ama bugün Fransızca öyle değildir. Fransa öyle değildir. İngiltere de değişmeye çalışıyor. Ek lisan getirmeye çalışmıştır. Biz de artık uluslararası boyutta bu lisan eğitimini temellendirmek, oturtmak mecburiyetindeyiz. Turizm ikisi. Uç diyor turizm. Turizm bizim için önemli mi? Memleketimizde önemlidir. Peki yalnız İngiliz mi gelecek bizim memleketimize? Fransız geliyor, İtalyan geliyor, Alman geliyor. E iyi Almanca bilen resepsiyon memurun yoksa, iyi Fransızca bilen rehberin yoksa. İyi İtalyanca bilen lokantada garsonun senin yoksa. Veya diğeri hizmetliler, müdürün, görevlinin yoksa, turizmde nasıl atılım yapacağız? Yani bizim gerçekten teşvik etmemiz gereken turizm sektörü için de çok çok önem arzeden bir konudur lisan eğitimi. Peki insafla soruyorum. İnsafla soruyorum. Eğitim Bakanı veya Ulusal Birlik Partisinden herhangi bir kişi çıkıp da, Ergün Vehbi yanlışı yalan söylüyor, bizde eğitim, lisan eğitimi en üst düzeydedir diyebilir mi? Mümkün değil. Görüyoruz. Yetişen çocuklarımızı görüyoruz. Yani İngilizce eğitim görmüş olan çocuklar bile bugün doğru dürüst diyalog kuramıyor karşısındaki yabancı ile.

Son derece zayıf. Pratik yoksunluğu var. Eksiklik var. Sonra şimdi kendimizi kısıtladık. İngilizceyi sadece Türkiye'de öğrenenlerle idare etmeye çalışıyoruz. O da yanlıştır. Gerekirse dış ülkelere burslar bu yönde lisan ağırlıklı olarak kaydırılmalıdır ve yeni yeni gençleri bu sahada ülkeye kazandırılmalıdır. Yine öğrenci yetiştirirken temel amacın ezbercilikten çok araştırmacı, geliştirme, atak gençler olması gerekir. Bu yönde de eğitim sistemimizde bir reforma gitmek mecburiyetiniz vardır. Yarışmıyoruz. Yani arada ben görüyorum, arada görüyorum, bizim öğrencilerimizden de bazıları işte TÜBİTAK ödülü aldı. Yani ne yaptılar? Okulda veya başka olanak bulduysa dışarıda birtakım hususlarda bazı araştırmalar yaptı. Bunu da işte nasıl olduysa, hangi yardımla olduğunu da bilemiyorum satabildi ve Türkiye'de bir TÜBİTAK ödülü kazanabildi. Ama diğer ödülleri ve her yıl dağıtılan muhtelif ödülleri gördüğümüz zaman bunların son derece sınırlı, kısıtlı boyutta olduğunu anlamak için kâhin olmaya hiç gerek yok. Yani ülkemizde ortaöğretimde ve ortaöğretimden sonraki eğitim dönemlerinde araştırmacı insan çok azdır. Niye? Çünkü o doğrultuda yetiştirmiyoruz çocuklarımızı. Yani o araştırma düşüncesini, o geliştirme düşüncesini veremiyoruz. Ödüllendirme, ödüllendirme uzmanlıktır. Bir konuda araştırma yapmaya önem vermek geçerli bir akçe değil. Sınıf geçme, ÜSS'yi kazanma temel hedef olmaktadır. Bu yönde de sistemimizde reform yapmak şart. Daha atak, daha araştıran, arayan, bulduğunu satabilen, bulduğunu uygulama alanı bulabilen, yarışabilen gençlik yetiştirmek mecburiyetindeyiz. Yarışmıyoruz biz bugün. Yani bizim gençlerimiz niye matematik sahasında dünyayı hade söylemiyelim de Türkiye'nin önde gelen liseleriyle yarışmıyor? Neden bazı buluşlar konusunda, bazı deneyler konusunda, hiç olmazsa yine dünyadan vazgeçtim, Türkiye'nin ileri gelen liseleri, okulları ayarında yarışmıyor, onlarla kompedan hale gelemiyor? Yani bunu sadece nüfus

azlığımıza yorma olayı değildir. Çoğu zaman olanaklarımızda birçok Türkiye'deki okuldan da fazladır. Buna rağmen yine de yarışmıyorsak onu kendi eğitim sistemimizde aramak durumundayız. Yani ben şunu düşünüyorum da biz baurda biraz da şakalaşarak yasa geçirdik. Üstün zekâlı çocuklarımızı bulup devlet eliyle bunları yetiştirmek ve tabii toplum olarak da bundan gurur duymak, hatta tanınmamız, tanıtılmamız yönünde de bu olanağı kullanmak. Yasası geçti bunun. Peki soruyorum. Kaç kişi bulup çıkardınız da bu yasadan istifade ederek bu çocuklar gitti, yetişti, geldi ve bizim medarı iftiharımız oldu? Bir kişi biliyoruz. Zaten zamanında yasanın geçmesinde de ailesi ve ailesine yakın Ulusal Birlik Partisi bakanları öncülük etmişti.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)-
Ama çocuk tamamdı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii tamamdır. Ben çocuğu küçümsemiyorum. Çocuk gidebildi. Yani o yasa çerçevesinde bir olanak buldu gitti. Fena mı oldu?

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Yok.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Fena olmadı, iyi de oldu. Yani yetişti, iftihar da ediyoruz. Basına da geçiyor, İngiltere'de bazı başarıları da olmuştur. Eh belki söylendiği, daha önce takdim edildiği kadar değilse bile yine de dediğim gibi işte gurur duyuyoruz zaman zaman. Peki onun dışında? Kaç sene oldu? Yasa geçeli en az yedi sene oldu, ben hatırlarım. Burda şakalaştık. Yedi sene de hiç başka bir kişi bulamadınız mı?

Eğitimde de konuşmazsak bu kadar önemli Sayın Bakan ne zaman konuşacağız? Bizim vazifemiz, yani bizim görevimiz, Meclisin görevi sadece Yasa yapmak değil, Yasa yaparsınız. Yani şimdi biz bu kapsamlı bütçeye bir trilyon işte otuz beş milyonluk bütçe, çoğunluğumuz da var, hazır muhalefet de işte az sınırlı, numune böyle numunelik mostralı bir anda geçirip yayınlarsınız biter gider. Olur, bu mümkün. Eğer bizim vazifemiz buysa geçirin, parmakları kaldırım bitsin gitsin. Ama nedir amaç? Amaç nedir? Neden bu kürsüler? Bir başka seçeriz, divan seçeriz öümüzde milletvekilleri oturur, dinleyiciler oturur, basın olur amaç bellidir tartışalım diye, konuşalım diye kürsüler onun için kurulur. O o nedenle biraz sözlerimi uzatmışsam mazur görün Sayın Bakan.

HUSEYİN Ş. SERDAROĞLU (Grine) (Yerinden) - Zevkle dinliyoruz efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sağolun, eksik olmayın. Önemli bir konuda...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI - Ne demek istediğini anladık.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mümkün olduğu kadar bütçeyi tartışalım, zamanımız da var...

BAŞKAN- (Meclis Başkanı Hakkı Atun, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı üye Mustafa Hacıahmetoğluna devreder.) Sayın Konuşmacı karşılıklı olmasın lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Buyurun Başkan. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Meclise hitap edin lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Zaten Meclise söylüyordum Sayın Başkan. Yani dolaylı olarak Sayın Bakan bize bir işaretle bulundular da, o işareti kabul etmediğimizi söylemeye çalıştık. Peki devam ediyorum efendim yani üstün zekalı çocuk mu bulamıyoruz, bulamadık mı, yani yok mu, yani bu toplumda yok mu? Yoksa araştırmıyor musunuz? Yani her sahada mesela matematikte. Ha efendim çok çok üstün değil, e çok çok üstün olmasın. Bizde çok çok büyük bir toplum, büyük bir halk değiliz. Bizde sınırlı sayıda nüfusu işte yüz elli bir, yüz altmış bin olan sayıda bir halkız, bir kitleyiz. Elli milyon değiliz, iki yüzelli milyon değiliz. Belki çok çok üstün zekalı olamayız, belki çok fazla üstün zekalı da bulamayız. Ama bir tane, iki tane, üç tane her sene bu toplum, bu halk kendi gençlerinin içinden bana göre rahatlıkla çıkarabilir. Matematik sahasında da çıkarabilir, kimya sahasında, fizik sahasında da çıkarabilir. Sanat yönünden de müzik, resim olsun çıkarabilir. Yeter ki siz isteyin, yeter ki siz araştırın, yeter ki siz bazı çevreler bunu şey bulacak diye, gereksiz bulacak diye gölgenizden korkar hale gelmeyin. Atak olun, araştırın, bulun ve bu çocuklara gerekli yardımı yapın. Yasa da var, mevcut da var, bütçe olanaklarını da ayarlayabilirsiniz, bu bütçe ile değil tabii. Olanak da var yapın gönderin. Ben duymadım eğer varsa, bulamıyorsak lütfen anlatın onu da bilelim. Bir tane işte müzik, piyano sahasında gönderdik arada sesini duyuruyor. Başka? Ha yok diyorsak bulamıyoruz diyorsak onun suçunu da zaten demin söyledim. Ama buna rağmen az olsa bulamadık. E, bakıyorum şimdi bakıyorum güzel sanatlar konusunda, sahasında bütçemiz de var bu. Olağanüstü çocuk yetiştirmek için tahsis var, fasıl açtık oraya kondu, bu da yazılı Sayın milletvekilleri. Güzel sanatlar konusunda olağanüstü çocuk yetiştirmek. Ötündeki tahsis bir milyon. Demek ki niyetiniz yok, yaratamayacak-sınız. Niye yazıyorsunuz? Niye boşu boşuna uğraşıyorsunuz, oyalanıyorsunuz ya da bizi de aldatıyorsunuz, halkı da aldatıyorsunuz? Yani gerçekten çocuğa güvenen bir insan acaba böyle bir fon var mı bu devletin, böyle birşeye niyeti var mı diye bir araştırmaya kalksa yandı, morali baştan bozulacak. Fona bak işte bütçeye bir milyon.

- 2297 -

BAŞKAN - BaŐlangıŐtır herhalde Sayın Vehbi.

MİLLİ EGİTİM VE KÜLTÜR BAKANİ EŞBER SERAKINCI -
Sen bütgeci adam. Kalem var imkân olursa tanısın
diye.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İsmi yazdırırsınız
o parayla, ismini yazdırırsınız, ismini yazdırmak
için Bütçeye rağmen, bütçeye koymamanıza rağmen bu
olanak var, bunun yasası da var icap eder ek bütçe
yapılır, icap eder aktarma yapılır, ama bu çocuk-
lara da sahip çıkılır. Niyet var mı niyet? Önemli
olan niyet var mı?

2298/...

Yani niyet olmadığı bütçeden belli. Niyet olmadığı bunca sene yapılmayışından belli. Ya yoktur, çok geri zekâlı bir toplumuz, hiç üstün zekâlı...

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Değiliz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Değil tabii. Yani öyle birşey yok. Olamaz zaten. E, demek ki yani geri zekâlı toplum olmadığıımıza göre 7-8 senede hiç olmazsa normal zekânın üstünde birkaç tane çocuk bulup da üstün bir eğitim verecek düzeye getirmiş olmanız lâzımdı. Ha bunu bulamadığınıza göre toplumda da bir eksiklik olduğuna göre eksiklik sizde. Eksiklik yönetimde. Eksiklik bu konuyu ciddiye almayanda. Ben uyarıyorum, ciddiye alın. Dünyada tanınmada en güzel unsurlarından biridir. İyi bir piyanist yetiştirirseniz, iyi bir ressam, sanatçısı yetiştirirseniz, iyi bir tiyatro kurarsanız, öyle aranan, istenen, etki yapabilecek olan iyi folklor grupları oluşturursanız ve yerli oranı yüksek olursa en iyi tanıtma size. Bundan daha güzel toplumu kabul ettirme yöntemi olamaz. Yani bir sene hani Dijon'a gidildi, orda derece alındı, girdi çocuklarımız orda folklor gösterileri yaptı ve gurur duyduk. Orda Belediye Başkanı, o şehrin, kentin Belediye Başkanı, Fransa'nın içinde senin çocuklarına ilgi duyuyor, ödül veriyor, bir yakınlaşma oluyor. Kim bunlar deniyor. Yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden gelen 150,000 nüfuslu bir ülkeden gelen folklorculara bakın siz deniyor. Bu bizim için artı puan. Hani bir de böyle ressamlarımız, sanatçılarımız, tiyatrocularımız gitse. Bırakın Avrupa'da kendimizi tanıtmayı, Avrupa'ya gitmesi, biz şurda Türkiye'ye bile kendimizi tanıtamadık daha doğru dürüst. Yani senede birkaç ilişki oluyor, birkaç temas oluyor, ama bunun yeterli düzeyde olduğunu söylemek mümkün mü?

AHMET SEVİNÇ (Yerinden)(Devamla)- Türkiye istemez.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ha Türkiye istemez olur mu canım? Türkiye de ister. Hem de hoşlarına da gidiyor, onu da görüyoruz. Yani oraya biz gittiğimizde ordaki halk da hoşlanıyor. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini bağrına basıyor. Niye gitmeyelim. Nasıl gideceksin? Sen senfoni, kendin bir senfoni orkestrası kurdun burda, bütçede de var. Devletin bir organı, devletin bir organı ve öyle bir ihmal ediyorsun ki işte söyledim. Senfoni orkestrasının dış temas, karşılıklı dış temas üstelik. Karşılıklı dış temas tahsisi 1,200,000 lira. İnsaf da dinin yarısı. Üstelik yani karşılıklı. Yani turne murne falan herşey, bitti. Altında turneler için de ayrı bir bütün... Yani neyin temasını yapacaksınız siz sayın milletvekilleri; Senfoni orkestrası kuruyorsun, idame ettiremiyorsun, orda tutuyorsunuz mostralık insanlar senelik, senede bir kendi konserlerini bile hazırlayacak olanakları bulamıyorlar, bir de oraya tahsis açıyorsun ve diyorsun karşılıklı temas için. Yani Türkiye'ye gidecek, gelecek, ordan getirecek, kendisi burda örgütleyecek, hatta Avrupa'ya da gidecek, bizi tanıtmak bakımından. Yani küçük Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin senfoni orkestrası da var dedirtecen bir Fransız'a, bir İngiliz'e. Yani fena mı meselâ bizim orkestramız kalkıp da Londra'ya giderse ve Londra'da bizim kolonimiz de var. O kolonimizin önde gelenlerine ve onların oraya getireceği İngilizlere bir senfonik konser verirse fena mı olur? Tanıtma bakımından az buz iş midir bu? E bunu mu yapacağız 1,200,000 lirayla? Nasıl yapacak anlamadım ben. Nasıl girişim yapacak yani?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI ERKAN EMEKÇİ (Yerinden)- Yalnız karşılıklı yazışma gideridir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yazışma bile olmaz benim anladığım kadarıyla. Yani o masrafı bile yani en azından bir fax cihazınız olacak, bilmem neyiniz olacak ki şimdi artık otur da sayın başkan mektup yaz falan, o sistem de kalmadı. O bile mümkün değil. Bu yönden de kendimizi yenilemek girişimlerimizi artırmak zorunluğu vardır. Yüksek öğrenimde yönlendiricilik, yine devletimiz de temel müessese olmalıdır. Bana göre Eğitim Bakanlığının bir plânlama departmanı olmalı. E biz ne yaptık? Şimdi ekonomide müdahaleci devlet istemiyoruz. İşte biz serbest piyasa ekonomisi modeli istiyoruz diye Devlet Plânlama Örgütünü öldürdük.

Yani Devlet Plânlama Örgütü bugün göstermelik vardı. İşte bazı istatistikleri nasıl ayarlayacak da hayat pahalılığını, vereceği hayat pahalılığını hükümetin düşürecek. Bütün gücü Devlet Plânlama Örgütünün o yönde onun dümeni ile uğraşiyor. İşte rakamları azaltıyor, çoğaltıyor falan.

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Düşürecek yoksa ekleyecek?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır ekleyecek de, ekleyeceği miktar az olması için o hayat pahalılığını nasıl düşük gösterecek onun araştırılması içindir. Tabii yani hayat pahalılığı oranları burda sürekli istatistiklerle oynanılarak düşürülecek. Şimdi bundan öteye Devlet Plânlama Örgütü başka bir faaliyet yapmıyor hemen hemen. Yapmıyor çünkü işte müdahaleci devlet değiliz biz filan dendi ve dört ucu koyverildi. Halbuki ben diyorum ki bizim geleceğimizi, eğitim sistemimizin de geleceğini plânlayacak, bu iş, yalnız senede bir yapılan şûraya bırakmayacak, bir plânlama departmanının kurulması lazım. Ne yapacak bu plânlama departmanı? Şûra yapılması mı? Yapılсын. O şûrada, o gençlerimizin, küçük çocuklarımızın geleceğine yönelik nasıl bir eğitim sistemi öneriliyor? Neler yapılması lazım? Neler söylendi? Bunları alacak, kâğıt üzerinde bırakmayacak bir defa. Somuta oturacak, plânlayacak, değerlendirecek.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SEREKİNCİ -
Çocuktur gelenler.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Canım merak etme. Bizim zaten öyle bir kaygımız yok. Yani biz ufacak çocukları seçmen gözü ile görüp de sizin gibi politika yapmıyoruz. Yani onları gördüğümüz zaman bizim...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - İftihar et böyle gençlik yetiştiriyoruz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii iftihar ediyoruz. Biz zaten bütün gayretimizi, bütün amacımızı o çocuklar daha iyi nasıl yetiştirilsin? Gelecekte burayı devralacaklar, bu Meclisi devralacaklar, bu memleketin yönetimini devralacaklar bu çocuklar. Bu çocuklara daha güzel bir geleceği nasıl sağlayalım? Daha iyi yetiştirilsinler, araştırmacı olsunlar, ezberci değil. Ufukları gelişsin, görgüleri artsın, baktıkları zaman hep günele doğru gitsinler bizim amacımız bu. Bunların önerisini yapıyoruz ve bu çerçevede içindedir benim size yönelttiğim eleştiri. Yani siz iddia edebilirsiniz ki yüksek öğrenime şu çocuklar yetişecekler, büyüyecekler ilk öğrenimi bitirecekler, ortaöğretime gidecekler oradan ÜSS'yi belki kazanacaklar, belki başka burs kazanacaklar üniversiteye gidecekler. İşte o üniversiteye giderken onları yönlendirecek bir sisteminiz var mı? Plânını programını yapıyor musunuz? Neye ihtiyacımız vardı burda? Emredin demiyoruz. Emretmek kolay değildir ailelere. Sen çocuğunu şuraya götür veya sen çocuğunu buraya yerleştir. Hayır ama plânlayabilir misiniz, yönlendirici olabilir misiniz? Nasıl ki...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Başka birşey daha söyleyeyim ben sana.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Buyurun.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Yani milletvekili nedir, parlamento nedir öğreniyorlar. Parlamento kadar giderler.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii canım. Ben zaten itiraz etmiyorum. Parlamentoya gelsinler, portokal bahçelerine de gitsinler, zeytin ağaçlarını da görünsünler, zeytin yağını da öğrensinler.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Milletvekili nedir, parlamento nedir?...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mutlaka, mutlaka. Biz daha iyi olsun diye öneri getiriyoruz Sayın Serakıncı. Daima daha güzele doğru, daima iyiden daha iyiye nasıl gideceğiz, daha güzele nasıl ulaşacağız? onu öneriyorum. Meselâ diyorum ben şimdi çocukları hedefsiz bırakmayın bir plânlama departmanınız olsun. Nasıl ki Sanayi Dairesi plânlama departmanı ile ilişki içinde oturuyor ve bir liste hazırlıyorsa ve sanayicilere bunu veriyorsa, siz de eğitimde bunu yapın. Ne yapıyor? Ne yatırım sahaları var? Gerçi onu da doğru dürüst yapmıyorlar ya. Sanayi Bakanlığının Bütçesinde onu da konuşacağız. Yapılması lazım gelen ideali yapmıyorlar ama en azından bir listeleri var. İşte şu şu şu saha boştur, şu bir yatırım olabilir, şu olanak var filan gibi bir listeleri var yeterli olmasa da. Bunun aynen eğitimde de olması lazım. Yani lise çağındaki gençler hangi tahsili yapmaları, yüksek tahsil yapmaları gerektiğini en azından görebilmeleri gerekir. Yani hangi sahalarda da daha çok ihtiyaç vardır, ülke hangi konularda daha geçerli olarak kabul etmektedir. Eğer o mesleği kazanırsa geldiğinde hangi sahada daha az işsiz kalma tehlikesi vardır.

Bunları bilsin ve yüksek tahsile giderken yönlendirilmiş olsun. Şimdi bizde bu yok. Neden yok? Neden yok?

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Çünkü kendini devlet de ona göre burslu sayar, o branşta bu kadar, bu branşta bu kadar, ihtiyaca göre.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayın milletvekili; sayın milletvekili; senin yüksek öğrenime giden çocuğuna verdiğin burs verdiğin ve o çocuğun bir haftalık geçimini bile temin etmiyor, nasıl yönlendirsin o aileyi, ya da o çocuğu? Yönlendirici değildir o burs. Eğer gerçekten zorunlu al bu kadar burs, ben sana maaş gibi asgari ücreti veriyorum, ye, iç, yurdunu da ödüyor, giyim kuşamını da yapıyor, geldiğin zaman da mecburi hizmet vereceksin bana şu sahada. Öyle birşey yok bizde. Ki bu sistemi ben benimsemiyorum. Türkiye bunu yapıyor ve bütün yatırımlar yapıyor, sonra da by-pass yapılıyor başka yönlerden o mecburi hizmetten de kaçılıyor. Çünkü doğuda zorunlu hizmet gereği oluyor, kaçınıyor. Benim anlatmak istediğim, yönlendirmedi. Ama neden olmuyor? Bizde bir ÜSS sorunu var. O ÜSS'de 24 seçenek var. Ya oturacaksın ana, baba, sülâle, öğretmen hep beraber o 24 seçeneği nasıl yapacaksın, onunla uğraş. Aylarca onunla uğraşılır. Aylarca onunla uğraşılır. Hatta bir sene öncesinden ona başlanır. O 24 sırayı nasıl yapalım da böyle belki balıklama dalabiliriz o 100-150,000 kişi arasına. Bunu uğraşılıyor çocuklar. Çocukların şeyi bu. Halbuki biz küçük bir ülkeyiz, sorunları olan bir ülkeyiz. Siyasal sorunları çözümlenmemiş olan bir ülkeyiz. E her ağzınızı açtığınızda Sayın Bakan, Sayın Serakıncı, Sayın UBP bakanları, davamız devam ediyor. Kıbrıs sorunu çözümlenmediği müddet birlik olmamız lâzım, ileriye bakmamız lâzım diyorsunuz da eğitimin de bu işin bir parçası olduğunu niye düşünmüyorsunuz? Davamız sonuçlanmadığına göre,

geçmişte bize sağlanan olanakların, Türkiye'den bize sağlanan olanakların şimdiden insan da buna göre devam etmesi gerekir. Kontenjan yönüne gitmeniz gerekir. Ha gidip kontenjan alırsınız, sayın dostum, o kontenjana göre üniversiteye girişleri yönlendirirsiniz fevkalâde yararlı bir iş yapmış olursunuz. Evet biraz ayrıcalıklı bir toplum olacağız ama öyledir. Öyle olmak mecburiyetindeyiz. Türkiye bunu anlayışla karşılamaya hazırdır. Sizsiniz gidip bu kontenjanları almayan. Sizsiniz yüksek öğrenim çok oldu, çok fazla yüksek öğrenim gören oldu da bunu sınırlandıralım, bize çoban da lâzım diyen. Eğitimi, çobanın bile eğitilmiş makuldur artık. Onun için Türkiye'den gidin isteyin, kontenjan alın ve bu kontenjanlara üniversiteye gidecek çocukları yönlendirin. Ayrıcalıklı olacak. Olsun, ayrıcalıklı olsun. Ama bizim toplumumuz madem ki daha bir gelecek derdi içindedir, siyasal konumu madem ki daha sağlam temellere oturmamıştır, hiç olmazsa gençliğimizi daha ciddi boyutta düşünmek mecburiyetimiz vardır. Onları niye Türkiye'nin 800,000'lere, 1,000,000'lara tırmanmış olan lise mezunları arasında yarıştırıyorsunuz. Bu sistemi değiştirmek elinizdedir. Biz muhalefet milletvekilleri olarak muhtelif zamanlarda bunun temaslarını yaptık ve bize çok olumlu yanıtlar verildi. Sizinkiler istemiyor ki. Bazı üniversite rektörleri, bazı üniversite dekanları açık açık bize söylediler, biz teklif yaptık sizin Eğitim Bakanlığına, şu üniversiteden veya şu fakülterden işte 35-40 kontenjan verelim de istemediler denmiştir. Bu son derece yanlıştır. Alın hem plânlayın, hem yüksek öğrenime gidecek öğrencileri ne ihtiyacımız vardır, ne yönde kalkınmamıza katkıda bulunabilirler? Hangi eğitimi yaparlarsa işsiz kalma tehlikesi, memleketi terketme tehlikesi daha da azalmış olur, onları söyleyin ve bu konularda burslar vererek, kontenjanlar vererek teşvik etmeye çalışın. Yüksek öğrenimde bunun yapıldığını biz görmüyoruz. Tabii bu yapılmadığı gibi...

Eğitim de bu ÜSS derdinden dolayı bir çıkmaz içindedir. Ortaöğretimde artık lise iki ve lise üç ne yapacağını şaşırılmış çocuklarla doludur. Nereye hazırlansam? Bitirmeye mi hazırlansam hele Maarif Kolejindeki daha da tehlikeli tercihler içindedir. İngiliz Üniversiteleri için mi hazırlansam? Yoksa ÜSS'ye mi hazırlansam? Hangisini tercih edeceksiniz? Lisenin kendi tedrisatı, sistemi ÜSS sisteminden farklı. Hem ona hazırlanmak sınıf geçmek mecburiyetinde, hem de arada ÜSS sistemine göre daha ikinci sınıftan üniversite hazırlıklarına başlamak mecburiyetinde. Bir de işte İngiliz'in imtihanlarına almaya, GCE'leri almaya çalışırsa, bir de ekstra onlara hazırlanmak mecburiyetinde. Şaşkın ördek gibi dönüp dolaşıyorlar çocuklar lise bir, lise iki, lise üç'üde. İşte bunu önlemek lazım. Yani başarısızlığın nedenleri arasında bu yönlendirme eksikliği, bu systemsizlik de kesinlikle sırtıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek öğrenim konusunda ülkemizde bir olgu yaşıyoruz. Maşallah nazar değmesin zeytin yaprağı yakıp tütsülemek lazım sizi, Eğitim Bakanlığını. Dört tane de üniversitemiz oldu, hep adları üniversite, hep adı da üniversite. Maşallah asıl yani zeytin yaprakla yakacağın tütsüleyeceksin. E, soruyorum hangisi tamamdır, tam böyle dört dörtlük bir üniversitedir, ya da yüksek okuldur? Bırakın üniversiteyi soruyorum devlet öncülüğünden kurulmuş olan Doğu Akdeniz Üniversitesi dahil, lütfen, bu konuda bize teferruatlı bilgi verin ve tatmin olursak, en azından yaptığımız eleştirileri geri alalım. Şimdi Doğu Akdeniz Üniversitesi kurulurken, Yasasını burdan geçirdik. Ben yine o dönemde muhalefete mensup bir milletvekiliydim, çoğu zaman çoğu konularda hükümetin politikalarını beğenmediğimiz için, red oyu kullanmamıza rağmen, Doğu Akdeniz Üniversitesinin Yasasına ben müsbet oy vermiş bir kişiyim o dönemde. Kurduk, eksikliklerine rağmen hatta burda tartıştık, komitede tartıştık Sayın Coşar'a ben dedim, devletten fon vermek lazım, devletten belli bir parayı, belli bir kaynağı aynen yerel belediyelere verir gibi sağlama bağlamak ve

bu üniversite için ayırmak lazım dediydim. Bana o dönemde, kendi kaynakları ile paralı bir üniversite halinde kuracağız, kendi mütevellih heyeti olacak, para toplayacak, eğer yetmezse, topladığı para yetmezse, finansman olanakları yetersiz kalırsa, biz devlet olarak her türlü ihtiyacını karşılayacağız dendi o dönemde. Dedik yapmayın, yanlıştır bu, olmayacak, toplayamayacaklar, mümkün değil. Harçla dışa atölyelerde üç beş kuruluşluk iş yapmakla üniversite çevrilmez. E, hayır efendim, tamam dönmez, biz de biliyoruz. Ama hiç olmazsa zorlansınlar, paralarını toplasınlar üstünü biz karşılayacağız. Ha şimdi geldi. Kaç sene geçti Sayın Bakan üniversite kurulalı? Beş sene mi?

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI -
85'de.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - 85'de yasasını geçirdik. Beş sene sonunda hala üniversitenin alt yapısını tamamlanmış değil. Kıvranıp duruyor yetkilileri rektör dahil. Nasıl olur? Hani siz ihtiyaçlarını bütçeden istedikleri oranda karşılayacağınız sözünü vermişsiniz? Hatırlatırım, hepinize hatırlatırım her sene bunu tekrarlıyorum.

Hala yurt sorunu halledilmiş değil, hala yurt eksikliği var. Sabancı'yı çağırdık, Sabancı eksik olmasın işte birkaç yüz kişilik bir yurt yaptı oraya tabii son derece yetersiz.

BAŞKAN - 250'dir galiba.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, 250 ise de 4500, kusur öğrencisi olan bir üniversite için son derece tabii komik bir rakam. Yurt sorunu çok önemli bir sorun. Ne oluyor yurt olmadı mı? Dıştan gelen, Türkiye'den gelen çocuklar veya bizim kendi çocuklarımız da eğer Mağusa'da kalıyorlarsa, kalmak mecburiyetindeyse, işte Güzelyurt'dan gidip geleliyorsa ya da Girne'den gidip geleliyorsa doğal

Gayri sıhhi şartlarda ders çalışma olanağı fevkalâde son derece zayıf, üniversiteyle ilişkisi kopuk evlerde üniversitecilik yaptırıyoruz bu çocuklara. Nasıl, ne zaman çözeceksiniz bu sorunu. Şimdi bu sene baktık bir yurt daha yapılıyor. Anlaşma yapıldı, müteahhit geldi başladı. Ortada para yok. Parası yoktur. Kim ödeyecek bunu? Efendim üniversite ödesin Maliye. Yahu Üniversitenin parası yok, kendi harcamalarını karşılayamıyor topladığı paralarla, harçlarla cari giderlerini karşılayamıyor. Rektörden tutunuz bütün öğretim görevlileri bunu söylüyor. Devlete diyoruz ki sen para koy şu yurda en kısa sürede tamamla hatta o yurdun üstüne yeni yurtlar ilâve etmek gerekir, eksiklik açık. Hayır efendim hayır zor belâ bağır, çağır kavga döğüş üç milyarlık, üç buçuk milyarlık tahsis yine beş yüz milyon liralık bir tahsis koydurabildik komite olarak. Tabii bunun yeterli olması söz konusu değil. Sadece, alt yapı da sadece yetmiyor, eksik. Hayır. Herşey eksik. Daha derslikler doğru dürüst tamamlanamadı. Daha kafeterya doğru dürüst tamamlanamadı. Kütüphane doğru dürüst daha yapılamadı. Laboratuvarlar yeterli değil. Peki öğretmen? Yeterli değil. Yani öğretim görevlileri eksik. Peki nasıl üniversite kardeşim? Beş senede bu alt yapıları tamamlanamamış olan bir okula üniversite demek olası mıdır? Ama biz her yerde işte üniversitemiz var. Ha neden çalışıyor peki üniversite değilse, doğaldır. Buldunuz Türkiye'de bir milyon açıkta kalan öğrenciyi zor belâ mecburi bir yere kapılanmak için bir kısmı da askeriyeden kaçabilmek için oraya mecburen geliyor, imtihana giriyor ve kapağı Doğu Akdeniz'e atıyor. Yok ki iyi bir üniversite olduğu için, herşeyi tamam olduğu için. Üstün bir eğitim sistemine ulaştığı için gelmiyor ki o dört bin, beş bin insan. Bunların %80'i bu amaçla geliyor. Bir kısmı da işte bizim kendi yerel öğrencilerimiz. Oysa onu konuştuğumuz zaman söylemiştik. Alt yapısı tamamlansın, olanaklar verilsin. Üstün bir eğitim düzeyi tutturulabilsin.

Öğretmen görevlilerinin düzeyi yükseltilsin. Gerekli burslarla, gerekli ödeneklerle, gerekli maddi imkanlarla takviye edilsin, öğretim görevlilerinin lojmanları, herşeyi hazırlansın kısa sürede ve bu üniversiteyi bu şekilde devreye sokalım. Faaliyete geçirelim bakıyoruz hiçbirisi yok. Şimdi tabii bu genelde ehvenişer denetimdir. Biz de denetliyoruz. Sık sık yazılıyor, çiziliyor yine ehvenişer. Doğu Akdeniz Üniversitesi, yani açıkca söylemek gerekirse, hiç yoktan iyi. Hiç yoktan iyi. Doğu Akdeniz Üniversitesi çok daha iyi olması gerekirken beş yılda yine Hükümetin kurbanı oldu. Hükümetin yeterince desteklememesi sonucu, Hükümetin yeterli tahsisleri vermemesi sonucu, Hükümetin lojman, yurt sağlamaması sonucu belli bir düzeyde kaldı ama gene de ehvenişer. Ya ötekileri? Üç tanede özel üniversite yine nasıl kuruıldı bunlar? Yani bir eğitim ihtiyacını karşılayacak düzeyde birer okul mu? Birer üniversite mi bunlar? Birer yüksek okul mu? Belli seviyeleri ve belli hocaları var, belli altyapıları var mı? Hayır. Bütün gözler, paralı bazı tüccarlarımızın gözleri Türkiye'de yine ÜSS'ye kaç kişi girecek? 800.000 kişi girecek. Kaç kişi alacaklar? 150.000 kişi alacaklar.

Demek ki 650,000 kişi dışarda. Bunların hiç olmazsa birkaç bini şöyle, döviz, Dolar, Sterling ödeyerek askerden kaçma olanağı bulmak isteyecek, biraz da işte eğitim görmek isteyecek. Olur ya gelecekte olanağı bulursa yatay geçiş yapıp, işte Marmara Üniversitesine, ya da Hacettepe'ye girecek düşüncesiyle, bu öğrencilerin buraya geleceklerini düşünen bazı sermayedarlar habire yatırım yapıyor. Güzel, tamam, çok güzel. En azından patronlarımızın bir sahaya yatırım yapmasını sağladık. Ama, bunu sağlarken, bu iş çocuk oyuncağı değil ki. Bu iş, ne bileyim ben, ayakkabı yapmak, imal etmek değil ki. Bu iş eğitimidir arkadaşlar. İnsan yetiştireceksin. İnsana yatırım yapıyorsun. İnsana yatırım yapmak zordur. Herşeyiyle mükemmel olması lâzım. Bir saattir, bir buçuk saattir burada eleştiriyoruz. Yeterki görmüyoruz ki. Eleştirdiğimiz bizim ilköğretim, ortaöğretim fersah fersah üstündedir düzey olarak bu bahsettiklerimizin yanında. Ama buna rağmen eleştiriyoruz. Neden? Çünkü insandır, gençliktir. Bir gencimiz bir okulda artık o seneleri tamamladıktan sonra onu geriye çeviremezsiniz. Bir ayakkabıyı, defoluysa, veya bir elbiseyi, bir konfeksiyondan çıkardığınız bir eşofmanı defoluysa geri alırsınız, veya dikersiniz, veya atar başkasını alırsınız. Ama bir genç çyetiştikten sonra, bir noktaya gelip eksik yetiştikten sonra, onu geriye çevirip de tekrar okutamazsınız, tekrar yetiştirezemezsiniz. Biter, geçer ve ne buluyorsanız, ne malzeme çıkarıyorsanız yanınıza o kalır. Onun için çok önemli bu. Çok önemli olduğuna göre de nasıl olur da her isteyen alt yapıyı tamamlamadan, gerekli teçhizatı almadan, yeterli öğretmen bulmadan, yurdu olmadan üniversite açıyor. Kimin, kiminle ilişkisi vardır? Efendim Amerika'daki X üniversite... Hoş geldiniz Sayın Erbilen.

AHMET KÂŞIF (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sataşmadı galiba sana.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hayır. Yürüyüşü sataşma onun. Burdan gülerken, geçerken sataşmıştır. Yani, lâf söylemesine lüzum yok. Ben anlarım onu, yürüyüşünden anlarım. Onun için ben de kendisine selâmla karşılık verdim.

AHMET KÂŞİF (Yerinden)(Devamla)- Hacı amca hayırlı olsun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Evet, Sayın Başkan, kusura bakmayın, ben yine de Genel Kurula çok kısa artık şey yapacağım.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Toplum üniversitelerle doldu. Ne güzel?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii, tabii. Çok güzel birşey. Eğer gerçekten düzenli alt yapıları tamam üniversiteler haline getirirseniz, ben de destekleyeceğim gelecekte.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Sağol. Birden ideali görmeyin. Yavaş, yavaş.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Birden, bakın ne diyor? Birden idealini görmek mecburiyetindedirler. Neden görmek mecburiyetindedirler? Çünkü, orda çocuk yetiştiriyorsunuz, genç yetiştiriyorsun. Eğitim verdiğini iddia ediyorsun. Geri çeviremiyoruz diyorum. Eşofman yapmıyorsun orda. Konfeksiyon sanayii değil. Konfeksiyon sanayii olsa tamam. Denetimi, yani akşam televizyonda gördük. Baharatların içine işte simitler katılıyor, bilmem biz de yiyoruz onları. Buraya da ithal ediliyor o baharatlardan, onu da söylemiş olayım burada yani hazır kürsüye çıkmışken. O dün akşam televizyonda gösterilen baharatlar buraya da evelallah ithal ediliyor.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Yani yediğimiz o acılılar ...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bir kısmı, en azından bir kısmı ordan ithal edilenler var. Ha, onu da ne yaparsın? Tahlik edersiniz, atarsın kardeşim, ya da yemezsin. Yani, baharat eğer içinde kiremit tozu varsa, ya da simit varsa, ya da arsenikli boya katılmışsa tamam, yani, televizyonda gördükten sonra yemezsin. Ama o bahsettiğin Üniversiteden Sayın Erbilen o çocuk geçtikten sonra, onu artık bir daha ne bir kenara atabilirsin, ne kesebilirsin, ne de bir daha, gel yahu eskiden okuduğun üniversite iyi değildi. Gel şimdi de iyileşti. Alt yapısı tamamlandı bir daha oku diyebilirsin. Dolayısıyla alt yapısı yapılacak, yurdunu hazırlayacak, dersliğini hazırlayacak, laboratuvarlığını hazırlayacak, öğretmenini hazırlayacak, "post-graduate" nerden olacak, nasıl olacak, o bilinecek. Yani, kiminle bağlantılıdır? Ben kendisini gerçekten destekliyorum. Ticari amaçlı değil, gerçekten destekliyorum. Bu bilinecek. Diplomasının ne türden olacağı kesin anlaşmalara bağlanacak. Gelecek bir de Eğitim Bakanlığının denetimine de girecek herşeyiyle. Müfettişlerinin, yetkililerinin denetimine de girecek. O zaman kursun.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Olmadı olmadı bizim müfettişler ancak lise ayarındakileri...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben denetleyecek demedim Sayın Erbilen. Ben eğitimini yani yüksek matematiklerini okutacakları yoktur tabii. Yüksek Matematik veya Amerikan kültürü edebiyatında onlar ne okutacak, acaba Amerika'daki ilişkili üniversite ne veriyor? Ben onu demek istemedim. Ama dersliği nasıldır? Ama yeterli öğretmeni var mıdır? Ama verdiği diplomalar geçerli mi? Ama laboratuvarı var mıdır? Bunları deneteyecek ve bunları hiç merak etme bizim müfettişlerimiz bizim yetkililerimiz de bal gibi denetleyecek niteliktedir. Benim söylediğim budur. Yoksa pek tabii ki bir yüksek öğretimde bir hocanın ne anlatacağına gitsinler de müdahale etsinler demedim. Ben öyle bir şey demedim. Anladınız değil mi Sayın Erbilen?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kısa kesmek için şimdi ancak başlıklarla şey yapayım. Bu dört üniversitemiz de ne durumdadır? Sayın Bakan bize bu konuda geniş bilgi versin.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - İslâm Kültürü bile geldi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O konuda eğer bir ihmale...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) - Hade oğlum hade. İsmarlama mı geldin be ama? Ergün Zaten bunu ister.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır güzel bir noktaya temas etti, bravo. Yani Sayın Erbilen de bu kaygıları duyuyorsa ben geleceğimiz hakkında umutlanmaya başladım. Yani gerçekten tamam, gerçekten demek ki hakikaten bizimle beraber Atatürkçü kaygılar duymaya başladı. Doğrudur. Çünkü biz bunu çoktan söyledik. Çoktan söyledik. Yani bu memlekette eleştiririz, söyleriz, ayıp yoktur. Bir Rabıta gelip de bizim Cumhurbaşkanımıza makam arabası almamalıdır arkadaşlar. Biz alacağız onu. Bizden isteyecek, biz koyacağız bütçemize Cumhurbaşkanımıza makam arabasını biz alacağız. Makam arabasını rabıta, sakallıların çek getirip de almayacaklar. Şimdi onu almayacakları gibi din temeline dayalı üniversite de kurmayacaklar burda. Şimdi bakıyoruz, şimdilik öyle değil, şimdilik öyle değil ama kokusu geliyor. Alttan alta, ilişkilerde birtakım kokular çıkmaya başladı. Lütfen Eğitim Bakanlığı olarak üzerine gidin. Dine dayalı, din temelli rabıta temelli, Rabıta ilişkili üniversite ya da orda Şeyh Nazım ile, Şeyh Nazım'ın tekkeleriyle ilişkili üniversite kurmaya kalkarsanız yandı, geleceğimiz karanlık demektir. Biz Atatürkçü...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Şeyh Nazım da Atatürkçüdür.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kim Atatürkçüdür? Açık açık Şeyh Nazım Atatürk'e küfretmiştir. Açık daha geçen sene demeci çıkmıştı. Atatürk en büyük şeydir diye, küffardır diye.

Evet yani din temeline dayalı eğitim aman aman sakın bu memlekete bunu sokmayalım. Herkesin dini inançlarına fevkalade saygılıyım. Olacaktır da. İsteyen inanır, isteyen namazında niyazında orucunda olur. Kimse kimseye karışmaz. Ama eğer siz bu memlekette Şeyh Nazım'ın tekkeleriyle ilişkili, rabıtayla ilişkili din temeline dayalı üniversiteler kurdurmaya kalkarsanız bu bizim geleceğimizi karartır. Atatürkçü, toplumun Atatürkçü karakterini dumura uğratar, yıpratır ve geleceğimiz karanlıklaşır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu konuda da hatırlattığı için Sayın Erbilen'e teşekkür ederim. Kültür, kısa olarak kültür konusuna değineyim. Kültür, günlük hayatımızda zannederiz ki işte tiyatroya gider Türk Toplumunu yani ya da konser gelir yahu yani Tatlıses'e de gider ama yani Tatlıses büyük stadyumda olur da hani arada senfonik konserlere de gider. Meselâ Kenterler de dolar taşar. Hatta Livaneli'ye falan, değişik bir folklorik müzik olur, ona da gider falan, yani halkımızın belli bir kültürü var. Ya da mesela sergiler açılır, kalabalık olur falan. Şimdi yeni moda tabii her birimiz yüz ellışer bin lira birer de çiçek yaptırıp yolluyoruz her etkinliğimizde. Eskiden çiçeklerimiz eksikti şimdi çiçeklerimiz de eksik değil. Hepimiz evvelallah çiçeklerimizi de yolluyoruz. Şimdi tabii bu kültür bu değil, bu yeterli değildir. kültürün tarifi bu değil.

Yani kültür, bütünlük içinde düşünülürse, insanların geçmişten gelen yaşamlarıyla, şimdiki yaşamları arasındaki köprüdür. Gelenek, görenek, yaşam biçimi, iş yapabilme geleneği, belli sorunları çözebilme yeteneği ve o çerçeve içerisinde sanat, inanç ve diğer alışkanlıklar. Bu, hepsi bir bütün olarak görüşülür ve bir kültürü oluşturur, bir alt yapı oluşturulur. Kültürü bu açıdan almak lâzım. Ama, tabii bizde, dar anlamda kültür etkinlikleri bile olmadığından bu çerçeveye bakmak zaman kaybından öteye bir anlam ifade etmez. Abesle iştigal olur. Çünkü, biz şimdi bakıyoruz. Demin misaller verdim. İşte bir senfonik orkestra kurduk, bağladık, bütçemizde de koyduk. Onun turne parası, yani gitsin gelsin, adam getirsin, orkestra getirsin ve üst konakların kültürüne ait müziği topluma yaygınlaştırsın. 1,200,000 liralık bir fon koyduk. Şimdi, böyle bir senfoni tutan bir ülkede, demin anlattığım anlamda geniş kapsamlı bir kültürel yapı oluşturmak, çaba oluşturmak gerçekten abesle iştigal olur. Mümkün değil. Efendim?

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Çiçeğe yeter.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bir çiçeğe, iki çiçeğe.
Yani ...

AHMET KÂŞİF (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Folklorda iyiyiz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Folklorda da yetersiz tabii. Yani, birkaç atılım, girişim vardır ama ne diyorum ben? İşte o da çoğu zaman ihmal edilmiş bir husustur. Tiyatro gibi, yani, bizde şimdi, geliyor birisi meselâ alışıyor. Bir tiyatro var. Devlet tiyatroları falan. İşte Hilmi arkadaşımız da işte onun başında falan, senede bir oyun oynanıyor falan. Bir ara bir bakıyoruz temsilci oluyor. O da temsilci, ya da konsolos, ya da işte kültür ateşesi bir yere. Yani, senfoninin başında ...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- En güzeli o oldu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- En güzeli o oldu.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- İstanbul'a tiyatrocunu gönderdiniz konsolos olarak.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İstanbul'da, kültürel faaliyetlerini bundan sonra İstanbul'da sürdürecektir. Nasıl ki senfoninin başında olan arkadaşı eskiden Londra'ya yolladık. Orda sürdürdü. Yani bu unsurlara ...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Kıbrıs Türk kültürünü İstanbul'da sürdürecektir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bu hususlara verdiğimiz ehemmiyeti gösterir. Bu nedenle zayıfız. Yani kültür yönünde yeni baştan olayı ele almanız lâzım Sayın Eğitim Bakanı. Kadronuzla, herşeyinizle, bir gelişmiş felsefe demektir kültür. Gelişmiş felsefeyi alacaksınız bu memleket. Yani, onu alacaksınız ve eğitimde de ve öğretimde de bunu oturtacaksınız. Eğitimciler de öğrenecek. Yine kültür, ileri teknolojiyle birlikte sanatsal faaliyetlerin bir arada kaynaşması demektir. Bu yönde şeyimiz tabii son derece yetersizdir. Eski eserler de yine kültürün bir parçası. Kültür mirası, işte kültür mirasımız eski eserler halâ müze yok. Şeyi açıyorum, bakıyorum burda. İşte müze yapılacak. Peki ama ben en azından dokuz senedir okuyorum ve dokuz senedir de yapılacak diye yazarsınız. Ne zaman yapılacak? Müze yapılacak. Mümkün değil. Yok, yani yine yok. Müze için tahsis yok. Kazı için tahsis yok. Eski eserleri satın almak için tahsis yok. Ödül vermek için, kaçakçılara karşı ödül vermek için yine tahsis yok. Demek ki kültür ve eski eserler de

eski hamam, eski tas devam edecek demektir. İnşallah Sayın Bakan bu yönde de yine bir plânlamaya gider ve bütçeye de yansır bizim göreceğimiz şekilde. Şu anda bütçemize yansımış bir durum yazık ki yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi bitirirken, dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Evet, biz de size teşekkür ederiz Sayın Vehbi. Başka söz isteyen bakandan önce? Sayın Kâşif buyurun.

AHMET KÂŞİF (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benden önce konuşan Ergün arkadaşım sizleri yeterince herhalde tatmin etmiştir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sabahki kahvaltıyı hazmettirmeye çalıştım size.

AHMET KÂŞİF (Devamla)- Ben, benim dikkatimi çeken birkaç konu var. Bilhassa yaşadığımız birkaç konu. Onlara değinerek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

1990 Bildirgenizde, Bakanlar Kurulu Bildirgenizde bazı yörelerde öğretmen eksikliği bilhassa Dip Karpaz'a öğretmen gönderme zorluğundan bahsediyorsunuz. Türkiye'de ta en ücraya, doğuya öğretmen gönderiliyor, doktorlar gönderiliyor. Bunlar nasıl gönderiliyor acaba? Bunları göndermek için birtakım cazip teklifler verilir, meslek cazip hale getirilirse herhalde öğretmen gönderme zorluğu olmaz bizim kanımızca. Bakanın bu konudaki düşünceleri nedir? Onları bize açıklamasını isteyeceğiz. Bir de okullarda eğitimin yeterli olmadığı kanısındayım. Öğretmenleri ben burda suçlamak istemem ama, şu an okullarda ders-hanelerde okuyup da yeterli eğitimi alamayan bir çocuk öğle sonları özel dersaneleri veya bu yıl Eğitim Bakanlığının yeni başlattığı bir çığır var okullarda, öğleden sonra özel ders, paralı ders öğretmenlere yine. Acaba bu öğretmenler sınıfta yeterince hakkıyla bu öğrenciyle ilgilenirse, ders alması, öğrencilerin öğleden sonra özel ders alması öğrencilerin öğleden sonra özel ders alması gereği var mı? Bu konuda da Sayın Bakanın bize açıklık getirmesini rica edeceğim. Benim kanımca eğer sınıflarda yeterince öğretmenlerimiz kendilerine ayrılan zamanlarını öğrenciye verirse, öğleden sonraki özel derslere herhalde gerek kalmayacaktır. Hepimiz bu sınıflarda okuduk. Bu derslerden geçtik. Zannederseniz içimizde özel ders alan hiçbirimiz yoktur.

Bir de alt yapı eksikliklerinden bahsediyorsunuz yani kendi Bildirgenizde. Okullarda altyapı eksiklikleri, sınıfların olmaması, sınıflarda sıra ve sandalye eksikliklerinden bahsediyorsunuz. Bu konularda da neler yapılacak, bazı okullarda altyapı eksikliklerinden bahsediyorsunuz, isimleriyle belirterek. Bu konularda yapacağınız girişimlerle bizi aydınlatırsanız memnun oluruz. Bu arada Üniversitede okuyan arkadaşlarımızın burslarının normal hayat şartlarına göre ayarlanmasından yanayız. Bunu da Sayın Bakan üzerinde durursa, yine öğrenciler açısından bizzat ben memnun olacağım.

Yine burda Ergün Vehbi arkadaşımın sormuş olduğu bir şey vardır. Kıbrıs'ta kurulan üniversiteler hakkında çalışma şekilleri ve amaçları hakkında bilgi verilirse bizler ve halk olarak herkes aydınlanmış olacaktır. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Biz de size teşekkür ederiz Sayın Kaşif.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Evet Sayın Başkan bir kelime de ben söylemek isterim.

BAŞKAN - Söz hakkı Sayın Hacıahmetoğlu'nda. Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; senelerdir söylerim kaale alınmadı, belki bundan sonra kaale alınır. Öğretmen Kolejine talebe alınırken tabii ben sosyal adalete inanan bir insanım. Bir adamın, bir Beyin iki çocuğu birden aynı sene alınır veya ertesi sene alınır, bunu yapamaz kimse. Bunu bu zihniyeti değiştireceksiniz, bu toplumun bütün evlatları bizimdir. Bir diğerinin de olsun. Bir kişiden alın, bir evden bir tane olsun, diğer evden de olsun. Onun için bunların üzerinde durun artık. Demek değildir ki bir tek Mustafa Hacıahmetoğlu'nun iki tane evladı alınacak ve diğer bir numara farkla. Bu sistemin mutlaka dönmesi lazımdır. Bir evden hep iki kişinin olması, diğer evde hiç yok, onun için bunu Sayın Bakan kaale alsın ve bundan sonra bu düzelsin. Benim temennim budur arkadaşlar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Hacıahmetoğlu.

Başka söz isteyen? Yok. Sayın Bakan buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI-
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclisin oturumu açıldıktan sonra, başta Sayın Ergün Vehbi arkadaşım olmak üzere diğer konuşmacı arkadaşları da dinledim. Eğitim konusunda ve kültür konusunda bizim belli bir ana ilke-miz var. Bu ana ilkemizin dışında, diğer arkadaşlarımda değindiği konularda kendilerine katıldığım noktalar oldu-ğu gibi, yanıt vereceğim noktalar da vardır ama, biz, eğitim bir ülkenin geleceği olduğuna göre ve geleceğinin lgarantisi olduğuna göre, milli esaslar çerçevesinde bir görüş birliğine varılması halinde biz eğitimi siyasi görüşlerin üstünde telâkki ederiz ve eğitimi, hiçbir zaman şu veya bu partinin eğitimi olarak da görmeyiz. Bizim hassas olduğumuz nokta, eğitimdeki ana ilkedir. Bu vata-nın geleceğine yönelik evlâtlar yetiştirmektir. Milli davamıza sahip çıkacak gençler yetiştirmektedir ve bu milli çerçevede bir bütünlük sağlanıyorsa, bu bütünlüğü elbirliğiyle de yürütmek görüşünü savunmaktayız ve söyle-mekteyiz. Bunun yanında arkadaşlarım eğitimi bulunduğu nokta itibarıyla, özellikle Türkiye Cumhuriyeti ile mu-kayese edildiğinde ve geçmişle mukayese edildiğinde bir geriye gidişten bahsettiler. Ben, eğitim konusunu veyahut eğitimi müdafaa etmek için bu kürsüye gelmedim. Gerçek-leri, bu ülkede olan eğitimi ortaya korsam, ne durumda olduğunu ortaya korsam, öyle zannediyorum ki eğitim olgu-sundaki müdafaa, gerçeklerin içinde mündemiştir. Yani, şunu böyle değil, böyledir demek yerine, bu eğitim budur dersek, o kadar, sizler kadar, ne toplumun ne de hiç kimsenin kötümser olmaması gerekir. Hatta, iyimser olması gerektiğini de söylemek durumundayız. Ama, eğitimde ister ben, ister benden önceki arkadaşlarım, ister benden sonraki arkadaşlarım elbette bir uğraş içindedir. Uğraş nedir? Uğraş, eğitimi değişen çağ koşulları içerisinde, çünkü, dünyamız, Sayın Ergün Vehbi'nin de söylediği gibi küçül-mektedir giderek ve teknik, teknoloji, bilim süratle gelişmektedir. Ona yetişmemiz, ona ulaşmamız, ona ayak uydurmamız için bir mücadele içinde olmamızdan kaynaklanmak-tadır ve verilen mücadeleler budur. Yoksa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin eğitimde gelmiş olduğu nokta, hele nüfusuyla oranlayacak olursak, birçok ülkelere nasip olmayan bir durumda olduğunu

Katıldığımız taraflar da şudur: Eğitim çok pahalı bir olaydır. Çok pahalı bir sistemdir. Parayı gerektirmektedir. Hele bir ülkenin nüsusü 167000 ise ve bunun 40000'in üzerinde bir rakamı talebe ise...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Biz de 167000 mi diyelim bundan sonra Sayın Bakan?

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - 170000 de.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Resmi şey.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Evet. 40000'in üzerinde öğrenci ise bu öğrencileri istediğiniz teknoloji içerisinde, aracı ile, gereci ile, binası ile, yapısı ile, sırası ile, hocası ile bütün sportif ve yetenek gerektiren sahaları ile eğitmek istiyorsanız, gerçekten çok pahalı bir sistemdir ve bütçedeki ayrılan payla hiçbir şey olamaz diyorsunuz. Biz Ulusal Birlik Partililer...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) - Biz yaparız.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Zoru başarmasını da severiz.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Onun için tuvaletsiz ortaokul yaptınız.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Zoru başarmasını da severiz.

Arkadaşlar; doğrudur. Ayrılan pay, ayrılabilen bu imkânlar içerisindeki pay yeterli olduğunu söyleyemiyoruz. Yalnız biz o payı nasıl daha yararlı şekilde kullanabiliriz onun çalışmaları içerisindeyiz. Daha nasıl yan gelirler sağlayabiliriz, yan imkânlar sağlayabiliriz, bunlardan azami şekilde yararlanabiliriz onların çalışmaları içerisindeyiz. Bunu halkımızla da yaptığımız

diyaloğa da dile getirmeye çalışıyoruz. Halkımız siz küçümsediniz Okul Aile Birliklerini. Efendim bütün bu işler Okul Aile Birliklerinin üzerine yıkıldı dediniz ama Okul Aile Birliklerine biz ilgili Bakanlık mensupları olarak yaptığı çalışmalardan müteşekkirimiz ve kurulmayan okullarımızda da Okul Aile Birliklerinin oluşmasını teşvik etmekteyiz ve arzumuz ve çalışmalarımız halkımızı da, sektörlerimizi de, onlarla bu diyalogu da yürütmek çabası içerisindeyiz, onları da eğitime katkıda bulunmaya zorlamaktayız. Kendileri de, tüm aileler de bilmelidir ki eğitime yapılacak her katkı, neticede dönecek kendisine, kendi ailesine, kendi sektörüne devredilecektir. Onun için ben bu kürsüden de açık olan ilân ederim ve derim ki; sektörler bazında da eğitime katkı yapacak olan herkesi biz büyük bir sevgi ve muhabbetle karşılarız ve hatta okul yapsın, sınıf yapsın, okullara bağışta bulunsun, bunları da memnuniyetle karşılarız ve okul yapacak olanlara, sınıf yapacak olanlara eğer sektörsel ilgili sektörün uygun göreceği bir ismi, şahıs yapacaksa da, o şahsın ismini vermeye de hazırız ve bu olgunluğa bu halkımızın da kazanması, benimsemesi lâzımdır. Çünkü eğitim, tüm ülkeyi ilgilendirmektedir, herkesi ilgilendirmektedir. Onun için eğitimi biz Okul Aile Birliklerinin üzerine yıktık diye bir iddiayı kabullenmemiz söz konusu değildir.

Ve başka birşey daha var. Bakanlığımızın bir çalışması daha var. Onu da biz Bakanlar Kuruluna ve ondan sonra Yüce Meclise getireceğiz, eğitimle ilgili bir fon çalışmamız vardır. Bunu da götürüp, bunu da bu Yüce Meclise getireceğiz ve yüce milletvekillerinin takdirine ve değerlendirmelerine sunacağız. Çünkü Hükümetimiz ve partimiz olarak biz eğitime gerçekten büyük bir önem atfetmekteyiz.

Ve eğitimin olmadığı bir yerde, eğitime gerekli önem verilmediği bir ülkede, o ülkenin karanlıkta olacağını geleceğinin bilincindeyiz. Bunu biliyoruz. Ve çalışmalarımız geri kalmış bir eğitimi düzeltmek değil. Eğitimi, bizim eğitimimizi değişen koşullar içerisinde daha ileriye götürmektir. Yoksa dediğim gibi üniversiteye giriş, liselerdeki başarı, okullardaki başarı, okullaşma durumu. Sayın Coşar'ın zamanında başladı diye ifade etti. Anaokullar, bugün anaokullaşma oranı %90'ın üzerindedir. Zorunlu eğitimde ilk ve orta %100'dür. Çünkü bizim çocuklarımızın müfredatı konusu üniversitedeki başarı konusu. Bunları da eğer biz oran içerisinde ele alır ve o oran içerisinde mütalaa edersek burdaki başarının da yeterli olduğunu görürüz. Yalnız yapılmak istenen nedir? Bizim yapmak istediğimiz nedir? Bizim yapmak istediklerimiz sizin söyledikleriniz içinde de vardır. Çocuklarımızı yönlendirmeye çalışıyoruz biz. Bugün bu toplumun esas eksikliği bizim tesbitlerimize göre ara elemana ihtiyaç vardır. Üniversite üstü uzmana, uzmanlaşmaya ihtiyaç vardır. Yalnız ÜSS'nin getirdiği beraberinde, bazı bölümlere yığılmalar olduğunu da görmekteyiz. Bazı bölümlerde boşluklar olduğunu veya ileride olacağını da saptadık. Onlar için de çalışmalarımız var. Ben bu genel çerçeveyi söyledikten sonra Sayın Ergün Vehbi'nin sözlerine de kısaca değinip o ifadeleri içerisinde yapmak istediklerimizi izah ettim. Öyle zannediyorum ki bir taşla iki kuş vurmuş olup sizlerin vaktinizi almamış olurum. Ergün Vehbi'nin ülkede kuşku yoktur ki en önemli yatırım eğitim ve sağlıktır demesi bizi elbette ki sevindirir ve mutlu eder. Bu görüşüne katılmamak mümkün değil. Çünkü insan faktörüdür en önemli olan ve bu insanı yoğuran, şekillendiren ve geleceğini hazırlayan eğitimidir ve bu eğitimi veren yeri gelmişken söyleyim, öğretmenlerdir. Öğretmenler konusunda daha... bir yerlerde var. Ergün Vehbi Hükümet, öğretmenlere gerekli önemi vermiyor, öğretmenleri karşısına almıştır.

Dolayısıyla öğretmenleri karşısına almış bir hükümet eğitim yapamaz. Eğitimi istediği düzeyde veremez diyor. Bu bir tabii yaklaşım meselesidir. Ama biz eğitime önem veren bir siyasi parti olarak ve her mesleğin anasının öğretmen olduğunu söylediğimize göre ve öğretmenin prestijini yüksek tutmayan, yükseltmeyen bir devlet, millet olarak da devlet olarak da yükselmeyeceğinin bilincindeyiz. Ve biz öğretmenlerimiz için ne mümkünse yapmaya hazırız. Ve yapacağız. Ve öğretmenlerimizden yalnız bizim beklediğimiz birşey var. Öğretmenlik yalnız maddiyatla uğraşılmaz. Maddi açıdan bakılmaz. Öğretmenin içeriğinde manevi duygular vardır. Manevi tarafı güçlüdür ve öğretmenliğin, öğretmenlerimizden fedakârane çalışma bekliyoruz ve büyük ölçüde de bunun yerine getirildiğini görmekteyiz biz.

Efendim eğitimi, eğitim sorunlarını çözdük mü? Araç-gereç eksiktir, modern cihazlar eksiktir. lisan eğitiminde de standart düşmektedir. İlkokuldan bu yana çalışmalar yapılmalıdır. Araç-gereç eksiktir, modern cihazlar eksiktir.

Arkadaşlar ben burada gerçekleri söylemeye geldim. Bugün 200 civarındaki okulların hepsinin aynı düzeyde araç-gereci vardır size diyemem. Modern cihazlarla donatılmıştır diyemem ama bunu başarmış, dünyada sayılı ülkeler vardır. Onun dışında...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Gene Madagaskar'la kıyaslamayınız.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Onun dışında söylemek mümkün değildir. Avrupada dahi bugün bunu söylemek mümkün değil. Yalnız biz bu koşullar içerisinde dahi çocuklarımızı elbirliği ile fevkalâde eğitmeye çalışıyoruz ve lisan konusuna değindiniz. Lisan konusu yalnız bugün için değil, geçmişten başlayıp bugün de ağırlıklı bir şekilde devam ederek ilkokullarımızdan başlayıp devam etmektedir. İlkokullarımızdan başlayıp, devam etmektedir ve özel ders hocalarına biz ağırlık vermekteyiz. Yalnız arzu etmiyor muyuz bütün bu söylediklerimiz tamamlansın? Arzu etmekteyiz ve bazı tedbirler de alıyoruz. Nedir aldığımız tedbirler? İşte size az önce söyledim. Türkiye ile bir işbirliği içerisine girdik. Türkiye'den, Anavatanımızdan, belli katkılardan yararlanmaya çalışıyoruz. Bir fon yasası çalışması içerisine girdik. Okul Aile Birliklerimizi, okullarımızı, Okul Aile Birliklerimizin yanında özel sektörü de devreye sokmaya çalışıyoruz. İmkânlar yaratmaya çalışıyoruz. Merkezi bir atölye kurarak, mevcut atölyelerimizi genişleterek, okullarımızın sıra, sandalye konusunu ihale olayının dışında daha ucuza mal etmeye çalışıyoruz. Birleşmiş Milletlerin zaman zaman bu yöndeki katkılarından yararlanmaya çalışıyoruz. ama bunlar zaman içerisinde olacak olaylardır ve biz eğitimde gerçekten bütün eksikliklerimize rağmen, iyi bir eğitim düzeyinde olduğumuzu da rahatlıkla söyleyebilmekteyim ve söylerim.

Orada eğitim ve üniversite olgusu olduğu için, spor etkinlikleri genel, ben açayım bunu, genel çocukların bulunduğu ortamlarla ilgisi düşmektedir dediniz. Bir gerçek payı var. Nedir gerçek payı? Üniversiteye çocuklarımız şartlandırılmaktadır ve üniversite olayı çocuklarımızı belli etkinliklerden, ailelerin de tesiri ile zaman içerisinde soyutlamıştır. Yalnız istikbal endişesi ile çocuklarımız mümkün mertebe ağırlığını derslere vererek bunlardan uzaklaşmaya çalışıyor. Biz bunları imkânlarımız çerçevesinde çocuklarımıza anlatarak, hocalarımız kanalı ile çocuklarımıza izah ederek ve Türkiye ile yürüttüğümüz diyalog içerisinde de üniversite imtihanlarına, giriş imtihanlarına yeni bir şekil getirerek çocuklarımızı bir imtihanla geleceklerinin saptanmasından daha ağırlıklı, daha bilimsel bir sisteme götürmek uğraşı içerisindeyiz.

Nitekim bizim tam düşündüğümüz olmakla birlikte bu yönde lise birden başlama itibaren bu sene lise bir, lise iki, lise üç'de birinci basamak sınavı yapılacak, bu basamak sınavının durumuna göre bizim okullarımızın müfredat durumunu, çocuklarımızın durumunu yenide ele alacağız ki kendilerini çok yönlü yetiştirme bakımından. Çünkü eğitimde bugün kendinizi Anavatandan soyutlayamazsınız. Anavatanın dışında düşünemezsiniz. Neden düşünemezsiniz? Çünkü talebelerimizin büyük bir çoğunluğu üniversiteye Türkiye'de devam ettikleri için onların gidişatı ile bir paralellik içinde olmamız koşuldur. Ancak ayrılabildiğimiz noktalarda bazı sistemler getirebiliriz.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden(Devamla) - Kimse öyle bir iddiada bulunmadı zaten.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Hayır şey açısından diyorum. İlke açısından değil. Okula giriş, yönlendirme açısından söylüyorum. Kendi üniversitelerimiz için bazı tedbirler düşünmekteyiz. Kıbrıs'ta girilecek imtihanlarda bazı tedbirler düşünmekteyiz. Ve esas girişe tesir etmeyecek müfredat konusunda da bazı çalışmalarımız vardır. Ama şunu söyleyim. Eğitimde karar verirken, hareket ederken bazı tedbirler süratle olabilir. Bazı tedbirleri ise süratle alma yeterince yarıştırmadan, yeterince görüş almadan karar verip harekete geçmek en azından bana göre yanlıştır. Bu bakımdan biz bir dizi tedbirler almış olmamıza rağmen esas eğitimimizin tümünden gözden geçirilmesi ve bazı tedbirlerin alınabilmesi konusunda Şubat ayında düzenleyeceğimiz Eğitim Şûrasına bıraktık. Ve Eğitim Şûrasında çıkacak

neticelere göre de kendimizi yeniden ayarlayacağız. Tabii ben moda öğretmen hükümet çatışmasıdır dedi, onu, sözlerimin içerisinde var, geçiyorum. Bu noktaya bir daha değineyim. Eskiden üniversiteye geçişte başarı yüksekti. Şimdi bunlar da kalktı, bir başarısızlık var. Kazananlarda da başarısızlık var. Şimdi arkadaşlar yıllık bizim Türkiye'ye gönderdiğimiz öğrenci sayısı ortalama 1000'le 1200'dür. O civardadır. En son yılı alacak olursak 200 talebenin son imtihanında başarılı olduğunu kabul ederek bir oranlama yaparsak belki bu oran istediğimiz düzeyde olmayabilir. Ama burada önemli olan şudur. Bizim üniversite giriş imtihanlarına çocuklarımızı sokarken, bir sınırlama getirmemiz sözkonusu değil. İsteyen girebilir. Yalnız bizim 1200 tane çocuğumuzun direk üniversiteye gitmesi midir toplumun ihtiyacı, yoksa önceden alınacak tedbirlerle çocuklarımızı üniversite aşamasına gelinceye kadar bazı ihtiyaç dallarında eğitebilmek olayı mıdır?

Nitekim teknik okullarımızda, ticaret meslek okullarımızda, bu yıl da büyük, geçen yıla nazaran bir artış sözkonusudur ve bu artışla biz önceden alınacak tedbirlerle bu sayıyı belli oranlarda aşağıya çekmek durumundayız. Çünkü ihtiyacımız ara elemanıdır dedim bizim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - İnsan gücü plânlaması yapıldı mı bu konuda?

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Şimdi ona geleceğim. İnsan gücü plânlaması yapıldı mı, ihtiyacımız nedir?

Arkadaşlar; ben şunu söyleyeyim. İnsan gücü plânlaması yapma olayı gerek Bakanlığımızın, gerek Plânlama Teşkilâtının bu konunun üzerinde çalışmaları sözkonusudur ama, şimdi bütün bunlar istediğimiz neticeyi zaman içerisinde bize verecektir. Hiç kimse eğitimde bugün bu olacak, yarın bu olacak diyemez. Çünkü eğitim önemli olduğu kadar da, zamana ihtiyaç olan, ihtiyacı olan bir husustur. Zaman içerisinde Türkiye'nin de alacağı bir dizi ÜSS'de tedbirlerle bazı yönlere gidiş mutlaka olacaktır ve o yönde çalışmalarımız bizim vardır.

Burs ve yurt konusundaki eleştirileri kabul etmem sözkonusu değil. Çünkü burs ve yurt konusunda herhangi bir sorun sözkonusu değildir.

Arkadaşlar; uzmanlığa önem veriliyor, burslara önem verilmiyor dedik. Biz bu yıl önümüzdeki birkaç gün içerisinde verilen katkı burslarının dışında bakanlıklardan ve Plânlama Teşkilâtından aldığımız görüşler doğrultusunda ayrı kategoride teşvik edici kriterlerde burslarımızı ilân edeceğiz ve bu burslara öğrencilerimizin katılmasını, iştirak etmesini sağlayacağız ve bir yönlendirme olarak bu burs olayını da görmekteyiz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - 200.000 lira yeterli değil Sayın Bakan.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Benim söylediğim o değil. Benim söylediğim onun dışında.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Onunla teşvik olmaz dedim ben. Zaten o miktarla...

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Evet, onun dışında bir burstan bahsediyorum. Kaldı ki hayat şartlarına göre o burs olayı da masterlik ve doktora konusu da düşüncelerimiz çerçevesinde Bakanlar Kuruluna gönderilecektir.

Partizanlığa, seçerek alıyorum Sayın Ergün Vehbi. Partizanlığa her yerde olduğu gibi bu sahada da vardır dediniz. Ben hemen şunu söyleyeyim.

Eğitimde biz geniş düşünmek mecburiyetindeyiz. Çok partili sisteme de inanmış olduğumuza göre ve öğrencilerimizi de düşündüklerini söyleyebilen, söylemesini becerebilen insanlar yetiştirmeyi amaçladığımızı göre elbette ki bir toplumda değişik düşünecek insanların olduğunu da kabullenmek durumundayız ve bunu arzulamaktayız ve bir toplumda çok sesliliğin olmasını da istiyoruz. Yalnız bizim söylediğimiz birşey var. Biz eğitim yapılan yerde eğitimin yalnız yapılacağını söylemekteyiz. Eğitim müessesesinin dışında herkes istediği gibi düşünmekte, hareket etmekte serbesttir.

Eğitim çatısı altında yalnız eğitim yapılır ve biz şunu da söyleyeyim gerçekten eğitimde Bakanlığımızı çalışmaları ile takdim eden arkadaşlarımızı, siyasi patendine bakmadan taltif de ettik ve bunlar için de bizim doğrultumuzda olmayanlar da sözkonusudur.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Nereye saklandı?

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - E, biz ilan etme gereğini duymadık. Evet eğitim müfredatını gözden geçirerek öncelikle kendi bünyesini bilecek dediniz. Ona katıldık. Ve özellikle ilkokuldan başlayarak bir dizi tedbirler alınmıştır. Nedir bu aldığımız tedbirler? Örneğin bize göre kolej imtihanlarının giriş şekillerini değiştirdik. Burdaki amaç çocuğu yalnızca Türkçe ve matematik olarak yönlendirmek değil. Bunun yanında önce kendi bünyesini , kendi coğrafyasını, kendi ailesini, kendi yapısını, kendi tarihini bilmesini ön plana çıkardık. Ama bu da belli bir ağırlık içerisinde verilebilir. Biz de katılıyoruz, her talebe önce kendini tanımalıdır. Kendi ailesini, kendi kültürünü, kendi milletini, kendi ülkesini öncelikle tanımalıdır ki bunu zaman içerisinde yavaş yavaş ağırlık vereceğiz. Çocuklarımızı lisan yolunda yalnızca Türkiye ile sınırladık diyorsunuz. Burs verilsin diş ülkelere. O konuda da çalışmalarımız var. Ve biz lisana ağırlık vermekteyiz. Kaldı ki bu önümüzdeki yıl lisan konusunda verdiğimiz ağırlığın bir ifadesi olarak Alman Koleji açmayı düşünmekteyiz. Ezbercilikten mümkün mertebe çocuklarımızı kurtarmak yönünde çalışmalar sözkonusudur ve biz müfredatı o, bugünün koşulları içerisinde ne şekilde daha iyileştirebilir miyiz diye de bir dizi çalışmalara girdik.

Arkadaşlar; ben üniversite konusuna da değineyim. Önemli bir konudur bu. Ona da değineyim ve önemli bir konudur bu. Ona da değineyim ve belirteyim. Diğerleri buna benzer konulardır.

Üniversite olayı, bir ülkede üniversite olayı gerçekten güzel bir olaydır ve üniversite olayını bu ülkede gerçekleştiren, bir şeye dikkat etmek lazım. Biz ülkemizi, ülkemizde üniversitelerin kurulmasından, gelişmesinden yanayız. Ancak bu üniversiteleri de denetlemek ve gözetlemek zorundayız. Çünkü üniversitelerin o ülkeyi iyi bir şekilde yönetildikleri standart düzeylerini tutturabildikleri sürece, olumlu katkılar yapabildiği gibi, bunun aksi olması halinde, ters tepeceğinin de bilincindeyiz ve bu itibarla biz hazırlamış olduğumuz bir gözetim, denetim Yasa Tasarısını da getirmek durumundayız ve Doğu Akdeniz Üniversitesi, Yasası ile kurulmuş bir üniversitedir. Alt yapısı tamamlanmış olmamasına rağmen Doğu Akdeniz Üniversitesi için eğitimde bir eleştiri sözkonusu olamaz. Eğitim düzeyi ve çalışmaları gerçekten iyidir. Yalnız ayrıldığımız bir konu var burada. Bu tabii görüş meselesidir. Diyorsunuz ki her şeyi dört dörtlük olsun üniversitenin, ona göre açın.

Bir görüş de vardır ki yavaş, yavaş, ne yaptığını bilerek gitmek vardır. Aramızdaki görüş farkı da budur. Biz diyoruz ki ne yaptığımızı bilerek adım, adım gidelim ve en iyisini yapalım. Ancak bu şekilde mümkün olabilmektedir bu ve bir şeye daha baktık. Etrafımıza da baktık. Anadoluyu geçiyorum. Onlar çok yakınımızdadır. Madagaskar'a da gitmem. Ama ilimde ileri olan ülkelere de baktık. Onlar da üniversiteleşmeyi bu şekilde yapmışlardır. Yani bir anda her tarafını tamamlayarak işte bir kapının anahtarı eksik gelin açın üniversite karşınızda diye hiçbir ülkede de üniversiteleşme olmamıştır ve biz Doğu Akdeniz Üniversitesinin dışındaki okullarda yalnız bir başka üniversitenin burada devamı şeklinde olan işini gerçekleştirdik. Onun dışında ileri bir adımımız yoktur ve üniversiteleşme konusunda buna kıymet verdiğimiz kadar bu konuda da hassas ve denetimden yanayız ve kesinlikle de gelişigüzel bu ülkede üniversiteleşmeye de fırsat vermeyiz. Kaldı ki az önce Sayın Erbilin 'in laf atması ile Rabıta geldi sayın ergün Vehbi'nin aklına, onu da söyledik.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Suudi Üniversitesi.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Biz eğitimde ne Atatürkçülükten, ne laiklikten ayrılamayız ve buna da müsaade etmeyiz. Kültür konusunda bir cümle söyleyip de kapatayım.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - O yok zaten, hiç yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Mal kararını buldu Sayın bakan.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Arkadaşlar; kültür konusuna gelince, bu ülkenin eğitimi belli bir düzeyde olmuş olması nedeni ile eğitimin olduğu yerde mutlaka beraberinde kültür olayı da gelmiştir. Mutlaka. Şimdi sayın Adaoğlu diyor ki eğitim yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Eğitim yok, demek ki kültür de yok.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Bu ülkede...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Olayların getirdiği bir yarış var.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Katılırim Sayın Adaoğlu. Olayların getirdiği bir yarış var. Ama bu ülkenin eğitimi de gerilerdedir diyemem. O yok. Yalnız kültür olayı tarihten bugüne kadar bu toplumda vardır. Ama bütün olay, eleştirecek olursak, her tarafı eleştirmek mümkün. her şeyi eleştirmek mümkün. Bizim bütün yaptıklarımız olayı daha ilerilere götürmek lazım ve işte daha dün Osmanlı eserlerinin restorasyonu konusunda bu ülkede protokol imzalanmıştır.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Onlardan bahset biraz. Sabahtan beridir onları bekliyoruz.

EŞBER SERAKINCI (devamla) - Osmanlı eserlerinin restorasyonu konusunda. Türkiye'de bir Kültür İşbirliği Protokolü sözkonusudur. Bu ülkede belki istenilen düzeyde değildir, ama bir senfoni vardır, bir halk müziği vardır. Bu ülkede bir resim sanat yazar olayı vardır. teşvik edilmektedir, ileri götürülmesine çalışılmaktadır.

ÇALIŞMA VBE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- Tiyatro var, onu da söyle.

EŞBER ERSKINCI (Devamla) - Tiyatro gündemdedir ve her gün halkımıza bu hizmetler daha iyi bir şekilde getirilmeye çalışılmaktadır. Eski eserlerimiz en iyi şekilde restore edilip ileriye götürülmesi için çalışmalar vardır ve gerek Türkiye'deki uzman kişilerle, gerekse kendi elemanlarımızla bunların en iyilerini vermeye çalışmaktayız.

Yalnız biz hafriyat konusunda, hafriyat konusunda acele etmiyoruz.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Nedir bu hafriyat?

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Kazı. Kazı konusunda acele etmiyoruz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Çıkarıp da ne yapacan zaten, müzen bile yok.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Çıkarmak, o imkânları vermeden çıkarmayı, yeryüzüne çıkarmayı biz henüz daha erken buluyoruz. Ama müzeler konusunda da çalışmalarımız vardır. Bugün bir Girne'de, bir İskele'de olmak üzere iki müzemiz hizmete sokulmak durumundadır. Ve en kısa devrede bunları da hizmete sokacağız.

Evet arkadaşlar, kültür konusunda da kısaca bunları söyledim. Peşin peşin aldım. Çünkü amacım burada eğitim konusunda arkadaşlara olayları anlatmak değil, zaten hepimiz bu olayların içerisindeyiz. Belli sorular karşısında o soruları biraz açarak izah etmeye çalıştım. Ve eğitim konusunda ve kültür konusunda en iyisini yapmaya çalışacağız. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Biz de size teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı bütçesi üzerindeki görüşmeler:..

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - En büyük eser burada ben.

BAŞKAN - Tamamlanmıştır.

- 2335 -

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - En büyük, en büyük eski eser ha.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ne bileyim ben de, Derviş Bey kabul etmez benim eski eser olduğumu.

BAŞKAN - Bitti mi efendim esprileriniz? Müsaade eder misiniz? Bakanlık bütçesi tamamlanmıştır görüşmeler dedik. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Siz lehte oy kullandınız? Yeni Doğu lehte oy kullandı efendim kayıtlara geçirin, bir tek Ergün Vehbi aleyhte...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hayır vermedik.

KÂTİP - Ret, ret kullandılar.

BAŞKAN - Ret mi? Ret. Peki 31 kabul, 3 ret, kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Birleşimi 14.30'da devam etmek üzere kapatıyorum, oturumu.

Kapanış Saati: 13.00

../2336.

2336 -

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati : 14.35

BAŞKAN - Hakkı Atun

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin İkinci Yasama Dönemi, Birinci yasama Yılı'nın, Yirmi Yedinci Birleşiminin, İkinci Oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapılır.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır sayın Başkan.

../2337.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır.

Şimdi program 09 Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - 09: Tarım ve Orman Bakanlığı.

Alt Program 01: Yönetim Hizmetleri.
Personel Giderleri: 202,263,000.
Cari Giderler: 482,160,000
Yatırımlar: 50,000,000,000
Transferler: Yok.
Alt Program Toplamı: 50,684,423,000

Alt Program: 02-03: Tarım Dairesi
Personel Giderleri: 2,426,334,000
Cari Giderler: 95,648,000
Yatırımlar: 740,000,000
Transferler: Yok.
Alt Program Toplamı: 3,261,982,000

Alt Program: 04: Hayvancılık Dairesi.
Personel Giderleri: 1,236,219,000
Cari Giderler: 239,496,000
Yatırımlar: 400,000,000
Transferler: Yok.
Alt Program Toplamı: 1,875,715,000

Alt Program: 05: Veteriner Dairesi.
Personel Giderleri: 1,737,575,000.
Cari Giderler: 102,300,000.
Yatırımlar: 150,000,000.
Transferler: Yok.
Alt Program Toplamı: 1,989,875,000

- 2338 -

Alt Program: 06: Tarımsal Donatım Servisleri.

Personel Giderleri: 788,707,000.

Cari Giderler: Yok.

Yatırımlar: Yok.

Transferler: Yok.

Alt Program Toplamı: 788,707,000

Alt Program Toplamı: 07: Devlet Üretim Çiftlikleri Dairesi.

Personel Giderleri: 1,141,276,000

Cari Giderler: Yok.

Yatırımlar: 150,000,000

Transferler: Yok.

Alt Program Toplamı: 1,291,276,000.

Alt Program Toplamı: 08: Orman Dairesi.

Personel Giderleri: 2,729,087,000

Cari Giderler: 157,000,000,

Yatırımlar: 8,750,000,000.

Transferler: Yok.

Alt Program Toplamı: 11,636,087,000.

Program Toplamı: 71,528,065,000.

../ 2339..

BAŞKAN - Efendim, önce uzmanlara söz veriyoruz.,

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; toplumun %60'nı Tarım bakanlığı Bütçesi ilgilendirdiği için bu hususta ben de bir kaç kelime söylemek istiyorum.

Sayın başkan, muhterem arkadaşlar; tarımda hatıra birinci makine gelir. Kıbrıs Türk Toplumunu çok eski devirlerde İngiliz ve Rum döneminde de Rumlardan çok üstün makineleşmiş bir tarımı vardı. Mutlu Barış Harekatı olduktan sonra çeşitli marka ve tipte araçlar tarımda kullanılmaya başlandı. Tarımsal Donatım Kurumu da kuruldu. Dedik ki; derhal denetim altına alın, Londra'nın hurda traktörleri bu memlekete gelmesin. Hiçbir şey olmadı. Londra'nın bütün hurda traktörleri; Kooperatif Merkez bankasının elinde tanınmış iyi traktörleri olmasına rağmen, bütün hurda traktörler memlekete geldi.

BAŞKAN - hangi sene Sayın Hacıahmetoğlu?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - 1974'ten sonra Sayın başkan.

BAŞKAN - 1974'ten sonra.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Yani beni şimdi gençleştirecen, olanak mı var? Bu traktörleri bıraktılar, memlekete bıraktılar, memlekete geldi ve şimdi bir hurdalık halinde tarım aletleri memlekette dolaşmaktadır. Tarımsal Donatım Kurumu niçin kuruldu? Bir amaç için kuruldu. Amacına gitti mi? Tarımsal Donatım Kurumu elinde epey kalıntı parça vardı. Geçen bütçede de söyledim, evvelki bütçede de söyledim. Arkadaşlar bunlar burada durur.

Bunların hiç kimseye faydası yoktur. Total olarak, bunları ihaleye çıkarın, satın. Bir sermaye, kaç para yaparsa. Artık o marka parçalar bizde tedavülde, iş hayatında değildir o traktörler. Yani artık bizde ölmüş traktörlerin parçaları, kombayların parçasıdır dedik. Ne oldu? Hiçbir şey yapılmadı ve bir de baktık ki Tarımsal Donatım Kurumunun döner sermayesinde de birşey yok. Ben beklerdim hiç olmazsa bir denge unsuru olsun. Biz üreticiye hizmet getiririz derken, hiç olmazsa Tarımsal Donatım Kurumunun 5 milyar bir döner sermayesi olsun ve tüccara karşı bir lira traktör parçası, bir liralık yedek aksam yüz liraya, yüz liralık bin liraya, bin liralık yüz bin liraya satılmaktadır bu memlekette. Burada çiftçiyi koruyalım dedik. Hâlâ daha bunun üzerine gidilmedi. Gidilmesi mutlaka elzemdir kardeşlerim. Tarımsal Donatım Kurumu ya Kooperatif Merkez Bankası ile birleştirilir, veya buraya bir döner sermaye konur ki çarşıda denge olabilsin. Başka hiç çaresi yoktur bu işin. Bakın bugün lastik kaçadır? Kombay lastiği kaçadır saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Başkan? Bakın yedek aksam kaçadır? Dolayısıyla mutlaka bu dengenin üretici lehine dönmesi için Tarımsal Donatımın sermayesinin kuvvetli olması lazımdı bu Bütçede. Hükümetin mutlaka buna büyük bir miktar koyması lazımdı.

Efendim ikinci, makineden sonra tohum gelir. Her ne kadar bu memlekette tarımsal Devlet Üretme Çiftliklerin tecrübelerinden dolayı %60 nispetinde, 70 nispetinde muvaffak olmuşsa, üreticilerimizin de hatası vardır. Şimdi neydi orda yapılan? Bir seçkin tohum var. Bir de tohum var saygıdeğer milletvekilleri. Seçkin tohumu verir, tasdikli tohumu ve tekrar alıp öbür üreticiye verir. Şimdi ne oluyor? Herkes bu seçkin tohumdan ister serpmeye olduğu için tohumlar, foniyle attığı için. Benim tarlamdan, senin tarlandan yine yan tarafta atar, tohumlar karışır getirir ve Devlet Üretme Çiftlikleri çok zorluk çekiyor. Devlet Üretmenin ürettiği miktar hepsimizin sorunudur bu, Kıbrıs Türk Toplumunun tohum ihtiyacına karşılık veremez saygıdeğer milletvekilleri. Veremez ihtiyacına. Dolayısıyla ben ne lâzımdır? Tarlamın etrafına yan taraftan tohumlar geldiği için, düşünün Meclisin bu tarafı bir başka tarla, bu tarafı kuzeyi güneyi. Bir yuro dolaşacaktım, onu ayrı bir torbaya koyacaktım, onu tohumluk olarak, yem olarak verecektim ve diğerini, seçkini de Devlet Üretmeye verecektim. Bunu diğer bir kardeşime versin. Üreticiler de bunun üzerinde durmuyor. Ben gittiğim yerlerde söylerim. Halk da şimdi, Devlet Üretme de yetişmez, yalnız siyasilerin başında efendim, bu Hükümetin başında ve biz siyasilerin başında daima bir okka gibi bu yük kalıyor. Buna çareler aramak lâzım. Güneyde tohumluk büyük bir sorun oldu. En az on yıl bir tohumun deneyimi yapılır. Yağış kilogram miktarına göre tohumun kuraklığa dayanıklılık oranı denemesi yapıldıktan sonra...

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Ne alın, ne kadar alın bir dönümden onu söyle bize.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - O tohum daha üreticiye verilmektedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Testen geçirelim yani.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ve yine %60-70 devlet üretme bu tohumluk ihtiyaçlarını gidermekle birlikte, tam verimin, tohumun sertifikalı tohum olmaması nedeniyle üreticinin tamamıyla verim alamadığını bilmekteyim ve köylümüz de bunun artık, üreticilerimiz de bilinç içerisindedirler. Bütün köylüler niçin seneden seneye Devlet Üretmeden tohumluk ihtiyacı çoğalmaktadır? Çünkü herkes artık sertifikalı tohumun değerini bilmekte ve ona göre ekim yapmaktadırlar.

Üçüncüsü, tohumdan sonra ilâçlama. İlâçlama yabancı ot ilacı ve haşaret ilacı. Şimdi narenciye için, bir de ikincisi zeytin için yapılıyor bir kaç seferdir. Defalarca bu kürsüden söyledik. Kıbrıs Türk Çiftçisinin başında büyük bir bela var saygıdeğer milletvekilleri. Bu sirividi denen haşaret ben otuz senedir çiftçilik yaparım, kırkbeş senedir çiftçilik yaparım. Onbeş seneden beri bunu ödemekteyiz. Bunun için Hükümetimiz çare bulsun. Rezerv araziler çok olduğu için, bir yıl, iki yıl bütün Kıbrıs'ın kayıtsız ilâçlanması tahtında ancak bu son bulabilir. Senelerce Kıbrıs Türkü bu memlekette var olduğu müddetçe düşünün senede ne kadar gideriniz vardır bu sirividiye. Ne olur? Ben atarım, Mustafa Bey kardeşim atmaz. Yumurtalar, gider sırtlara yumurtlar. Ertesi sene açılır. Hürya gider tarlalara büyük bir bela. Bütün nebatın yapraklarını yer. Sizin eliniz, kolunuz ayağınız kesildikten sonra enerjiniz kalmadığı gibi bütün yapraklarını yer. Bu defa sağlıklı başak vermesine, sağlıklı mahsul vermesine nebatın engel olur. Bunun mutlaka, hükümetin, kişilere gelmiş UBP Hükümetleri büyük şey gösterdiler. Bedava ilâç vermeye kalktılar halka. Fayda sağlayamaz. O verilen paralar da heba oldu gitti. Çünkü Ahmet atar, Mehmet atmaz.

Tüm yekün Kuzey Kıbrıs'ın ilaçlanması, iki sene ilaçlanması tahtında ancak bu sona erebilir.

Üçüncüsü depolama. Depolama tabii depolama zor iş. Gelmiş geçmiş hükümetler, ben hataları kabul ederim. Kendim de hisseliyim bunlardan. Kendimi arındırmam. Hep beraberiz. Ben suçluyuz kabul ederim.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - O> eleştirisi-
sidir bu tamam. O> eleştirisi.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ben bunlardan kendimi arındırmam. Hep beraberiz. Ama benim de, anlatabilirim ne mutlu. Şimdi yeni devlet olduk devlet tecrübemiz az. Rumlardan buluntu mallara, ambarlara başladık depolamaya bu şeyleri, mahsülleri. Köylü hazır, diyor ki bana 10 kuruş kes okkadan, 1 lira kes okkadan yeter ki 3 sene içerisinde sen de katkı yap bana silo yap. Sayın Atasayan devrinde, Sayın Beşerler devrinde biraz daha ilerleme oldu ödemeler. Ödemelerde de biraz daha öncelik peşinat oldu. Tabii seneler tecrübelilerden sonra...

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tam peşin ödeme.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Silo ihtiyacını gidermediler efendiler.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ha daha ileriye gidilme oldu. Arkadaşlarımızın başarısıdır. O hakkı da teslim etmemek elden gelmez. Ama esas sorun ambarlanmadır. Ambarlanma bugün ben...

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Lütfen arkadaşlar, lütfen tarih konuşuyor yahu lütfen biraz saygılı olalım.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Devam devam.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ben Limnidi'den bir kamyon alacağım, düşünün. Bu köylüye gideceksiniz, bunları söyleyeceğim, bu manzaraları. Ben Limnidi'den arpa getireceğim, şoföre 200.000 lira vereceğim. Çünkü sabahdan bir işçinin gündeliği 50.000 lira akşama kadar kamyon bekler orda. Akşama kadar beklediği için otomatikman 250.000 lira ister. Kardeşim der işçinin yevmiyesi 50.000 lira. Üreticiye büyük bir pahalılığa mal oluyor bu taşıma. Onun için bunu mutlaka Sayın Başbakanım kaale alsın, mutlaka siloya karşı tedbirler alınsın Sayın Başbakanım. Halk hazırdır. Getirelim, biz de bir katkı koyalım. 5 sene içerisinde ta biz bu silo işini giderelim efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gübre ne oldu?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Gübre. Gübre hükümetin sübvansiyonu diyor. Tabii azacık benim kafamda, tabii tip adamım ben. Soru işaretlerim var. Türkiye'de Ziraat Odaları Başkanı buraya geldi. Çiftçiler Birliğinin toplantısında, ki her sene sordum, bizden %50 daha ucuz libazma. %50 - %75 daha ucuz kimyevi gübre. Bir taşıma bu kadar pahalıya mı mal olur? Madem Kooperatif Merkez Bankası bunu senelerce getirmiyor, liberal ekonomidir. Serbest bırakın bunu. Liberal ekonomi dersiniz siz bunu serbest bırakın bakalım titresinler onun içinde. Serbest bırakın kimyevi gübreyi, hepsinde bıraktığınız gibi. Başkası getiren getirsin kardeşim. Ya vaktinde getirirler, ya bu iş de kökünden çözümlenmiş olur. Şimdi hayvancılık 1983'te

büyükbaş hayvan sayısı bu memlekette 17.000 iken şimdi 10.000 - 12.000'e düşmüştür büyükbaş. Küçükbaş hayvan 300.000 iken 200.000'e düşmüştür. Nedenleri? Ben biraz evel söylediğim gibi daima doğruları söylemeye çalışırım. Kuzey Kıbrıs'ın artan imkânları içerisinde bu mesleğin memleketin %80'inin, senelerinin kurak gelmesi nedeniyle artık herkes kendisine başka kapılarda geçim sahası aramaktadırlar. Doğrudur. Tarım geriledi deriz ama kimse yalnız suçlu arar, hükümeti suçlu arar. Ama hiç de öyle değil. Senelerimizin %80'i bu memlekette yaz kuraktır, kurak geldiği için de bu halk bu işten batmıştır. Ben hatırlarım Çiftçiler Birliğinin Mutlu Barış Harekâtından önceki dönemlerinde derhal köylü battı, 10 sene borcunu ödeyemedi derhal rahmetli Dr. Küçük'e, allah iyilik versin gelmiş büyük Anavatan büyükelçilerine gidip de borçlarımızı bağışlamalarını isterdik. Neden isterdik? Çünkü senelerin ardı arkası kesilmeyen kuraklık ile köylerimizin karşı karşıya kalma nedeniydi saygıdeğer milletvekilleri.

Şimdi her ne kadar buna bir neden bağlarsak, bazı hatalarda var. Şimdi geçen gün Sayın Vehbi kardeşim söyledi. Burdan Ertuğrul bey kardeşim de cevap verdi. Bu ilâçları dağıttılar vaktinde, hükümet dağıttı beyler. Bu BHC'yi vaktinde dağıtıldı üreticiye. Ondan sonra ne oldu? Senelerce attık bunları. Hayvanlar yedi bunları. İneklerin üzerinde toplandı. Buna çare yalnız bu hayvanları kesmekle olur. Hiç hakkımız yoktur en besleyici gıda olan sütü bir poison gibi çocuklarımızın, evlâtlarımızın masasında göstermeye. Bugün bütün çocuklar sütü artık bir düşman gibi görmekte ve meşrubat, kolayla kebab, buble-up'la sandüviç hep meşrubata gidiyor ve en besleyici gıda olan sütün artık düşman görünüşü masada günden güne sofrada devam edip gidiyor ve bu defa da üretici artık, üretici ben diyor hayvan beslemem. Avustralya'da Veteriner Dairesinden öğrendiğim bilgilere göre 160 milyon koyun var. Ne oldu? 160 milyon koyunda 2 milyonda hastalık başgösterdi. Çin gitti alsın dedi, Rusya alacağım dedi, tuttular hepsini biz vurup gömeceğiz dediler. Şimdi burda hükümet geçmiş dönemlerde başarılı birşey yaptı. Brusella. Brusellalı koyunları ve inekleri derhal, tabii kısırlık verirmiş o, siz da kısırlaşmayasınız diye herhalde, onu aldılar temizlediler o brusellalıları. Şimdi suçlu yoktur orta yerde. Suçlu yoktur orta yerde. Bu memlekette her siyasi bunun içinde suçlanacak gidecek. Dünyanın en kötü insanları sizsiniz bunun içine seçilenlerdir. Siz suçlanacaksınız, teknik adamlar nedeni olacak. Müsebbibi teknik adamlardır sizin suçlanmanız bunun içinde. Teknik adamlar yaptı o zaman bu hatayı. Benim Başbakanım, benim Tarım Bakanım, benim Maliye Bakanım, Hacıahmet milletvekili bu ilâcın ne olduğunu bilmez. Teknik adamlar yaptılar bu memlekette bu hatayı. Onun için bu devam edip gidecek. Gelin bu hayvanları toplayın, ineklerin üzerinde bu BHC birikti. Devam edip senelerce gidecek. Brusellada yaptığınız gibi bu inekleri, bu koyunları toplayın kesin, küçükbaş hayvanında sütün BHC kalıntısının hiç olmadığını söylerler, lâboratuvarlar daha fazla büyükbaş hayvanda. Çünkü biz hasıla attık BHC'leri, toprağa tohumun içerisine koyduk

dediğimiz bir haşarat vardır...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kirpi, kirpi...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Ne? Buna kirpi değildi o, küçük birşeydir bu, arpayı yer, tohumu hep şeyde yer torbada. Ambarlara musallat oldu bu etrafın, bunu attık bu ilâcı...

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Arpa biti.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Arpa biti. Bunu yerdi. Yediği için biz fazla attık, tarlalar yığındır herkesin. Benim de yığındır bunlar. Verdiler ve attık Biz bilir miydik? Şimdi kimdir bundan suçlu? Ne hesabını vermediler dün söylediğim gibi Su Dairesinde vaktinde Girne yolundan getirilen suyun, yolun arkasında...

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- İşin kolayını buldun.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)-Ne?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Tabii, işin buldun kolayını.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Niçin?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Teknik adam mı toplayacak yahu şimdi kessin inekleri?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- İlâçların zararlı olduğunu Sayın Coşar herhalde siyasi kişi sen bilmen kardeşim.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Vazgeçin...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Bu ilâçları verirken siz de attılar Salih bey, biz de attık, ben de beraber.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Sendedir sorumluluk.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Ne bilirdim ben bunları? Ben de halka söyledim o zaman işte devlet verecek propagandasını yaptık. Biz bilir miydik siyasiler bu ilâçların zararlı olduğunu Salih bey?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Sorumluluk siyasi- dedir, teknik adamda değil.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Kim? Teknik adamdır yapan bu işi...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Hayır, sorumluluk sendedir.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Evet, netice ne oldu?.. Onlar da...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İnekleri keseceğiz, toprağı ne yapacağız toprağa geçtiyse?...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Bunun tek çaresi toplu, her sene, iki senede bir üç senede bir program tahtında büyükbaş hayvanların yok edilmesinden başka çare yoktur bunun.

Hiç kimse kimseyi de suçlamasın. Olaylar meydandadır.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Hayvan getirmemiz lâzım. Hayvan.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi hayvanlar o zaman tabii bir olaydır o ayrı iş. İnek getirmek başka iş o.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nasıl iş?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi küçükbaş hayvanlarından keçi. Tarım Bakanlığının Bütçesine her sene 3.500.000.000 - 4.500.000.000 para konur ağaç ekeceğiz. Ben bu ağaçlarla nereye? Bu parayı, buradan parayı çıkarıp yolun içine atıp yakma gibi oldu bu olaylar. Ne tuttu? Bütçe Komitesinde sordum şeye, efendim Orman Müdürüne kabul etti %50 tuttuğu. Çünkü çapaladım da tuttu dedi. %50'si, yani paranın 3.500.000.000'ın, 1.500.000.000'ı heba oldu gitti. Bir defa o kadarı daha girdi. Ben keçiye bak geliyorum. Keçidir sorduğum. Geçen yıl söyledik, evelki sene söyledik. 12.000 tane, 10.000 tane keçi var bu memlekette. Hükümettir Sayın Başbakan, ne kadar uğraşırsa ağaç eksin, ben keçi çobanırım yedireceğim bunları. Yakacağım dağı. Geçen gün Bileli de yandı. Bir dağ yandı. Buna çare bulalım muhterem arkadaşlar. Çaresi de devlet bütçesine zarar getirmeden bir sistem söyledim ben.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Türkiye.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Nasıl olacak bu sistem? Biz güzel bir başarı. Bunu Araba satarız madem bu keçileri. Bu keçileri Araba satıyoruz. 3 keçi - 2 koyun, 5 keçi - 4 koyun. Neyse fiyatına göre ayarlar, artık teknik adamların yapacağı iş o. 2 sene 3 sene içerisinde ağaçlarımıza,

ormanlarımıza bugün hepimiz yağmur bekleriz ve yağmuru da çeken ne deriz, ağaçlardır deriz. Bu ağaç, kurak oldu bu memleket deriz. Bu 3 sene içerisinde 5 sene içerisinde plân tahtında hiç kimseye, ekmeğine de oynamayalım. Çoban doğdu adam, artık çoban ölecek, onun da çocukları vardır. Hem ona koyun devrederiz keçi yerine.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - O zaman yeşil ada olacak işte.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ha o zaman da bu keçilerle bu verdiğimiz paralar da boşuna gitmez, hem de vatandaşımızın ekmeği ile oynamayız. O kişi de dönmüş tekrar yine hayvancı olarak devam eder.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Kanun var be Hacı. Keçi kanunu var bu memlekette yahu. Sen kanunu da tatbik etmen.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi tabii 7 ay, 8 ay gelindi. Olayların üstüne hükümet değişikliği oldu. 8 ay, 9 ay içerisinde daima siyasiler suçlanıyor, suçlanarak biri gider öbürü gelir ama değişen birşey yok. İşte biraz evvel söylediğim gibi siyasi kişilerin suçlanarak günah, günah olarak o zavallı insanlar, o değerli kardeşlerimiz...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Günah kesicisi.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Günah kesici suçlanıyor ama değişen birşey yok. Aha 8 ay geçti patatesi şimdi, patates olayı mühim bu memlekette. Ekrem Ergin'i, patates yok. Geçen sene patates getirilirken yine siyasi alınır. Siyasilere değil lafım. Benden bilgi alsınlar, halktan bilgi alsınlar ve gereğini hep bu belaları, birçok şeyleri başımıza

açanlar teknik adamlardır. Hâla o Tarım Bakanlığındaki bazı teknokratlar var, bazı müdürler var, vallahi elime düşsünler tırpanla gideceğim onun içine. Tırpanla gideceğim. Benim siyasi kişi değildir şeyim, hedefim. O da benim gibidir.

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mum edecen kendilerini.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ne şeyi var onun? Efendim patates bitti memlekette. Patates getirmeyi, patates getirmeyi derken ön izin vermesi, kimdir Toprak Ürününün Kurumunun Başkanı bir de baktık gemi geldi Mağusa Limanına, geldiği saatten ona, derhal ona ön izin verildi gitti. Soru işareti bitti. Ben de kelimeyi şaadet getirdim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Aman allahım. Aman allahım dediğinden.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Akabinde, akabinde şey geldi, patates tohumu meselesi. Tamam. Bu Toprak Ürünleri Kurumunun başkanın memlekette bu kürsüden defalarca söyledim. Hemen tahıl ürünü vakti geldi mi, tahıl ürünlerini ambarlayacaklar, izne çıkarlar delikanlı Başbakanımın başında kalır köylü, sevdiği köylü. Aman der ambarlayamadım buğdayı Derviş Bey. Aman Başbakanım Tarım Bakanlığının başında kalır köylü ne yapacak? Müdür orada asıl şey, savsaklayan müdür, patates dendi mi geçmiş dönemlerde söyledim Mustafa Bey hatırladı. At dedim, senin, şekerbadem yemeye alıştı.

At şekerbademi yer, seyis de meraklı şekerbadem yedirmeye. Patates şekerbademi aldı mı memlekette dışarıya gidiş geliş jet uçaklarıyla vızıl vızıl devam eder. Dolayısıyla bu patates de böyle kemirilir dedik. Bu çocuğun üzerine hepsi yürüdü, yürüdü, yürüdü, tekrar dönüldü, şirket patates getirmek için bir şirket kurdu, bir baktık Kooperatif Merkez Bankası harp ederdi patates bende olmasın diye. Niye kendiler getirtmesin diye. Bir baktık ansızın bu çocuktan geldi patates. Hani bu çocuk korkunçtu. Soru işaretliydi bu çocuk? O çocuktan hop patates bu çocuktan getirildi gene. Dolayısıyla bu memlekette akliselimde bazı olayları değiştirmesek, milli gelir içerisinde payı 17'den 10'a düştüğü yazılmaktadır bilgilerde. Bu açıkça göstermektedir. Tarım teşvik ister kardeşim. Teşvik ister. Ben efendim turizmin her ne kadar itici sektör olduğunu lokomotif olduğunu kabul etmemle birlikte ben domatesini, peynirini kanserojen dedik hellimi, kimse hellim yemek istemez. Ben hellimimi satamam, peynir yiyecek gelen turist. 1700 okkada da ihracat teşvik primi veririm, gene muvaffak olamıyorum. Domatesimi dışarıdan getirecek olduktan sonra, efendim her ihtiyacını turistin dışarıdan getirecek olduktan sonra benim burda turizmin 3-5 otelle bu memleketin kalkınacağına inanmamak lâzım. Artık olaylar görüldü. Dolayısıyla mutlaka tarımı teşvik etmek lâzım. Tarımı teşvik etmek lâzım. Makinede korkunç bir kâr belirli insanlar. Beş kişi çıktı. Halbuki Tarımsal Donatım Kurumu vaktinde kuruldu, amaçları buydu bir o. İkincisi; üreticinin mahsülü büyük bir dert oldu başına. Olmaz vay, olur vay. Olur ah çekerim nasıl satacağım. 300,000 lira kamyonu götüreceğim, bütün gün bekleteceğim Haspolat'ta diye. Dolayısıyla bunlara biz Ulusal Birlik Partisi hükümetleri birçok sorunları genç olmamıza rağmen birçok sorunları çözdüler. Ben tahmin ederim, artık daha sağlıklı karar verelim hep beraber, kimseyi suçlamak için de konuşmuş

değilim. Suçluluk payı varsa ben de kabul ederim, benim önerilerimi kaale alalım. Hep beraber daha iyi hizmet verelim. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Hacıahmetoğlu.
İkinci söz sırası Sayın Ergün Vehbi'de. Buyurun Sayın Vehbi...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Hacıahmetoğlu tabii konuya somut olarak vakıf bir kişi. Fiilen bu işlerin içinde.

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ömrü geçti...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yani tarlada, bahçede, hayvancılıkta bir ömür tüketmedi daha da ömrü geçmedi Sayın Erbilen. Daha maaşallah sağlığı yerinde. Öyle görülür.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Öyle şey yaparlar, geçeyim işlerinden...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Geçmedi ama, geçmedi ama tecrübeli, burda birçok şey getirdi. Tabii eleştirilerinin büyük bir kısmına katılıyorum. Bir kısmına da katılmıyorum tabii. Bütün suçu kendi arkadaşları olan hükümetteki politik kişilerden alıp doğrudan doğruya teknik elemanların üstüne atıldı. Şimdi...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- ilâcı sen bilir misin Ergün Bey?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii ilâçta...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Kimbilir ilâcın böyle olduğunu yahu? Lütfen konuşun açıklığa kavuşsun. Bir siyasi kişinin ne günahı var o ilâcın ne olduğunu bilir mi? Sayın Meclis Başkanı bilir mi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğer bir Sayın Bakan daireyi yönlendiriyorsa, müdürü, müsteşarı Üçlü Kararnameyle atıyorsa sonra da atama yapıyorsa, sonra da bir bölgede seralarda hormon kullanıldığı açık, net ihbar edilmiş olmasına rağmen

aman ha, bu zamanda sakın ola hormon kullananların üzerine gitmeyin, şimdi seçim yakın derse, size siyasiler, sizin bakanlar o teknik personel ne yapsın? Evet bilgisizlik varsa, giderilsin. Hizmet içi eğitim yapılsın. Hizmet dışı eğitim yapılsın. Yetiştiresin. Yolsuzluğa adı karışanlar varsa hiç gözünün yaşına bakılmasın. Derhal araştırma, soruşturmaya gidilsin ve o mevkilerden alınsın. E peki bugüne kadar bir tek Toprak Ürünleri Kurumunda mı birtakım şeyler oldu Sayın Hacıpahmetoğlu? Ya da birtakım kullanılmaması lazım gelen tarımsal ilaçlar mı kullandı? Yok. Çok şeyler oldu. Ama ben sorarım size. O teknik kadroların bazıları, kesinlikle hepsi değil tenzih ederim bürokratları. Bazıları bu işlere karışmış olmasına rağmen hiç sizin siyasiler, hükümet herhangi bir uygulamada bulunmadı mı? Hayır. Hepsi kendi kendine, o haklarında birtakım şeyler çıkmış olanlar da, hepsi kendi kendine işte emekliye ayrılıp, sonra da sizin dediğiniz gibi birtakım şirketler kurup faaliyete geçtiler. E, peki bu işlerin radikal etkili bir biçimde siyasi irade müdahale etmezse olacak olan ne yazık ki şimdiki manzaradır. Yani teknik elemanları doğruya yönlendirmek, denetlemek, partizanlıktan arındırma. Seçim kaygıları ile değil, halkın sağlık kaygılarıyla, halkın ekonomik kaygılarıyla hareket etmek siyasilere aittir. Çoğu zaman yazık ki bu yapılmadı ve biz bu daha bu Mecliste, Sayın eski Sağlık Bakanı ile Sayın eski Tarım Bakanının da ilaçlar konusunda çok enteresan çekişmelerini, tartışmalarını da gördük. Yani bir bakanın istifasına kadar giden birtakım olaylar da oldu. Sayın Erbilin fiilen kendisi veterinerler grevde iken, teknik personelleri, o sizin dediğiniz teknik elemanları yönlendirdi ve yetkisiz bir biçimde ithalat yaptı. Et ithalatı yaptı, balık ithalatı yaptı. E şimdi burda...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Yetkisi vardı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E onu siz söylüyorsunuz tabii yetkisi var. Biz onu kabul etmedik.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Siz kabul ettiniz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hatta çok tartışmamız oldu. Ama şimdi o konuda veteriner grevi sırasında yapılan bu işlemden dolayı teknik personeli itham edelim? Hayır. Yani eğer siyasi irade bu hale gelmişse ve bunun sonucunda da Meclis önünde bile bu tarz tartışmalar yapılıyorsa, e bunda suçlular bellidir. Doğru işaret etseydi Sayın Hacıahmetoğlu, e, çok söylediklerine daha içtenlikle katılabilirdim. Şimdi alalım tarımsal ilaçları. Yani bu memlekette tarımsal ilaçların ithalatçıları velli ve biz her zaman bunu bu kürsüden vurguladık. E yani turizmde gördük. İşte İlçe Başkanlarımız turistik tesislere yatırım yapmak için birtakım krediler aldılar. İlçe Başkanları almasın mı diyor Sayın Başbakan? Alacak. Ama görseydim ben onların yanında daha değişik UBP dışından da birtakım insanlar, bu kadar açık açık, bu konuda eleştiriye getirmezdim.

Aynı şeyde tarımsal ilaçlar. İthalatçısında yine UBP'nin ya İlçe Başkanı, ya en ön safta gelen adamları. E söylemedik Söyledik, yasak ilaçları el altından satıyorlar diye hiçbir tedbir alınmadı kardeşim. E şimdi gelip de teknik personeli e, ne itham edeyim? Ne hakla itham edeyim? Tabii ki adı birtakım yolsuzluklara karışanlar hariç. Yani şimdi mesela Sayın Hacıahmetoğlu, bu kürsüden bir konuyu gündeme getirdi. Ben bunun üzerine gideceğim. İnşallah Sayın Bakan bunu açığa kavuşturur, biz de rahatlarız. Yani bu patates hikâyesi nedir? Nasıl olur da 8-10 müracaat varken patates ithalatı için...

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KAMİL (Yerinden) - E var mı öyle birşey?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E ben var diye duydum. Bilmiyorum. İşte soruyorum. Eğer değilse, yoksa bilelim biz de ve rahat edelim. 8-10 patates için, ithalat için müracaat eden varken bunlara izin verilmiyor ve izin tam vüklenmiş patates gemisi limanına gireceği sırada,

Şimdi ben bunun tahkikatını, ben, kendi açımdan yapacağım, Sayın Bakan da kendi açısından yapsın ve bu konuyu gerçekten temizleyelim. Hayır, böyle bir olay varsa, bu işe karışmış olan bürokrati, gerektiği gibi tesfiye ettiğimiz takdirde bir ikinci partide, bir ikinci olayda o bürokrat zaten veya diğer bürokratlar öyle birşey yapmaya cesaret etmeyecektir. Yani ben bu tür girişimlerin de yaygın olduğuna da inanan bir kişi değilim. Ama Ulusal Birlik Partisinin bizzat kendi milletvekili çıkar da burdan bu olayı anlatırsa, biz de başka kaynaklardan bunu duyarsak, bunu sonuna kadar soruşturmak boynumuzun borcu.

Şimdi Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aynı şekilde temas ettiği bir husus var Sayın Hacıahmetoğlu'nun. Ben de bu konuda Toprak Ürünleri Kurumundaki patates dış satımı konusundaki Araştırma Komisyonunun bir üyesiydim. Bu araştırma nihayetinden önce Meclis seçime gitti ve o komite olayı sonuçlandıramadı. Ama birçok bulgular vardı. Ne vardı, ne yoktu bu Meclis kürsüsünden o rapor okunmuş olsaydı, acaba şimdi Sayın Hacıahmetoğlu'nun dediği kişiler itham altında kalır mıydı? Kalırsaydı patates ihracatında, tohumluk ithalatında bu daha önce Meclis Komitesince adı saptanmış olan yetkili kişi emekliye ayrıldıktan sonra acaba iştigal edebilir miydi? Ne hakla ona bu sahada tekrar çalışma izni verdiniz diye sorma hakkımız olurdu. Şimdi o nihayetlenmedi, o iş öyle askıda kaldı. E var mıydı, yok muydu? Bir yolsuzluk var mıydı? Bir görevi kötüye kullanma var mıydı, yok muydu? Araştırdık derinliğine gittikçe, patates ihracatında devlet patates ihracatçısı Toprak Ürünleri Kurumu aracılığıyla bir bakıyoruz yetkisini bir anda Nadir Şirketler Grubu'yla paylaşmış. Hiç ortada o yokken Nadir de bizim Toprak Ürünleri Kurumuyla işbirliği içinde ihracata ortak olmuş ve kâr bölüşmüşler. Hatta kâr bölüşürken ihtilâflar olmuş, mahkemeleşmişler ve açıktan birtakım kârlar almışlar. 80,000

Sterlin, 100,000 Sterlin ve Toprak Ürünleri Kurumu da ağzını kapatmış. Meselâ bunlar ortaya çıktı. Bunları şimdi gerçekten bürokratlar kendileri mi yaptı? Yoksa doğrudan doğruya siyasi irade tarafından mı yetkilendirildiler? İşte bu araştırmalar derinliğine yapılabilseydi sonuca daha rahatlıkla gidebilirdik. Ama benim bu söylediğim açıkça vukubulmuş bir olaydır. Zabıtlarla, Meclis Komisyonunda tesbit edilmiş bir olaydır. Sen Toprak Ürünleri Kurumu olarak patates ihracatına gireceksin, önce bir sene, iki sene patatesin büyük bir bölümünü çürüteceksin ve üreticiyi zarara dokacaksın, sonra bir bakacağız aynı sahada iştigal eden, aynı sahada tarımsal ürün ihracatıyla uğraşan bir başka şirketle ortaklaşa gemiler yükleyeceksin ve ihracat yapacaksın. E bu nasıl olur? Nasıl başarılı olur böyle bir yöntem ve bunun sonuçlarına bu toplum nasıl göz yumar benim anlamam mümkün değil. İşte bunlar olmazsa, burda veya üstüne ciddiyetle gidilirse, hiç olmazsa ne siyasileri ne de bürokratları bu kadar aleni ve üstelik kendi milletvekillerinizin ağzından itham etme durumu olmaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı önemli bir bakanlık. Toprak Ürünleri Kurumu bu bakanlığa bağlı. Süt Endüstrisi Kurumu bu bakanlığa bağlı. Elektrik Kurumu bu Bakanlığa bağlı. Hep bu kurum ve kamu kuruluşları. Tarım Sigortası, Tarımsal Donatım Servisleri hep bu bakanlığa bağlı. Tarımsal İlâçları Denetim Kurulu da yine yasayla oluşmuş olan hep bu bakanlığa bağlı. Hepsi bunlar teker teker binbir sorunu içeren kurumlar, müesseseler. Toprak Ürünleri Kurumundan bahsettim. Şu anda Toprak Ürünleri Kurumu ne yapıyor?

Patatete devrede mi, değil mi? Soruyorum. Çünkü geçtiğimiz senelerde birdenbire bir baktık ki başka fonksiyonu olmayan, başka kuruluş esvabı mucibesi olmayan Toprak Ürünleri Kurumu herhalde yönetim kurulu başkanlarının kızgınlığı, sinirliliği sonucu mu anlamadım patates piyasasından çekildi, ben yokum dedi ve patates piyasasını özel sektöre bıraktı. İyi peki böyle kurumları niye sürdürüyoruz, niye devam ettiriyoruz mağem? Üstelik emeklilik hakkı da vermek, devlet kadrolarından fonlar vererek, takviyeler vererek. Yani istediğinde, aklına estiğinde, ben patates piyasasından çekildim diyecek ve o piyasadaki özel sektörü bile bile kendi eliyle tekelleştirecek. E, böyle bir yetkiyi bu kuruma kim veriyor? Sayın Bakan bize bunu da söylesin, ben anlamadım oranı. Geçen sene ne oranda patates piyasasında Toprak Ürünleri Kurumu vardı, bu sene ne kadar olacak? Tohumluk patates niye Toprak Ürünleri Kurumu eliyle bu memlekete getirilmiyor? Sertifikalı tohum temini bazı tarımsal üretimde Devlet Üretim Çiftliklerine patatete Toprak Ürünleri Kurumuna ait olsa ve bunlar eliyle yapılırsa, tarımımız daha etkili biçimde kalkınamaz mı? Ha biz tarım geriledi dedikçe Sayın Başbakan ve Sayın bakanlar bize, hayır canım gerilemedi, herşey tamamdır diyor. Oysa hangi sahaya baksak, hangi sahaya el atsak hepsinde de gerileme olduğu açık. İşte hayvan sayısı neden geriledi? İşte Sayın Hacıahmetoğlu da kabul etti, yani hayvan popülasyonunda gerileme vardır, hayvancılık gerilemiştir. Ben onun söylediklerini fiilen rakamlarla takdim etmek istiyorum.

Sığır 1986'da 14086 baş, 1989'da 12076 baş artacağına eksildi. Nüfus arttı, ihtiyaçlar arttı büyükbaş et tüketimi kişi başına düşen kilogram cinsinden değil ama toplam olarak arttı, fiyatlar arttı, fiyatların düşmesi için büyükbaş hayvan popülasyonunu artırmak gerekirken, işte rakamlar, sizin verdiğiniz rakamlar.

BAŞBAKAN DR. DERVIŐ EROğLU - Nüfus arttı, yiyiciler de arttı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ama hayvanları yemiyorlar canlı canlı Sayın Başbakan. Yani canlı canlı hayvan yemiyor ki sayısı azalsın. Ben çoğalması lazım diyorum ki tüketimi de gerçekten nüfus arttıysa, tüketime de ihtiyaç da cevap verebilsin.

Sığırda 1986'da 14,000 86'dan. 1987'de 12038'e düşürmüştünüz. 1988'de 11,775'e düşürmüştüz hep aşağıya doğru gidiyor. 1989'da Sayın Beşerler zamanında işte bir miktar ithalat yapıldı, o miktarı ilâve ettiğimiz zaman birazcık yükselme görüldü 12076. Onu çıkardığımız zaman görüyoruz ki ortada düşme yine var. Zaten 86'ya düşme çok belirli, rakamsal olarak ben getiriyorum ki afaki söz söyledik demeyesiniz diye.

İşte koyun, 221,592 iken 1986'da 192,642'ye düştü. Artacak yerde, bu popülasyonda da azalma var. Ve ne diyoruz? "tavukçuluk et ve süt hayvancılığının gelişmesi için gerekli kaynak tahsisi yapılmaktadır. Ancak bu faaliyetlerdeki önemli darboğaz, Üreticilerin damızlık hayvan ve sürekli aynı kalitede yem zamanında çektikleri güçlüklerdir. Bu güçlüklerin ortadan kaldırılması falan falan.

Şimdi insafli aha hayvan sayısında düşüş belli. Önemli ne? Niye diyorum düştü? Altında gerekçe yine sizin ağzınızdan diyorum ki; Üreticilerin damızlık hayvan ve sürekli kaliteli yem temini yapılamamaktadır."

Kimin görevi damızlık hayvan getirmek, temin etmek? Tarım Bakanlığının, Tarım Dairesinin görevi değil mi? Birinci görevi. Demek ki temin edemiyorsunuz. Yani fonksiyonlarınızı yapmadığınızı da buraya yazıyorsunuz. Açık açık yazıyorsunuz. Çok güzel. Yani inkâr da etmiyorsunuz.

Yine yem kimin elinde? Yine sizin denetiminizde, sizin elinizde. Kooperatif en küçük üretici hatta bir numaralı üretici küçük çaptaki özel sektörü saymıyorum eğer yine sizin denetiminizdeki Kooperatif Merkez Bankasına ait Binboğa Yem Fabrikası burda yazdığınız gibi sürekli kaliteli yem veremiyorsa bunun sorumlusu da kimdir? İşte ben Sayın Hacıahmetoğlu'na bu noktada katılmam. Bunun sorumlusu doğrudan doğruya siyasi iradedir, sizsiniz. Bunu nasıl halledeceksiniz? Peki şimdi bu dar boğazı ortadan kaldırıp da kalkınmaktan bahsediliyor. Nasıl bahsediliyor? Bütçede herhangi bir yenilik var mı? Herhangi bir gelişme var mı? Kesinlikle yok. Yem konusunda bir girişim var mı? Bir yeni yatırım var mı? Hayır ben ona da baktım aşağı yukarı 90 miktarlarında 91'de de üretileceği, aynı oranda üretileceği söylenmektedir. %1.2 oranında işte verimi artırarak, artırmayı umut ediyorsunuz. Demek ki devam edegelen yemdeki kalitesizlik, yemdeki yetersizlik bu yılda da sürecektir. Önümüzdeki yıl da sürecektir, tedbir yok. Yine hayvancılığı teşvik etmesi gereken başka unsurlar nelerdir? Damızlık temin ederek bu damızlıklarla popülasyonu artırmak ve artan popülasyondan da hayvancının daha çok kazanmasını sağlamak, temin etmek, yine tüketiciyi de paralel olarak düşük fiyatlarla et yemeye teşvik etmek, nasıl sağlanacak bu? Örneğin dönüp bakıyoruz bir et kombinası bunun için bir yönetimdi, yoldu. Ne olacaktı et kombinası? Tamamlanacaktı ve hem küçükbaş hayvanda, hem büyükbaş hayvanda kesim yapılacaktı. İşte derisinden, kanından, kemiğinden ve etinden üretici en verimli şekilde yararlanacaktı, ihracatı artıracaktı. Daha büyük ihracat gelirleriyle ihracatı artıracaktı ve diğer ürünlerden de istifade edeceğimiz için köylü de hayvancılığı yeniden cazip görecekti. Ne oldu? Bakıyorum ben et kombinası

ne oldu? Ta başında zaten kombina başladığında bu kürsülerden çok söyledik. Aman sakın bu iş kombinaya gelmesin dedik. Öyle bir kombinaya geldi duruyor. Ne oldu? Şimdi burda yine yazmışsınız. Bakın ne diyor: "Kuruluş çalışmaları halen devam etmekte olan merkezi et ve tavuk kombinası tesislerinin tamamlanmasına çalışılacak ve kombinanın işletmesiyle ilgili olarak gerekli izin ve yasal düzenlemeler yapılacak." Çok güzel. Demek ki ihtiyacı hükümet de görmüş, 1991 programına da bunu yazmışsınız Sayın Bakan. Yazmışsınız ama eğer bu görüşmekte olduğumuz Bütçeye bunla ilgili para koymamışsanız ve biz de orda tartışmışsak demişsek ki yahu koyalım biraz şu et kombinası tamamlanacak gibiyse şu devlet tahsisini ayırsın ve bunu tamamlasın ve olmamışsa, hayır denmişse, böyle bir tahsis koyacak durumumuz yok denmişse burda yazdığınızı nasıl geliştireceksiniz? Eğer sihircilik yapmazsanız demek ki et kombinası önümüzdeki yılda da ihmal edilecek. Yani burda bahsettiğiniz oranda geliştirilemeyecektir. Peki buraya niye yazıyorsunuz? Ha bu her sene yazılıyor, her sene aynı 90 yılında da yazılıydı programda, geçtiğimiz 89 yılında da yazılıydı ama ne yazık ki olmuyor. İşte olaylar bu.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Balıkçılığı ne söylemen?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Balıkçılığı da söyleyim canım. Tamam Sayın Emin Uzun balıkçılığı da söyleyim lütfen. Benim aldığım notumda ne diyor? Balıkçılığı teşvik edeceğiz. Tamam güzel.

Güzel. Su ürünleri şubesi güçlendirilecek. Doğru yani et yerine balık yiyecek halk. Yani daha ucuz balık balıkçılık geliştirilecek. Neler yazıyor? Balıkçı kooperatifleri geliştirilecek. E, siz koskoca Kooperatif Merkez Bankasını bile batmanın limitinde, sınırına getirmiş bulunuyorsunuz o çalışmıyor. Nerde balıkçı kooperatifleri devreye girecekmiş. Hangi kooperatif? Hangi tüketim kooperatifi, ya da balıkçı kooperatifi devreye girecek? O da çalışacakmış, pazarlama tedarik finansman sorunları kooperatifler kanalı ile çözümlenmeye çalışılacak, balıkçılıkla ilgili her türlü faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik olarak kredi olanaklarının geliştirilmesine özen gösterecek, günün koşullarına uygun Su Ürünleri Yasası çıkarılmasına çalışılacak falan filan. Balık konaklama ve geçiş sahaları konusunda gerekli araştırma ve tesbit çalışmalarına devam edilecek falan. Hayır büyük balıkçılık...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Alabalık yetiştirilecek.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Alabalık veya beyaz balık veya Alabalık hangi balıktan yetiştirirsen yetiştir. Yani ister denizdeki balık, ister karadaki tatlı su balığı. Farketmez. Ama ben balıktan bahsediyorum, öyle yazmışsınız, aldım...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Balığın yani cinsini yazmadı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Okuyorum. Hayır yani balık genellikle hani Karpaz'daki balık da devam eder, Karpaz'daki balıktan da bahseder. İşte Karpaz sahillerinde var ama öteki sahillerde yok.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Var, var. Böcekleri artıracak.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Böcek, Karides her türünü artırın. Çok güzel. Yani et balık olarak da artırmak durumunda. Buraya da yazılmış, yazılmış da aynı şekilde değerli arkadaşlar. Laf ile olmuyor yani. Takip edeceğimiz su ürünlerini filan, takip edeceğimiz filan. Bakın ne diyor, balık konaklama ve geçiş sahaları konusunda yani mevcut vazgeçtik, popülasyonunu şeyde sahillerde, geçiş yollarını falan da tahkik edeceğimiz, araştırma yapacağız, tespit çalışmaları devam edilecek ve Kalecik akuakültür tesislerinin bu tür çalışmalarda etkin bir merkez olarak kullanılmasına özen gösterilecek falan filan. Nedir bu? Nerden okuyorum ben? 1991 yılı programınızdan okuyorum. Açıyorum...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Balıkları da tüketeceğiz demek ki.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet balık yani üç beş tane olta balığı veya tüfek balığı varsa onlar da başka bir yöreye göç edecek. Yani...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Eşekler ve koyunlar gibi onlar da azalacak.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bravo, bravo Sayın eski Bakan Sayın Erbilin teşhisin çok güzel. Yani madem ciddiyetle balıkçılığı da artık ele alıyorsunuz. İşte daha önce okuduğum koyunun, büyükbaş hayvanın başına gelecekler, zaten yok da yani o dediğim gibi biraz o ağla birşeyle o Karpaz yönünden çıkar onlar da başka yere göç etmekte bulacak çareyi.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Kılınç balığına önem vereceğiz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Neden? İnandırıcı değil. 1991 planından programından okuyorum ben bunu. Desteklemiyor muyum? Sadece böyle birşey yapacağınızı bilsem oy da veriyim, açıyorum bütçeyi, arıyorum madem balıkların geçiş yolları falan da araştırılacak, nerden geçer, hangi kanaldan, hangi kavalıkta yumurtlar. acaba

beton yapılaşma yerleri mi, otobüs mü dökelim denize? Ne yapalım filan araştırılacak. E, ona para konması lazım buraya. Onu aradım ben. Balıkçılık için geçen sene fon vardı bu sene hiç yok. Zaten buldum ben onu aradım. Yok diyor Sayın Bakan yok. E, peki yoksa Ulaştırma Bakanlığında sorduk bir tedbiriniz var mı balıkçılık barınakları için? E, açtık diyor yaptık Alsancak'a falan ya da açılıyor Gemikonak'ına git de gör filan. Alsancak doldu, yarısına kadar doldu zaten iki üç kayık bile bağlayacak durumum yok. Mevcutlar kullanılmayacak hale geliyor o yönde bir yatırım yok. Yine Ulaştırma Bakanlığında baktık acaba fon mu veriyorsunuz yani açık deniz balıkçılığı için bir tedbir mi var? Oyle bir kredilendirme veya bir program, bir master plân mı var? O da yok. E, Tarım Bakanlığında da yok, tek kuruş yok balıkçılık için. E, niye yazmış da bizi kandırmaya çalışıyorsunuz, buraya niye yazıyorsunuz?

GÜNER GOKTUĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hükümet Programında kaç yıllık olduğunu söyle.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu tek yıllıktır, okuduğum tek yıllıktır. E, bitiyor zaten iki senesi kaldı. Ben bir yıllık program okuyorum. Plândan beş yıllık plândan okumuyorum ki ben. Beş beş yıllık plândan okusam tamam. Ama ben 1991 yılı programından okuyorum bu söylediklerimi. Yani bu son yapacağınız üç sene sonra yapacağınızı yazan bir belge değildir. Bu, bu sene önümüzde Ocak girdi, Ocak'tan gelecek Aralık'a kadar yapacaklarınızı yazan bir belge. Onun için ben buradan okuyorum.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Anlaşılan Sayın Ergün sen hiç Boğaz'daki balıkçılık merkezine uğrayıp hiç balık yemedin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yok efendim 1991 yılı programını okuyorum, şeyi okumuyorum ki plânı değil ki okudum. Ben balıkçılığı geliştireceğiz diye 91 plânında yazıyorsa onun karşılığını alamam bunca senedir belli uğraşıyoruz. Bulamadım karşılığını. Karşılığı olmayan bir şeyi nasıl geliştireceksiniz anlamadım ben. Yani...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Şimdi programa girdi de bütçede üstte tartışmakta yani kesinti yapılırken, lüzumu yok dendi, kesildi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kesildi. Olabilir. Tabii Sayın Tarım Bakanını ben bu konuda itham etmek istemem. İnşallah önümüzdeki yıl daha etkin biçimde bu program daha etkin inceleniş bürokratlara birlikte ve yapabileceklerimiz yazılır hiç olmazsa, yapamayacaklarımız yazılmaz. Şimdi aynı şekilde eleştiriyoruz tarımsal ürünler kayboluyor. En geleneksel ürünlerimiz düşüyor. Üretimi düşüyor. Azalıyor. Tütün ortadan kayboldu. Şimdi bunu okumayayım fazla zamanınızı almak istemiyorum. Tütünü de hayır yeniden Karpaz ovalarını yeşertecekmişiz. Önce kaybediyoruz şimdi de elimizde fener Diyojen gibi arıyoruz tütün nerde? Nerde bulacağız? Bitti o tütün geçmiş ola. 2-3 tane tarla numunelik ölçüde ekiliyor. Bitti, bitirdik onu, şimdi havuç, artık Anavatan havucu yiyoruz. Onu da kaybettik. Soğan, Anavatan soğanı yiyoruz. Patates için de, patates çoğu artık ithal, hade geçtiğimiz senelerde patates ithalatı çoğu kez gerekmiyordu, yetiyordu. İşte depolarda muhafaza ediliyordu, şimdi artık ithal ediyoruz.

Şimdi narenciye ihracatı düştü diyoruz, hayır diyorlar Yahu işte size rakamlardan alıyoruz, sizden görüyoruz, şimdi okuyayım onları da okuyayım. Narenciyeyle ilgili. Daha doğrusu ürünleri, tarımsal ve tarıma dayalı sanayi ürünleri dış satımı. Tablodan okuyorum.

Narenciyede 1985-86 sezonunda 134.465 ton. Geliyoruz 1989'a. 88-89'a 103.440 ton. Şimdi burda düşüş. Narenciye de düştü. Nasıl ilerliyoruz? Nasıl kalkınıyoruz anlamıyorum. Ve şeye de gitmiyorum yani 76'lara falan da gitmiyorum, hani o dönemde ağaçlar daha kurumamıştı falan işte yani seneler de sizin verdiğiniz rakamlar. Peki sadece, sadece narenciye mi? Hade narenciyede geçici bir şey olsun. Aslında geçici değil, belli. İstikrarlı bir düşüş. Trent aşağı doğru gidiyor narenciye ihracatında. 86, 134.000. 87, 138.000. 88, 116.000. 89, 103.000. Trent aşağı doğru gidiyor. Açık net sizin verdiğiniz rakamlardan size okuyorum. Nasıl geliyoruz? Nasıl kalkınıyoruz ve burda çıkıyoruz ve gelecek seneden itibaren artık yüksek refah doğrultusunda hareket edeceğiz, gideceğiz, çıkacağız falan diyoruz. Şeyde düşüyoruz. Ya sadece bu mu? Hayır. Patates? Alın patatesi 86 yılı, 85-86, 11.802 ton. 86-87, 6.922 ton. Orda da trent aşağı. 88 birazcık artmış 7692 ton olmuş. 89'da yine 8.448. Yani 11.802 ton 8400'e düşmüş. Patates gerilemiş. Peki hangisinde ilerledik?

Endüstri bitkileri, 56-97-57-20'ye düşmüş.

Diğer sebzeler 341 ihraç ettik 1986'da 341 ton. Şimdi 123 ton. Üzüm, üzümü alalım. Ta 1986'da üstelik yeni yeni üzüm ekilmeye, bağ ekilmeye başladıktan sonra 85-86 ekilen bağların, ürünlerin alındığı bir dönem. 304 ton 85-86'da ihraç etmişiz. Gelmişiz 88-89'a 232 ton ihraç etmişiz, geri gitmişiz burda.

Peki neden öğünelim biz? Kuzu, bakın kuzu çok karakteristik 1985'de, 1986'da tam 27,792 kuzu ihraç etmişiz biz, gelir sağlamışız bundan. 27,792. düşmüş, 20,596 bir sonraki yıl düşmüş 6031 olmuş ve nereye kadar düşmüş? 870 adete kadar 1988-1989'da düşmüş kuzu. İşte tarımsal üretimin kaderi, tarım sektörünün kaderi açıkca görölüyor değerli arkadaşlar. 27,000'den 800'e düşüyorsunuz.

HÜSEYİN Ş. SERDAROğLU (Güne) (Yerinden) -
İç piyasada tüketim arttı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İç piyasadaki tüketim de artmıyor. İç piyasada da kişi başına tüketilen et kilogram olarak o da düşüyor. 35 kilodan aşağılara geldik, o da düşüş gösteriyor, fiyatlar da jet hızı ile artıyor. Eğer iç piyasa da ihraç etmeyip de tüketiyorsak, fiyatların en azından düşmesi lazım. 27,000 kuzuyu artık ihraç etmemişsek biz ve bu memleketteyse bu...

KENAN AKIN (Gai Mağusa) (Yerinden) - Turistler yedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nereye gidiyor? Yani olay açık. Tarımda süratli ve yazık ki sürekli bir gerileme var. Bu uygulanan ekonomik politikaların sonucudur. Sayın Başbakanın öğündüğü o 1987 sonrası uygulanan o yıkım paketi politikaları ile bu noktalara geldik. O zaman biz çok söyledik, bu memlekette geleneksel ürünler, tarım ürünleri ve hayvancılık desteklenmelidir.

Evet ticaret de mutlaka yürüyecektir. Ticareti de kapatın, kesin önünü demedik. Ama ticareti ve bankacılığı bu memlekette birinci baş sektör haline getirirseniz ve bunu yazarsanız protokola yanlışlık ordadır dedik.

İmâlat da düştü, tarım da düştü. Rakamlarla sizlere bunu anlatmaya çalıştım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eskiden bu ülkeye fındık, bir kilo fındık getirseniz ya gümrükte kalır, ya da garantiye alınır, ya da denetlenir kontrolü edilirdi, çok uğraşırsanız da tekrar alabilirdiniz veya imha edilirdi. Şimdi hiçbir şey ithal edilmiyor hadi kilo ile satılanlar, paketlenmiş gelenler de denetlemiyor. Demin lobide bunları konuştuk. Dün akşam TRT Televizyonunda Uğur Dündar'ın programı izlendikten sonra çok kişi, bütün yurttaşlarımız onlarla beraber de milletvekilleri de telaşa düştü, Allah Allah bunları biz de yiyoruz. Doğrudur. Türkiye'den ithal edilen gıda maddelerinde kontrol yapıyor musunuz? Hayır. Ayıp değil mi efendim ambalajlı gelen mal kontrol mu edilir? Ambalajlı gelen mal bal gibi kontrol edilir. Nasıl edilir? Alacaksın tahlil edeceksin, seçme usulü gelen paketlerden bir tane alacaksın. E, baharat gerçekten baharat mı? E, karabiber gerçekten tütüyor mu, kokuyor mu? Bu kara biber mi? E, bilmem. Kırmızı biber biber mi? O kimyon bize ordan gelir. Yani soruyorum, denetliyor musunuz? Hayır Yok başka birşey. Tabii ki doğal olarak bu memlekette bir yandan ilçe başkanlarınız el altında yasaklanan ilaçları satacaklar, döndürek dönecek, çark dönecek. Bir yandan hermanları açık açık bazıları köylerde sulara attıklarını söyleyecekler, seçim kaygıları ile o köyün üstüne ve o seracıların üstüne gitmeyeceksiniz. Beri yandan dış ülkelerden gelen sadece Türkiye'den değil, Avrupa'dan gelen gıda maddelerinin denetimini ambalajlı geliyor canım bunlarda da birşey mi olur? diyecek kontrol etmeyeceksiniz. Ne olur? Sonuçta bu memlekette de hastalıklarda patlama olur. Olmadı mı? Oldu. Sağlık Bakanlığında göreceğiz. Herkes hastanelerde, bütün toplum hasta, hasta kardeşim. Çok, o kadar çok büyük oranda müracaat var ki hastanelere, kapasitemizin kaldırmasına olanak yok. Yine sizin istatistiklerinizden aldık. Tabii buna paralel olarak en ciddi hastalık olan kanserde korkunç bir tırmanış var.

Yani burda nasıl ki koyun yirmi yedi bin, koyun ihracatı yirmi yedi binden sekiz yüz gibi bir rakama düştü. Korkunç bir düşüş. Kanserde de tam tersine, kokunç bir senede çıkış vardır. Aynı trendler yükseliyor. Bunu inkar ediyor Sayın Sağlık Bakanı ama elimizde rakamlar var. Rakamlara göre de çizilen grafikler var. İnkâr edilecek bir durum yok. Neden işte bu söylediklerimizden dolayı. Yani giderek, bu denetim daha da azalır, eğer ciddi olarak bu konuların üzerine düşmezsek daha sağlıksız bir toplum haline gelmekte yazık ki kaderimiz aha bakın şimdi koyunlar dökülüyor Sayın Hacıahmetoğlu söyledi. Hastalık vurdu, veteriner hizmetleri yetersizdir diye dilimizde tüy bitti, yetersizdir. Halen yetersizdir. Ama ben veteriner arkadaşları itham etmek istemiyorum Sayın Hacıahmetoğlu gibi. Veterinerler yeterli midir sayıları? O hizmeti verecek, o hayvanların içinde çalışacak derecede karınları doyuyor mu? Senelerce burda süründürdünüz, greve gitmek zorunda kaldılar, en nihayet işte 3-5 kuruş aldılar ama yani doktor düzeyine çıkartsanız da bir veteriner bugün doktor sanki bir matah para mı alıyor? Hayır. O da sürünüyor, memur da sürünüyor, veteriner de sürünüyor. Dolayısıyla hizmetlerde genel bir düşüş vardır, devlet hizmetlerinde. Buna paralel pek tabii ki veteriner hizmetlerinde de bir düşüş vardır. Eh şimdi mavi hastalık, koyunlar ha bire telef oluyor, dökülüyor, gidiyor. Ne olacak? Nasıl bunu ortadan kaldıracacağız. Bu zararı bu halka nasıl karşılayacağız? Onun çaresi var tabii. Devlet devreye girecek. Süratle devreye girecek. Tedbirini alacak. Nasıl? Tarım Sigortası var, beklenmeyen giderler var veya bütçe var. Var mı? Hayır. Yine senelerdir dilimizde tüy bitti koyun kardeşim. Tarım Sigortasının Yasası bu Meclisten oybirliğiyle geçti. Neler söyledik o zaman? Dedik ki bu Tarım Sigortası hem çiftçiyi kuraklığa, dona, sele karşı ve bitkisel hastalıklara karşı, hem hayvancıyı dona, sele, doğa koşullarına karşı hem hastalıklara karşı korumak üzere kuruluyor istedik. Görüldü arkadan bir yönetmelik yapıldı, tüzükler yapıldı hayvancılık bunun dışında tutuldu. Ne oldu şimdi- Hayvancılar gidip Tarım Sigortasından bir tek kuruş para alamıyor. Yine bakıyoruz buraya, hayvancılığın da sigorta kapsamına alınabilmesi için işte çalışmalar

yapılacak. En azından ben dokuz senedir bunu görüyorum. 7-8 senedir her yıl programlara bu yazılıyor. Yazıktır... Lütfen hayvancılığı ciddiye alalım ve hayvancılığı Tarım Sigortası kapsamına kısa yoldan en kısa sürede alalım.

Yine tutalım bu et kombinasını ne gerekiyorsa koyalım fonunu koyalım, tahsisini koyalım bitirelim halkın hizmetine sokalım. Bu Sayın Hacıahmetoğlu'nun temennisine aynen katılıyorum. Bu sirividi hastalığı baş belâsıdır. Buna bütünüyle devlet el atıp da mücadele etmezse, bütünlük içerisinde mücadele etmezse, bunun ortadan kaldırılması mümkün değildir. El atalım. Yem sorununu ciddi boyutta çözümleyelim. Kaliteli, denetimli yem, ucuz yemi hayvancımıza, çiftçimize sağlayalım.

Narenciye konusunda, narenciye ağaçlarının kurumasını önleyecek bir biçimde, tarzda tuzlanma olayını ortadan kaldırmak yönünde yatırım yapalım. Yine o konuda baktım sulama sistemlerinin geliştirilmesi diyor. İşte yüz milyondan iki yüz milyona çıkarılmış. Yani iki yüz milyonluk sulama sisteminin bu bizim Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde gelişmesi mümkün değil arkadaşlar. Evet bu konuda tahkikat bile yapamazsınız. Yani 2-3 tane komisyon kurup da tahkikatını bile gerçekleştiremezsiniz. Birbirimizi aldatmayalım. Ciddi boyutta bu sektöre kaynak ayırmak ve üzerine gitmek mecburiyetindeyiz. Tuzlanma çok ciddidir. Narenciye niye düşüyor? İhracatı niye düşüyor? Kalitesi niye düşüyor ve büyük oranda ıskarta çıktığı için konsantre ihracatımız artarken, normal portakal ihracatımız azalıyor. İşte bunları hep hesaplamak, yeni narenciye dikimine öncelik etmek gerekir. Bunun için de fon ayırmak lazım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elektrik konusunda çalışmaların devam ettiğini duyduk, öğrendik. Yalnız bu konuda daha süratli çalışılabilmesi için devletin bazı formalitelerde yumuşatma getirmesi kaçınılmazdır. Gelen müteahhitleri başı boş bırakalım demiyorum. Denetimli olmak koşuluyla, Türkiye Elektrik Kurumunun burdaki yetkilileriyle teşriki mesai içinde, bizim Elektrik Kurumunun mühendislerinin de dahil olacağı bir sistem içinde, ama süratli, engelleyici değil, süratle işlerinin halolabileceği bir yöntemi getirerek, bu santralin en kısa sürede devreye girmesini sağlamakla yükümlüsünüz. Cypfruvex'i ciddi olarak ele alıp, üreticinin de ciddi olarak temsil edilebileceği bir biçime dönüştürerek, devreye sokmak mecburiyetindedir. Büyük sıkıntılar vardır. Alımlarda büyük sıkıntılar vardır, büyük tereddütler vardır ve bu konuda da girişimlerinizi yapmak mecburiyetindedir. Tarımsal ilâçları Denetim Kurulu ciddi olarak devreye girmelidir. Buna paralel olarak da, Sağlık Bakanlığıyla Tarım Bakanlığı işbirliği içinde bu ülkeye ithal edilen gıda maddelerinin de denetimine süratle başlamalıdır. Yine bir müzmin derdimiz bizim ağaçsızlıktır, ormansızlıktır. Bu Bakanlık, bu konuda da yine Türkiye eliyle yapılmakta olan yatırımların içinde olmak mecburiyetindedir. Nerde, ne yapılıyor, nereye ne dikiliyor, yeterli sayıda fide var mıdır? Orman arazileri isabetli saptanmış mıdır? Bu master plân yapıldı mı? Daha önce görüştüğümüz bakanlıklarda işte koruma alanları, işte milli parklar sözkonusuydu. Milli parklar bu orman alanlarını koruma yönünde Tarım Bakanlığıyla birlikte teşriki mesai içinde Turizm Çevre Bakanlığıyla korunacak mıdır? Bu tedbirler var mıdır? Yakmanın, yanmanın, yangınların önüne nasıl geçeceksiniz? Bunların tedbiri alınıyor mu? Şu Girne sahillerinin, şu yamaçlarında, sırtlarında, yine aynı bölgede iki-üç senede üç - dört tane yangının çıkmış olması, ne kadar ormancılığa önem verdiğimizizi, ne kadar denetim yaptığımızızı çok açık olarak ve çarpıcı bir biçimde gözler önüne serer.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zaman epey uzamıştır. Arkadaşlarımız da bu konuda görüşlerini söyleyecekler ve Sayın Bakanı dinleyeceğiz. Bu çerçevede gerçekten çok geniş ve önemli bir bakanlık olmasına rağmen söyleyeceklerimi bunlarla sınırlıyorum ve dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Vehbi. Buyurun Sayın Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1991 Mali Yılı Bütçesinde yer alan Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesi hakkında partim adına, parti görüşlerini belirtmek için söz almış bulunuyorum. Ülkemizin nüfusundaki %85 ve 90'lara varan nüfusu kapsayan çok geniş kapsamlı bir hizmet vermesi gereken bakanlık bütçesi tabii ki çok önemli bir yer almaktadır. Bu öneme rağmen, 1991 Mali Yılı Bütçesinde de diğer yıllarda da olduğu gibi, pek köylümüze, çiftçimize, hayvancımıza ve bu ülke ekonomisine faydalı olacak bir bütçeyi görmemiz mümkün değildir. Patates üreticisine bakıyoruz da balık avlayan, denizde balıkçıya kadar baktığımızda yıllardan beri gelen olumsuzluklar, yıllardan beri gelen desteksizlik, Hükümetin ilgisizliği devam etmektedir.

inceliyoruz. Köylüyü, çiftçiyi, tarımla uğraşan herkese bakıyoruz. Ne görüyoruz? Borç, borç ve Kooperatif Merkez Bankasının ve Ulusal Birlik Partisinin uygulamış olduğu faiz yükü ve faiz yükünden dolayı ödenmeyen paralar, ödenmeyen paralardan dolayı icraya giden traktörler, aç kalan çiftçiler, çaresiz kalan köylüler. Ve bütçe genelinde hükümet programlarında Başbakanı dinlediğimiz zaman kürsüde tarımı, hayvancılığı Hollandaya götürüyor, tarımı bilmem nerelere götürüyor, örnek veriyor. Tarımda kalkınmışız. Hani kalkınma? Hangi köylüye konuşsak, hangi köylüye ne yapıyorsun desek dokunma ağlarım misali Kooperatif Merkez Bankasının borçlarının faizlerinden ve bugüne kadar gelen olumsuzlukları anlatmaktan başka birşey dinlememiz mümkün değil.

Hayvancılığa bakıyoruz. Devlet çok, devlet istatistiğinin vermiş olduğu rakamları Ergün Vehbi Bey okudu. Bunu ne kendi hazırladı, ne de başka birisi. Hükümetin bir kuruluşu olan istatistik kuruluşu rakamlarla veriyor. Nerden nereye geldi? Neden geldi? Hiçbir destek yok. Destek olmadığı gibi birtakım ihalelerdeki suistimalleri de burada açık, uzun uzadıya anlatmaya gerek yoktur. Her yıl maliyeti %100 gider, maliyetlerinde %100 yapılan zamlara bakıyoruz ama hayvancının elindeki ürettiği, büyüttüğü, beslediği mal aynı fiyatta ve birtakım kasapların vicdanına kalmıştır. Hükümete bakıyoruz hiç, bir sessizlik aynı devam ediyor.

Yıllardan beri bir kanser hastalığı gibi kangren olan bir Et Kombinasyonu. Bu Et Kombinasyonu neden bitmemektedir? Israrla Et Kombinasyonu ilk yapılışında projedeki safhaya neden gelmemektedir. Çünkü bu ülkede birtakım kesim yapan kasapların elindeki deri ve bağırsakları değerlendiren kişilerin acaba kösteği midir? Büyük çıkarlar sağlanacaktır veyahut da birtakım deri işleri yapan, bağırsak ticareti yapan kişilerin ekmeğini kapatacak mıdır Et Kombinasyonu? Bir anlam vermek mümkün değil.

Israrla proje aşamasından bugüne kadar geldi ve milyonlarca lira harcadığı halde bir Et Kombinasyonunun bu ülkedeki hayvancının hizmetine açılmamasında çok büyük soru işaretleri vardır. Çünkü artık birtakım tekelinde bulundurduğu deri olayını, bağırsak olayını elinden kaybetme korkusundan dolayı Hükümete dolaylı yollardan, politik yollardan baskısı mı vardır birtakım tüccarların? Bunlarla alakasını düşünmek gayet doğaldır. Çünkü bu ülkedeki bağırsak ve deriyi kimlerin tekelinde olduğunu çok iyi bilmekteyiz biz ve seçimlerde de kimlerin hangi siyasi partilere birtakım finansman kaynağı yarattığını çok iyi bilmekteyiz. Bunları görünce bu küçük ülkede bunları görünce Et Kombinasyonunun bitmemesi, Et Kombinasyonunun ilk yapış projesindeki hedefine varmamasında karanlık ve büyük soru işaretleri doğmaktadır. Hayvancılığın ülke ekonomisine büyük katkısı olması gerekirken maalesef Ulusal birlik Partisinin bütün programlarında ve bütün hizmet birimlerinde olduğu gibi desteksiz bir hayvancılık bugün kendi kaderine teslim edilmiştir.

Tavuk üreticisine bakıyoruz; yine o da kümes hayvanlarına bakıyoruz, aynı olumsuzluk. Bu sektörde de devam etmektedir aynı olumsuzluk, aynı desteksizlik ve ilgisizlik aynı devam etmektedir. Diğer birimlere bakınca zaten bunu ayırmak mümkün değil. Bir bütün olarak değerlendiririz ama kalem kalem de bunu açıklamakta fayda vardır. Çıkıp da kürsüye bakıyoruz. Şöyle artacak, böyledir. Nereye böyledir, şöyledir? Bu memlekete tavuk ithal eder duruma geldik. Tamam, tavuk etine şimdi Sayın Bakan gelip diyebilir ya asker in ithaline de mi karışalım? Eğer bu ülkede bir tavuk sektörü varsa, tavuk üreticisi varsa, birkaç tane büyük çiftlik varsa, mutlaka onların da ucuz et üretebilecek duruma getirelim, koruyalım, destekleyelim. Neden Türkiye, Anavatanla ayırımız gayrımız nedir madem öyle? Orada da üretici var, burada da üretici var. Tüketici de aynı ki orada çok çok, üretimden, tüketimden dolayı maliyeti aşağıya düşmüş değildir.

Birtakım destekler vardır. Yem konusunda, kümes yapma konusunda, "A"sından "Z"sine kadar birtakım destek vardır. Ama burada bu desteği görmemiz mümkün değil. Tavuk yeminden tutun, kesimine kadar devletin büyük destekleri vardır Türkiye'de. Ama burada bunu görmek mümkün değil. Hayvancılık kalkındırılıyor. Kim, nasıl? Bunu bir Başbakanın buraya gelip söylemesi, dışarda vatandaşın güldüğünün farkında değil. Tavukçunun, Sayın Başbakan çıkıp geliyor, hayvancılık şurdan şuraya gelmiştir derken, sokakta gezen vatandaş haberlerde duyduğu zaman, basında okuduğu zaman, güldüğünün farkında değil. Bu memlekette ne hayvancılık kaldı, ne o kaldı, ne bu kaldı. Yumurta ithal eder durumdayız. Yumurta ithal edecek duruma geldik ve hayvancının kalktığından bahsettiğinizde bize herkes gülecektir. Çiftçiye bakıyoruz. Çoluğunun çocuğunun ekmeğini topraktan kazanmak mecburiyetinde olan çiftçiye, köylüye bakıyoruz. İklim şartlarımız belli. Bu ülkedeki hububat ürününün neler vereceğini çok da iyi biliyoruz. Ama nerde bugünkü mevcut tohumları bu memleketteki gübre politikası, Türkiye'den geliyor gübre. Gümrüğü yok, bilmem nesi yok. Türkiye'deki fiyatlardan çok daha farklıdır. Bu destek neden yoktur Türkiye'deki çiftçiye olan destek, bugünkü ve yıllardan beri gelen Ulusal Birlik Partisi hükümetlerinde neden yoktur? Banka faizlerini biraz önce söyledim. Yine söylüyorum. Banka faizlerinin korkunç artışı, zati ektiğini biçemeyen bir çiftçilik topluluğu bugünkü olumsuzlukları getirmiştir. Bırakın diyelim ki, hadi gübre konusunda desteklemedin. Banka faizlerini ülkelerin veyahut da dünya ekonomisinin getirdiği politikadan dolayı, %35'ten daha aşağıya çekmiyorum diyorsunuz. Ama şuna bakıyoruz. Çiftçinin traktörünün bir parçası kopuyor. Türkiye'den getirilen bir Türk malıyla ödenen parçayı, tüccara sorduğu zaman bu traktör lâstiği kaç paradır? Şu kadar sterling, veya bu kadar sterling deniliyor. Neden birkaç tane tüccarın insafına ve vicdansızlığına terkedilmiştir çiftçi? Hiç olmazsa bunun önlemi alınsın. Çiftçi, birazcık bunların

önlemi aldığın zaman, bugün onlar Allah razı olsun diyebilir bu Hükümete. Ama bu bile yok. Üç tane tüccarın vicdanına kalmıştır Türkiye'den gelen yedek parça, Türkiye'den gelen traktör parçaları, lâstik parçaları ki en düşük gümrük olayıdır ki gümrüksüz olması lâzım. Stopaj vergisi bile olmaması lâzımdır. Stopaj vergisi var, Güvenlik Kuvvetleri konusu var. %10 girdisi var. Bunlar Türkiye'den geldiği halde, Türk Parasıyla ithal edildiği halde, satışta çiftçinin cebinden sterling veya Dolar adı altında çalınmaktadır ve bugünkü Hükümet buna göz yummaktadır. Ülkenin ekonomisinin belli olduğunu söyledik veç her yıl başımıza belâ olan, ülkenin başına belâ olan bir kuraklık olayı vardır. Bu kuraklıkta da, Tarım Sigortasının bugünkü mevcut tüzükleriyle, yönetmelikleriyle halkımıza hizmet verdiğini veyahut da halkımıza hizmet vereceğini söylememiz mümkün değil. En kısa zamanda Tarım Sigortasında üreticiye, böylesi daha faydalı hizmet vermesini sağlayacak birtakım değişiklikler yapılması gerekmektedir. Narenciye sektörü, her yıl bu mevsimlerde bu kürsüden narenciyenin sıkıntısını, Hükümetin, narenciye politikasındaki, fiyat belirleme politikasındaki olumsuzlukları defalarca anlattık. Yine anlatacağız, anlatmaya da devam edeceğiz. Çünkü narenciye içerisinden gelen bir kişi olarak, narenciyenin o ürünü-nü yetiştirene kadar neler çektiğini çok çok iyi bilmekteyiz. Ama Hükümetin yalnız bugünkü yetkili bakan değil. Bundan önceki bakanlar da aynı vurdumduymazlık içerisinde, yalnız bu söylediğim, vurdumduymazlık Sayın bakan sizin şahsınıza değil. İlk defa bu narenciye konusunda, teknik kadroların getirdiği birtakım bilgilerle bunu gütmeye çalışıyorsunuz ve değişik yıllardaki tarım bakanlarının, YDP-UBP koalisyonlarında bile, benim kendi genel başkanımın bile, ki başkanken öyle bir olumsuzluk yapmadı.

Aytaç Beşerler'in göstermiş olduğu ilgisizlik yanında, sizin göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ediyorum bu kürsüden. Gerçekten üç gün önceki Narenciyeciler Birliğine göstermiş olduğunuz ve yaklaşımlarınız bizi memnun etmiştir. Mağusa'daki narenciye üreticilerini memnun etmiştir. Bugün Maraş'ta, Mağusa'da sizlerin ilgisi konuşulmaktadır. Biz istiyoruz ki bu ilgi birtakım yöntemlerde de aynı şekilde değişiklik gerekiyorsa onlarda da yapılsın. Şimdi bakıyoruz narenciye üreticisi bu ilgiyi, bu teşekkürü söylerken ancak başında bir karabelâ vardır. Nedir bu belâ? Mağusa, özellikle Mağusa Bölgesini bildiğim için, yani bölge milletvekili olduğum için değil, Mağusa Bölgesinin narenciyecisini bildiğim için bugün Mağusa narenciyecisinin %90'ı Sunzest Şirketine avans alarak bağlanmıştır. En azından 5 milyon almıştır, 15 milyon da alan vardır. Grapefruit ürünü Mağusa'da büyük bir potansiyel olmaktadır. Muazzam grapefruit olayı vardır. Yafa kesim olayını açıkladınız. Yafa kesilmeye başlaması gerekirken şu tarihte, halâ kesilmeyen grapefruit ağaçları vardır, girilmeyen grapefruit ağaçları vardır, ilgisiz kalmaktadır. Fakat üretici o malı şirkete vermek durumundadır, mecburdur. Taahhütname imzalamıştır, mukavele imzalamıştır, mükellefiyet altına girmiştir. Almış olduğu avans karşılığında üretmiş olduğu ürünü verecektir. Bu kaçınılmaz, inkâr edilmeyen bir gerçektir. Ancak grapefruit halâ kesilmemiştir ve üretici muazzam şekilde zarar görmektedir. Üç-beş gün sonra artık patır patır dökülecek bu ağaçlar. Yafa kesimi başladı, yafa ne zaman kesilecek? Aynı şirket. Ülkemizin milli bir serveti olan bu narenciye sektörünün erimesine göz mu yumacaksınız siz? Eğer bu şirket vermiş olduğu avanslar karşılığında siz vermiş gibi onu satımından sonra, siz üzerinize alın ve Mağusa narenciyecisini en iyi yaklaşımla lütfen kurtarın. Görüyoruz hani Sunzest Şirketinin geçmiş yıllara nazaran bu seneki alımı aynı dereceye gelmesi mümkün değil. Gelmediği için de zarar göreceği olan kimdir? Bu ülkenin insanları, bu ülkenin üreticisi ve bu ülkenin ekonomisidir. Narenciye dış satımında ülkemize muazzam döviz gelecektir. Bu döviz kaynağını niye kurutalım? O insanların

topraktaki çalışma sevgisini, şevkini niye köreltelim? Zaman yakinken lütfen bu konuya ağırlığınızı koyun, şirketle oturun, ağırlıklı bir bakan olarak oturun, kardeşim, böyle bir ciddi konu, eğer yapamıyorsanız biz Cypfruvex'i devreye sokalım diyin ki yıllardan beri Cypfruvex'e toz kondurulmamak istedik biz, Cypfruvex'in yaşamasını istedik. İşte önümüzde bir fırsat. Siz o mükellefiyetleri kabul edin ve Mağusa narenciyecisini lütfen kurtarın. Çünkü Sunzest'in bu durumundan sonra bir Untrapack gibi, Unipack gibi fabrika kapandıktan sonra, en çok kâr eden fabrika kapandığına göre artık Sunzest'in de geleceği meçhuldür, karanlıktır. Böyle birşey olmasını istemezdik. onu da belirtelim, sevinmiyoruz. Sunzest'in kapanmasına, zarar etmesini, Unipack'ın kapanmasına, zarar etmesine, Unipack'ın kapanmasına, böyle bir şirketin yok olmasına sevinmiyoruz, üzülüyoruz. Ama gerçek ortadadır ki bu ülkede yaşayan bir potansiyel vardır, bu potansiyelin göreceği zararlarda konuşmak, o zararları görmeden önce önlemini almak durumunda olan bir hükümet olması lâzımdır.

Sera; seracılara bakıyoruz, yine aynı. Bu sektörde de muazzam sahihsizlik vardır. Büyük bir potansiyel, iç tüketimde büyük bir pazarı dolduran sektördür. Bu sektörü aynı olumsuzluklarla tohum, ilâç, naylon girdileri önemli yer tutmaktadır. Kimler getiriyor bu tohumu, ilâcı, naylonu? Neden Kooperatif Merkez Bankası bilfiil üreticiye daha ucuz mal etmek için neden kooperatif eli ile getirtmiyorsunuz? Gübre geliyor, gübre getiriliyor. Kooperatif Merkez Bankası birtakım ticari eşya da getiriyor, inşaat malzemesi de getiriyor.

Niye tohumu getirmiyor, niye ilâcı getirmiyor, niye naylonu getirmiyor? Biraz önce Ergün Vehbi arkadaşımı, onu teyit eder gibi anlamında değil, Güzelyurt ilçe başkanınız bu tohumların arkasında sağlığa aykırı birtakım toksin ilâçlar da getiriyor. Buna da göz yumuluyor. Politik çıkardır bunlar. Politik siyasetten oy kaybetmemek için göz yumulan bir olaydır bunlar. Bunlar, ülkede yaşayan insanların ve biraz önce söylediği gibi arkadaşımın kanser olaylarını destekleyici bir olaydan başka birşey değildir. Balıkçılıkta yine aynı keza. Ada'da balık yiyecek yeri biz mumla arar duruma geldik. Bırak, halkın birtakım kesimi, o balığı rüyasında bile göremiyor. Balık yiyecek olan, parası olan kişi de, gittiği zaman balığı da bulması mümkün değil. Ada insanı, Ada'da...

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden)- Mağusa'da ye.

KENAN AKIN (Devamla)- Mağusa'da balık yok Sayın Bakan. Geldiğiniz zaman size balık yediremeyiz.

H. ŞÜKRÜ SERDAROĞLU (Girne)(Yerinden)- Girne'de çok.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- İşte üretiyoruz.

KENAN AKIN (Devamla)- Sizleri balık yemeye davet edemeyiz Mağusa'ya. Gerçekten balıkçılık, çünkü Ulaştırma Bakanlığında, birtakım girişimleri vardır Bakanlığın.

Üstünkörü de olsa, göstermelik de olsa seçim öncesi, güya balık limanları onarıldı. Balıkçıların ağı var, bilmem her türlü desteğin, teknesinin tamiri var. Bankalardan bunların destek alması mümkün değildir. Böyle bir potansiyele de Hükümetin sahip çıkması, balıkçılık sektörüne destek vermesi zorunlu ve kaçınılmazdır.

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İsteyen o...

KENAN AKIN (Devamla)- Ülkemizdeki yağış oranı belli. Yerüstü kaynaklarımız günden güne zayıflamakta ve büyük tehlikelere yol açmaktadır. Özellikle bu Güzelyurt'ta çok mevcuttur. Olağanüstü, acil bir sulama olayı vardır. Hükümetin buna hiç önlem aldığı görmedik. Olağanüstü sulama olayı, israf olayı vardır. Buna hiçbir tedbir almıyoruz. Yarın, su bittiği zaman aman ne yapacağız? Bu su olayı bitmeden önce bunun tedbirlerini almamız lâzım ki bu tedbirin Mağusa'da çoktan alınması gerekmekteydi. Damlama su sistemini bir narenciyeciye ve sebze üreten üreticiler de bankanın düşük faizi, uzun vadeli kredilerle damla sulama sistemine gidilmesi gerekmektedir. 100,000,000'la, 200,000,000'la da bu işin yapılacağı da mümkün değildir. Biz buna inanmıyoruz. Toprak Ürünleri Kurumuna bakınca belli başına bir ne elle tutulacak tarafı var, bir kaba tabir var, kırk günlük ölü gibi tuttuğun yerde elinde kalacak gibisinden. Ulusal Birlik Partisi elemanlarının doyurma, besleme kurumudur. Toprak Ürünleri Kurumu, Ulusal Birlik Partisi elemanlarını, delegelerini, örgüt başkanlarını veya muhtarlarını iş yapsın yapmasın besleme kurumudur. Bu insanlara hizmet vermediği halde verilen maaş, köylünün, çiftçinin cebinden çıkmakta, diğer adı çalınmaktadır. Köylünün, çiftçinin cebinden alınan paranın bir diğer adı, iş yapmayan kişilere çalınmaktadır. Çok insan

biliyorum. Gerekirse Sayın Bakan ismini vereceğim. Fotoğrafını çekeceğim. Süratli, Toprak Ürünleri Kurumunda çalışıyorum diyen, sabahleyin gidip imza attıktan sonra akşama kadar kumar oynayan Toprak Ürünleri Kurumu personelini ben de size ispat edeceğim, tespit edeceğim. Günahtır. İşte ben böyle icraata kokuşmuş dediğim zaman, Sayın Başbakan çok terbiyesiz konuştuğumu söylüyor. Sen gideceksin bu ülkenin çiftçisine, çalacaksınız, Toprak Ürünleri Kurumunda çalışıyorum diye ki 1,000,000'un üzerinde maaş alacaksın. Ama, adın Ulusal Birlik Partilidir diye, yakanda Ulusal Birlik Partisi rozeti var diye, sabahtan akşama kadar kumar oynayacaksın Toprak Ürünleri Kurumunun parasını çalacaksın, döneceksin köylünün parasını çalacaksın. Buna göz yummak, buna izin vermek bir politikacı olarak, bir milletvekili olarak göz yummak mümkün değildir. Bunu söylediğimiz zaman, hırsızlık olayını damgaladığımız zaman da, kokuşmuş zihniyet dediğimiz zaman da, hiçbir zaman da kimseye saygısızlık yaptığımızı da kimse söyleyemez. Kokuşmuş zihniyet dediğimde, bu tip insanlardır. Ben, onun fotoğrafını çekeceğim. Belki de duyacaktır. İşte Kenan Akın böyle konuştu, tedbir alalım. Ama o insanın, şahitleriyle, polisin nezaretinde şahitleriyle, günüyle, saatiyle fotoğrafını çekeceğim, o insanın kim olduğunu da size getireceğim. İnsan değil, üç kişidir.

Toprak Ürünlerinin beslemesidir. Pardon, tabii dil sürçmesi, üç kişidir bu insanlar, arkadaşlarımız. Onlar da çoluk çocuk sahibidir. Kimsenin ekmeğinde gözümüz yok ama bir yerde çalışıyorsan, çalışacaksın. Çalışmayacaksan Toprak Ürünleri Kurumu kasasından para çalmaya, vampir gibi emmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Hangi partiden olursa olsun. Toprak Ürünleri ne yapıyor? Ne doğru dürüst kaliteli tohum bulma çabasında, on bir yıl, on beş yıldır arpayı biç, ele, ver. Biç, ele, ver. Neden yeni tohum getirmek durumunda değiliz? Öyle bir düşünce yok. Ancak Toprak Ürünleri Kurumu o boş gezen, avanta maaş alan, iş yapması gerektiği halde yağmur altında kalan arpaları toprak altına gömmekten başka hiçbir iş yaptığını da görmemiz mümkün değil. Her yıl Akdoğan tarafında bu olay devamlı yaşanmaktadır.

Tarımsal Donatım Kurumuna bakıyoruz; mükemmel bir kuruluş, gerçekten bu ülke çiftçisine, köylüsüne hizmet vermesi gereken olağanüstü bir kuruluştur. Ama görüyoruz Tarımsal Donatımdan bir parça isteyeceğiz, başka bir şirkete gidiyoruz 500 liraysa, Tarımsal Donatımda o biraz önce söylediğim şişirme kadrolardan dolayı maaş yetiştirmek için Tarımsal Donatım Kurumu zarar etmesin adı altında özel şirketin satmış olduğu parça 500 lira ise, Tarımsal Donatımda ya iki bin liradır, yahut da üç bin liradır. Korkunç bir fark vardır. Niye? Bu partizanca o güzelim Tarımsal Donatım Kurumunu partizanca atamalardan dolayı, siyasi çıkarlardan dolayı ülke ekonomisinin gittiğini, hiç gözönüne almadan Tarımsal Donatım Kurumunu da sıfırlamış durumda Ulusal Birlik Partisi Hükümeti. Halbuki Tarımsal Donatımın bir atölyesi var ki muhteşem bir atölye. Kıbrıs'ın traktörlerini, tüm traktörlerini tamir edebilecek bir teknik atölyeye sahiptir. Yalnız Mağusa'yı konuşuyorum ben ki Güzelyurt'u falan daha görmedim, orayı bilmiyorum ama Mağusa'daki atölye gerçekten bugün köylüye çok iyi hizmet verebilecek teşkilâta sahiptir.

Fakat orada da o tezgâhlardan yararlanılması, köylüye hizmet verilmesi, bugüne kadar beklediğimiz hizmet hiçbir zaman görülmemiştir. Bir de Ulusal Birlik Partisi-Yeni Doğu Partisi Koalisyonunda Sayın Aytaş Beşeşler'in bakanlık döneminde şahibeli bir müdür görevden alınmıştır. Şahibeli bir müdür görevden alınmıştır, dosyalar Sayıştay'a kadar gitmiştir. Konya'dan alınan yedek parçalar, Konya piyasasının çok daha üstünde Tarımsal Donatım Kurumuna fatura edilmiştir. Bunlar tespit edildi. Faturalar tespit edildi ve o yetkili müdür görevden alındı. Bakıyoruz o yetkili müdür ceza yiyeceğine, mahkemeye çıkacağına başka bir bakanlıkta ayrı bir müdür oldu. Ulusal Birlik Partisinin bu icraatlarına biz kokuşmuş dedik ve kokuşmuş demeye de devam edeceğiz. Adam bir nevi hırsızlıkla, sahtekârlıkla ve Tarımsal Donatımdaki görevini iyiye kullanmamakla suçlandı, görevden alındı bakan tarafından. Dosyalar Sayıştay'a teslim edildi ama bakıyoruz o müdür başka bir bakanlığa müdür olarak taltif edildi. Ulusal Birlik Partisinin seçimlerde de söylediğimiz milliyetçilik düşüncesi de odur. Suistimale karışan kişi taltif ediliyor, kıdem alıyor, bilmem ne alıyor. İşte Tarımsal Donatımda böyle yanlış icraatlarla kokuşmuş zihniyetlerle bu hallere geldi. Halbuki Tarımsal Donatım Kurumu ne Ulusal Birlik Partisinin malıdır, ne Yeni Doğuşun, ne de ötekinin, ne berinin. Bu ülkenin malıdır. 1974 Mutlu Barış Harekâtından kalan bir mirastır. Şehit kanları ile alınmış bir kuruluştur. Ve o güzelim kuruluş halka hizmet verilmesi gerekmekteydi ama maalesef Tarımsal Donatım Kurumu da bu şekilde bu zihniyetle, sıfırla çarpılmış olundu.

Ormanlarımıza baktığımızda 1974'deki yıpranan, yanan ormanlar halâ birtakım yerlerde görülmektedir. Tamam, iyi bir çalışma vardır. Bir master plânı çerçevesinde ve Türkiye'den gelen ziraat uzmanları tarafından yapılmaktadır.

Burda Orman Diresi yok mu? Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı orman bakanlığımız, orman bağlı müdürlüğümüz var. Yetiştirilmiş ziraat mühendislerimiz var. Ama bakıyoruz fidanı bile Türkiye Hükümeti, fidan dikimini bile bu ülkenin hükümetinin kontrolüne vermek istemektedir. ihalesi burada yapılmamaktadır. Bu gerçekten üzücü bir olaydır. Utanç verici bir tablodur. Neden güvenmiyor Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri bu ülkenin orman fidanının dikilmesi ihalesini bile neden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım Bakanlığına vermiyor, yaptırtmıyor? İşte o kokuşmuş zihniyet. Öyle adlandırdık. Belki kaba tabirdir. Onu da kabul ediyorum. Kaba bir tabir olabilir ama bu zihniyet bugünkü güvensizliği yaratmıştır. Bir zamanlar eski Genel Başkanımız acemiler mangası diyordu, Sayın Başbakan çok kızılıyordu. Biz dedik Sayın Başbakanı üzmeylem. Başbakanımızdır yine. Partimizin başkanı olmasa bile Başbakanımızdır. Ondan vazgeçtik, bunu söyledik, bundan rahatsız oluyor. İşte bu düşünceler bizi üzmektedir. Eğer ben bu ülkenin tarım ve orman bakanıysam ben bu ülkede bir ormanı fidelemek için ihale yapıyorsam söz sahibi Tarım ve Orman Bakanı olması lazımdır. Niye olmuyor? Geçmişdeki olumsuzlukların geçmişteki yanlışlıkların ve geçmişteki beceriksizliklerinin getirdiği olumsuz etkilerdir. Anavatan güvenmiyor. Anavatan, Anavatan bir numaralı Anavatancısınız. Ama Anavatan 3 tane fidan dikmeyi bugünkü hükümetin bakanına veya hükümetin topyekününe güvenmiyor. Orman koruması yeterli midir? Bazı yerlerde vardır. Muhtar, dikilir ihbar eder, sen keçi, çok affedersiniz davar beklemeyeceksin. Ama Ulusal Birlik Partili olan 300 tane 400 tane davar bekliyor. O bölgenin de ormanını mahvediyor. Kumyalı Köyü. Kumyalı Köyü dedikten sonra ormanla ilgili müdür arkadaşlarımız, ormanla ilgili memur arkadaşlarımız o kişiyi de çok iyi bilmektedir. Ya ormanı koruyacağız, ya bir yasa getireceğiz. Ormanı korumak için bir kural getireceğiz ama o kurallar Ulusal Birlik Partilili olursa işlemeyecek. 300, 400 tane davarı beslesin; o bölgenin zeytinini, harubunu, tüm, güzelliklerini mahvetsin. Ama birşey değil Ulusal Birlik Partili'dir.

Zararı yoktur denilsin. Bu zihniyet yanlış bir zihniyettir. Bu zihniyet halk arasındaki bölücülüğe yol açmaktadır. Partizanlığın devamına, seçimden sonra gelen gruplaşmayı devam ettirmektedir. Aynı köyde bir adamı mahkemeye vereceksin sen ormana zarar verdi diye diğer tarafta iki tane, üç tane değil 300, 400 tane davar besleyen adama göz yumacaksın. Halkımızın en büyük şikayetlerinden biri. Ama biz zaman zaman kendi başımıza oturduğumuz zaman Türkiye'nin güzel ekmeğinden bahsederiz. Fakat o güzel ekmeği burada yememiz hiçbir zaman hiçbir bakanlık döneminde mümkün olmadı. Un. Hangi fırıncı ile konuşursak bu ülkede yapılan un fabrikalarının üretmiş olduğu unların Türkiye'deki gibi güzel ekmeğin yapması mümkün değil. Unlarımızın ve gelen buğdayların kifayetli olmadığı neden Türkiye'deki ekmekeleri yapacak undan ithal etmiyoruz. Ama tüccarların çıkarı için et ithal ettiriyoruz, tavuk ithal ettiriyoruz, diğer, gıda maddelerine izin veriyoruz. Ama güzel ekmeği yemesi bu toplumun, güzel ekmeği yemesi için ısrarla ayak koyuyoruz. O güzel unu yapacak buğdayı getirin birtakım olumlu işler yapın biz de bu eleştirileri getirmeyelim. Gerçekten ekmeği olayı bu memlekette büyük bir sorundur. Şimdi aşağı yukarı %98 fırınlarımız modern oldu. Ama hala o güzel ekmeği arayışı içerisindeyiz. Neden? Un yok. Güzel ekmeği yapacak un veyahutta güzel ekmeği yapacak, unu yapacak buğday getirilmiyor. Türkiye'ye gittiğiniz zaman ve zaman zaman siz kendi aranızda, tüm arkadaşlarımız da buğdayın veya ekmeğin iyi olmadığını buğdaylardan dolayı olduğunu söylüyoruz.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bunda haklısın, güzel ekmeği yiyemiyoruz.

KENAN AKIN (Devamla)- Doğru. İşte Sayın Bakan. Ankara'da da görüştük. 15 yıldır söylüyoruz. fırınlarımız moderindir şimdi. Ama ayak direttik. Tamam 2, 3 tane fırınımız var. izin verilmedi. Ama un yapacak iyi buğday getirin. Beyaz un yapacak buğdayı siz kendi elinizle getirin o unları da siz kendiniz dağıtın. Toprak ürünleri kırmızı ECE Un Fabrikası çalıştırıyor. Getirin buğdayı, getirin ve halkımız temiz ekmeği yesin, güzel ekmeği yesin. Bir zamanlar Sayın Osman Örek vardı. Siz dedi beyaz, onlar dedi esmer ekmeği yesin. Biz kendi yediğimiz ekmeği yaptık. Öyle zihniyet varsa bilmem artık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elektrik konusuna bakınca Sayın Ergün vebî arkadaşımın dediği gibi çok, daha ne kadar çekeceğiz? Dün saat 14.30'dan beri Mağusa bölgesi tamamen karanlık. Hasbelkader Taşkent Beyin evi yani iktidar milletvekillerinin ve daha çok kısa dönemde bakanlık yapmış bir arkadaşımızın arabası ile gidiyoruz, hepimiz şikayetçiyiz. Ders çalışamayan çocuklarımız vardır. Bozulan elektrik cihazları var, ama bunun yanında su gibi satılan jeneratörler var. Acaba bu Teknecik santralını çalıştırmaya bir engel mi var? Maliyeti ne ise zam yapın, biz oy verelim. Yani bugün Rum elektriği kestiği zaman, maliyetinin ne olduğunu hasbelkader hükümette olduğumuz zaman UBP-YDP Koalisyonunda girdileri biliyoruz ve takdir ediyoruz. Eğer mazotsa, dökün mazotu çalışsın kardeşim. Bu memleketi elektriksiz bırakmayın. Rum tarafında, pırıl, pırıl yanan Rum tarafına böyle hasretle baktırtmayın. Çalışmalar gidiyormuş. Ne kadar gidiyor bilemiyoruz. İnşallah en kısa zamanda Rumlara özentî yaratan bu elektrik konusunda ve de cebimize devamlı parası olan alıyor jeneratörünü basıyor marj koluna elektrik alıyor ve tüccarlar cebini dolduruyor. Eğer buna devam ediyorsanız, bilemiyorum ama inşallah bu söylediğimiz çerçevede olumlu hareket yaptığınız zaman bu kürsüye gelip, biz, teşekkür etmesini de biliriz.

Bugün 1991 Mali Yılı Bütçesine baktığımız zaman bu söylediklerimizin hiçbirinin yerine geleceğini görmemiz mümkün değil. Belki sizin şahsınızda olabilir ama Hükümetimizin icraatında bunu, bu olumlu hareketleri görmemiz mümkün değil. Görmeyeceğimizin için de bu bütçeye ret oyu vereceğimizi bildirir, beni sabırla dinlediğiniz için saygılar sunar, teşekkür ederim.

Dr.MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Görecen, görecen Kenan, sabret.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Kenan Akın. Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KAMIL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin üretiminde, ihracatında ve ulusal gelirin bölüşümünde tarım sektörünün rolü tartışılmayacak kadar büyüktür. Ülke nüfusumuzun yaklaşık %60'ı kırsal kesimde yaşamaktadır ve bu çalışan toplam nüfusun %27.6'sı bu sektörde, yani tarım sektöründe geçimini sağlamaktadır. Yaratılan yurtiçi milli hasılanın %10.9 gibi önemli bir bölümü bu sektörden oluşmaktadır. Ayrıca her geçen gün artan tüketimimize rağmen, ihracatımızın %67'sini tarım orijinli ürünler sağlamaktadır. 1990 mali yılında bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarına ayrılan bütçe ödeneği 22,893,392,000 İL'si idi. Bu ödeneğin %20.35'i personel, %2.97'si cari harcamalar ve %76.68'i yatırım harcamalarına yönelik olmuştur. Bu bütçe ile 1990 yılı içerisinde çeşitli projeler ile tarımsal üretimin geliştirilmesi ve artırılması için çalışmalar yapılmış ve bu çalışmalardan somut sonuçlar alınmıştır. Buna rağmen 1990 yılında tarım sektörü için %5.7'lik büyüme hedeflenirken geçici ön tahminlere göre bunun altında kalacak ve tarım sektöründe %3.4'lük bir gerileme olacaktır.

Bu konuda arkadaşlarımız bunu söylerken ki yalnız bunu söylüyorlar. Nedeni üzerinde de durmakta büyük yarar var. Öngörülen hedefin altında kalınmasının esas nedeni nedir? Bu neden önce elverişsiz iklim koşulları ve özellikle geçtiğimiz yıl toplum olarak yaşadığımız korkunç kuraklıktan etkilenen bitkisel üretimin verimliliğidir. Ancak bütün bu olumsuzluklara rağmen hayvancılıkta %7 oranında öngörülen büyümenin %4.8 oranında gelişmesi beklenmektedir. Çeşitli ekonomik nedenler ve geçen yıl ve halen yaşamakta olduğumuz kuraklık, bu büyümeye engeldir, en önemli faktördür. 1991 yılı programı döneminde 1990 yılı fiyatları ile tarım sektörünün büyüme hedefi %5.5 oranında belirlenmiştir. Bitkisel üretim sektöründe %6 ve hayvancılık sektöründe %4.7 oranında reel artış öngörülmektedir. 1991 Bütçesi, 1991 yılı programında belirlenen hedefleri gerçekleştirecek nitelikte bir büyüklükte hazırlanmıştır. 1991'de izlediğimiz tarım politikamızın ağırlık noktasını tarımsal üretimde verimliliğin artırılması çabaları oluşturulacaktır. Üretim, üretimde verimlilik artışı kredi, teşkilatlanma ve pazarlama politikaları, 1991 yılı içerisinde birbirini tamamlayıp destekleyecek şekilde uygulanacaktır. Üreticilerimiz sadece fiyat artışları ile değil, girdi ve teknik bilgilerle de desteklenecektir. Girdilerin üreticilerimize daha ucuza mal olması sağlanacaktır. Tarımsal kredi tahsisinde öncelikle ihraç ürünlerine öncelik verilecek, bu arada içte iç talebi karşılamakta yetersiz kalan ürünlerin üretimine de ayrıca tarımsal kredi verilecektir. 1991 Bütçemiz 71 milyar 528 milyon 65 bin TL olarak öngörülmüştür. Bu Bütçenin %14.35'i personel %1.50'si cari harcamalar ve %84.15'i yatırım harcaması olarak öngörülmüştür. 1991 yılında öngörülen yatırım harcamaları gerek bitkisel üretim, gerek hayvancılık, gerekse ormancılık sahasında öngörülen projeler dikkate alınarak harcanacaktır. Bu arada ülkemiz açısından son derece önem taşıyan elektrik santralının yapım ve tamamlama çalışmalarına hız verilecektir..

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bitkisel üretimin geliştirilmesi ve üretimin artırılması teşviki için uygulanan projeler ile fidan bahçelerimize yaklaşık 730 bin adet sebze fidesi, 22,500 adet meyve fidanı ve 13 bin adet üs bitkisi ürtülip ucuz fiyatlarla üreticilere satılmıştır. Zirai mücadele çerçevesi içerisinde harup, narenciye ambar ve depolarda, buzluklarımızda büyük zararlar yapan fare zararlısına karşı kullanılmak üzere, 420 bin adet zehirli fare yemi hazırlanıp paketler halinde üreticilerimize dağıtılmıştır. Bu işlem hala sürdürülmektedir. Güzelyurt'daki Biyolojik Mücadele Laboratuvarında narenciye ürününe büyük zararlar veren unlu bite karşı 30 bin adet penatör böcek üretilerek, üreticilerimize dağıtılmıştır. Akdeniz meyve sineğine karşı, özellikle üreticilerimizin başbelası dediği, narenciye üreticilerinin başbelası dediğim Akdeniz meyve sineği ve karşı 17 ve 21 Eylül tarihlerinde iki kez olmak üzere havadan ilaçlama yapılmıştır. Güzelyurt bölgesinde 15 köy'de yaklaşık 30,000 dekar arazi üzerinde yapılan bu ilaçlama son derece memnuniyet yartmış ve üreticilerimizin bu konuda yüzü gülmüştür.

Bu hizmetler bakanlığımızın ve Hükümetimizin herhangi bir karşılık beklemeden yaptığı, kendini yapmak zorunda hissettiği bildiği hizmetlerdir.

Tarımsal ilaçlar konusuna gelince Sayın başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi bu Meclisten 64/87 sayılı Yasa ile geçip kurulan, oluşan Tarımsal İlaçlar Denetim Kurulu halen görev başındadır. Bu Kurul, kurulduğu günden beri çalışmalarını sürdürmüş ve bugüne kadar toplam 235 adet tarımsal ilacın kaydını onaylamış, sekiz adet ilacın kaydını reddetmiş ve yine sekiz adet ilacın kayıtlarını çeşitli nedenlerle iptal etmiştir. Ayrıca kurul tarım ilaçları satıcılarının eğitimi için düzenlenen eğitim kursuna katılan 62 ilaç satıcısına ilaç satma izni vermiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarımsal mücadele yapmadan, zirai mücadele yapılamayacağını hepimiz biliyoruz. tarımsal ilaçları bugün olduğu gibi bundan önceki yıllarda da dünyanın bütün ülkelerinde kullanılmıştır. Önemli olan hangi ilacın, ne zaman, ne miktarda, ne maksatla kullanılacağını bilmektir ve diğer önemli husus da zararlı olduğu tespit edilen bir ilacın zamanında tespit edilip yerine alternatif, zararsız ilaçlar bulup üreticinin hizmetine sunmaktır. İşte 64/87 sayılı Yasa ile oluşturulan Tarımsal İlaçlar Denetim Kurulu bu bilinç içerisinde görevini sürdürmektedir. Bugün Tarımsal İlaçlar Denetim Kurulunun onayı olmadan, kaydını yapmadığı hiçbir ilacın piyasada satılmadığını açıkça söylemek istiyorum. Tarımsal ilaç kalıntılarının insan ve hayvan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini denetim altına almak için geçtiğimiz yıl Bakanlığımızın bütçesine konarak Devlet Laboratuvarı bünyesinde oluşturulan kalıntı analiz laboratuvarı kurulmuş ve yıl boyunca görev yapmıştır. 1991 Yılı Bütçesi içerisinde Bakanlığımızın bütçesi içerisinde formülasyon laboratuvarı kurulması için ödenek konmuş

ve öyle tahmin ediyorum ki yeni yılın ilk ayından itibaren bu formülasyon laboratuvarı da ikinci bir görevi üstlenerek bu konuda biraz daha rahatlık getirecektir.

BHC konusuna değindi arkadaşlarım; doğrudur. Kamuoyunu ve hepimizi yakından ilgilendiren bir konudur ve biraz önce bahsettiğim gibi BHC, bütün dünyada yasaklandığı günden önce, kullanıldığı bütün dünyada harika bir ilaç olarak kullanıldı. Biz de bu harika ilacı uzun yıllar kullandık. Hükümet olarak, öncülük ettik, üreticimize dağıttık, doğrudur. Ancak 1987 yılında zararlı olduğunu tespit ettiğimiz gün Hükümet olarak Ulusal Birlik Partisinin geçmiş Hükümeti olarak bu konuda kesin tavır koyduk ve BHC'nin ülkeye girişini, kullanımını ve dağıtımını, satılmasını yasakladık. Bugün BHC artık yalnız bizim bu kürsülerden veya basın yolu ile duyurduğumuz gibi değil. Üretici de bilinçlenmiştir. Üretici de artık BHC'yi ilk dağıtıldığı yıllar, kullanıldığı gibi kullanmamaktadır. Bu konu basın yolu ile de, diğer yollarla da çok söyleniyor ve zannediyorum biraz da istismar ediliyor.

BHC artık 1987 yılından sonra kullanılmamaktadır. Bu zararı tespit edilen BHC'nin zararının tespitinden sonra hala oluşturulan ekipler köy köy dolaşarak üreticilerimizi bu konuda aydınlatarak buldukları 8,000 ton BHC'yi toplatmış, depolarda emniyet altına almıştır. Bugün uzun yıllar etkisi olan BHC bugün belli yerlerde, belli miktarlarda kullanılır diye yapılan iddia aslında tesirinin çok uzun zaman sonra ortadan kalkmasının eseridir. Şunu açıkca bir kez daha bu Meclis kürsüsünden tüm halkımıza ve üreticimize duyurmakta büyük yarar görüyorum. BHC kullanılmamaktadır. Yapılan tahlillerde, günlük yapılan tahlillerde artık BHC'nin artık ne sütümüzde ne de başka bir yerde süt ürünlerimizde hiçbir tesiri olmadığını saptamış bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımız yatırım projelerinde olan Toprak Etüdü ve Verimliliği Artırma Projesi Türkiye Cumhuriyeti Gübre Araştırma Enstitüsü ile Tarım Dairesi tarafından müştereken başlatılmış bulunmaktadır. Mayıs 1991 tarihine kadar devam edecek olan bu çalışmalar sonucunda toplam 3,500 adet toprak numunesi alınacak ve bu numuneler gerekli tahlillere tabi tutulduktan sonra, toprağımızın bölgelere hangi gübreye ihtiyaç duyduğu, hangi ürünün bu tarlaya uygun ürün olduğunun saptanması ortaya çıkacak üretim daha bilinçli hale gelmiş olacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizde suyun öneminin bilincinde olan Bakanlığımız, mevcut su kullanımı artık modern sulama sistemlerine dönüştürmek için geçtiğimiz yıl olduğu gibi önümüzdeki yıl da gereken tedbirleri almış ve almaya da devam edecektir. Suni yağmurlama ve damlama, sulama sisteminin yaygınlaştırılması çalışmaları için bütçemizde ödeneğimiz vardır. Genellikle Türkiye Cumhuriyeti yatırımları ile finanse edilen proje uyarınca modern sulama sistemine geçen üreticilerimize yaptıkları masraflarının %30'u prim

olarak geri dağıtılmaktadır. Bu maksatla modern sulamaya gerek 170 üreticimize 76 milyon lira prim ödenmiştir. 1990 yılı içerisinde 225 dönüm patatez 275 dönüm narenciye, 368 dönüm çeşitli sebze arazisi, tarlası, modern sulama sistemine dönüşmüş bulunmaktadır. 1991 mali yılı bütçesi içerisinde Bakanlığımızca toplam 480 milyon liralık projeler uygulamaya konacaktır. Bu projelerimiz , Bitki Koruma ve Üretimi Geliştirme projesi 250 milyon lira, Gübre Denemeleri biraz önce bahsettiğim çalışmalar ve Verimliliği Araştırma Projesi 140 milyon lira, Sulama Sistemlerinin Geliştirilmesi Projesi 200 milyon lira, Fidan Üretimi Projesi 150 milyon lira ve hububatı geliştirme Projesi 150 milyon lira olmak üzere, toplam 890 milyon liralık projeler hayatiyete geçirilecektir.

Hayvancılık konusuna değinen arkadaşların önce hayvancılık popülasyonunda geçmiş yıllara oranla büyük bir azalma olduğunu ileri sürdüler. Fakat bu iddia ettikleri konu doğru olmasına rağmen, 1988 yılına kadar bu popülasyonun miktarını 1988 yılına kadar verdikleri 1987'ye. Ben doğrudur diyorum. Ancak 1988 yılında, ilave etmek istediğim bir konu vardır, Sayın Ergün Vehbi arkadaşımız sormuştu. 1988 yılında sığır miktarı 11,775 iken 1989'da 12,076 olmuş.

1990 yılında 12.330 olarak, düşme değil az da olsa bir artış...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - İşte o gelen gebe ineklerdir onlar.

İLKAY KAMİL (Devamla) - 1990'da evet. Evet 1990 yılıdır bahsettiğim sayın Ergün Vehbi.

Koyun popülasyonuna gelince; 1988'de 178,984, 1989'da 192.642 ve 1990'da 196,884.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sayım ne zaman yapıldı?

İLKAY KAMİL (Devamla) - Sayım yapılıyor Sayın kenan. beraber de yapabiliriz bu sayımları.

Popülasyonu çok yüksek olduğu söylenen keçiye gelince; dikkate dersek, keçi sayımında büyük bir artış yok, artış var dendi, artış yok. Bunun rakamını da vermek istiyorum. 1988'de 55,668 adet olan keçi, 1989'da 56640 ve 1990'da 56,700 civarında bir artış.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Az da olsa bir artış.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Az da olsa, ama bu keçinin korkunç boyutta artış olduğu söylenmez.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Keçinin o miktarı zaten korkunç bir miktar.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Doğru o. Onun için gerekli tedbir düşünülebilir.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; hayvan barınaklarının iskan bölgelerinin dışına çıkarılması ve organize sanayi bölgeleri oluşturulması konusunda Hükümet olarak geçmişte olduğu gibi bugün de çok duyarlıyız. 1991 yılında Düzova, Ulukışla ve Güvercinlik köylerinde daha önce parselasyonu yapıp üreticilere dağıtılan hayvan barınakları, yani organize sanayi bölgelerinin alt yapıları, yol, su, elektrik tamamlanacaktır.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden) - Sayın Bakan teşekkür ederiz bilgilere.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Usandırdık mı Sayın Günay?

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden)(Devamla) - Hayır efendim, teşekkürler.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde 1987'de 91.994 ton ; 1988'de 127.129 ton, 1989'da 88.399 ton arpa üretilmesine rağmen, 1990 yılında kuraklık nedeni ile toplam 34.000 ton arpa üretilmiştir. Arpa bilindiği gibi önemli bir yem ve karma yem maddesidir. Üreticiler genellikle ihtiyaçları olan arpanın bir kısmını kendileri depolamakta ve yıl boyunca kullanmaktadırlar, bir kısmını da Toprak Ürünleri Kurumuna nakit karşılığı satmaktadırlar. Ancak bu yıl üretimin az olması ve özellikle kuraklık nedeni ile yeşermeyen meralardan hayvancılarımız yararlanamamışlardır. Dolayısıyla hayvan üreticilerinin yeme olan talepleri büyük miktarda artmıştır. Örnek olarak göstermek gerekirse, 1987 yılında 20,250 ton, 1988'de 19,000 ton ve 1989'da 30,000 ton davar yemi üretilmesine rağmen hayvan üreticilerimiz bu dönemler içerisinde sıkıntı çekmemişlerdir. 1990 yılının ilk altı ayında 24.000 ton olan yem üretimine karşın, beş fabrikanın günde 185 ton yem üretmesine rağmen, geçtiğimiz ay içerisinde hayvan üreticilerimiz büyük bir sıkıntı içerisinde düşmüşlerdir. Bu sıkıntıyı gidermek amacı ile Hükümet olarak Türkiye'den 20.000 ton arpa ile, 2000 ton yem ithali kararlaştırılmış ve bu derhal gerçekleştirilmiştir.

Hayvan üreticilerimizin kuraklıktan etkilenmesini asgaride tutmak amacıyla, ithal etmiş olduğumuz arpanın reel fiyatı 844 TL olmasına rağmen, buna %47.4 subvansiyon vererek üreticilerimizi yerli ürün arpanın fiyatı olan 444 liradan satılması sağlanmıştır. Ayrıca reel fiyatı 590,000 TL tonu olan ithal yeme ise %16 subvansiyon vermek suretiyle yine yerli yemin fiyatı olan 495,000 TL'ye satılması sağlanmıştır. Arpa ve yem fiyatları Temmuz 90'dan beri değişikliğe uğramadan devam etmiştir. Bu süt, süt ürünleri ve et fiyatlarına gelebilecek artışları önlemek amacı taşıdığı için subvansiye edilerek bu durum sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde hayvan sağlığına gelince kabul etmek gerekir ki ülkemizdeki hayvan sağlığı gelişmiş kabul edilen pek çok ülkenin üzerindedir. Ülkemizde pek çok ülkede var olan öldürücü hayvan hastalıklarına rastlanmamaktadır. Bunun nedeni alınan tedbirler, kontroller, girişlerde uygulanan karantina sistemleriyle dışarıdan gelmesi muhtemel hayvan hastalıklarının önüne geçilmesindedir. Mavi dil hastalığına değindi arkadaşlarım, doğrudur. Bu yalnız bizde ortaya çıkan bir hastalık değildir. Bugün Güney komşumuz rumlarda da aynı hastalık mevcuttur. Orda var da bizde de olması, niye olur demiyorum. Toplam on beş köyde yüz elli davarda, yüz kadar hayvanın telef olmasına neden olmuştur. Ancak veteriner hekimlerimiz ekipler halinde hastalığın çıktığı köyleri ziyaret ederek üreticilerimizi bilinçlendirmiş ve daha fazla kayba uğramadan bunun önüne geçilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi doğal afette her yıl büyük boyutta zararlara sebep olmaktadır. İklim şartları yağış ve özellikle zamanında yağış bitkisel üretim ve hayvancılık sektörüne olumsuz yönde etkiler yapmaktadır. Ülkemize yağış 900,000 dönüm ekilen arazinin 700,000

dönümünde tahıl üretimi yapılmaktadır. Tahıl üretimi de kabul edileceği gibi büyük ölçüde iklim şartlarına bağlıdır. Biz ülke olarak kuraklığın etkisi altında devamlı surette bulunmaktayız. Örneğin 1973 yılında kuraklık o denli büyük olmuştur ki Mesarya'da bir tek yeşil ot görülmemiş ve o dönemde hayvancılarımızın ihtiyaçlarını karşılamak için saman bile ithal etmiş, Kıbrıs'ta dolayısıyla kuraklık yalnız bizim sorunumuz değil ve bugünlerin sorunu değil. Kuraklık eskiden beri bu adada yaşanan bir felakettir. İşte bu kuraklıktan, kuraklığın yaptığı etkiyi, üreticilerimizin üzerinde yaptığı olumsuz etkiyi gidermek amacıyla kurulan Genel Tarım Sigortası Fonunda biriken parayla ve büyük ölçüde devletin desteği ve katkısıyla üreticilerimizin zararlarını telâfi etmeye çalışmaktayız.

1983'ten beri ülkemizde bölgesel kuraklık yaşanmaktadır. En büyük kuraklık, son yılların en büyük kuraklığını geçtiğimiz yıl yaşadık. 600,000 dönüm eklili arazinin 400,000 dönümü kuraklıktan etkilenmiştir.

Bu kuraklığın giderilmesi için toplam 9.500.000.000 liralık bir tazminat üreticilerimize dağıtılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işte bulunduğumuz dönem içerisinde üreticilere dağıtılmak üzere 5,250 ton çeşitli arpa ile 1,055 ton çeşitli buğday tohumluk sertifikası olarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 30 ton 85, buğday da Anavatandan ithal edilerek üreticilerimize dağıtılmıştır.

Süt kurumu, bu da bakanlığımızın ayrı bir kuruluşu ve her zaman dikkatleri üzerinde tutan bir dairemiz. Ocak ve Kasım dönemlerinde süt kurumu olarak toplam 17,250 ton süt alıp pazarlamış bulunmaktadır süt kurumu. Ve alıp pazarladığı süt bedelini kurum olarak üreticilere zamanında ödemiştir. Peşin değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Toprak Ürünleri Kurumunun çalışmaları konusunda, bazı sorular sordu arkadaşlarımız. Toprak Ürünleri Kurumu yıl içerisinde 30,584 ton arpa, 12,098 ton buğday. Toplam 42,682 ton zahire alımı yapmıştır. Bu yıl ise üreticilerimize 18,7 milyar TL'yi peşin olarak ödemiştir. Ayrıca Toprak Ürünleri Kurumu 17,000 ton buğday, 15,000 ton arpa, 13,000 ton mısır ve 750 ton inek yemini Anavatandan ithal etmiştir.

Patates ithalatı konusunda Sayın Ergün Vehbi arkadaşım bir soru sordu. Patates ithalatı ülkedeki patates yokluğundan değil. Patates ithalatını biz ülkemizde fiyat istikrarını sağlamak için yaptık. Aslında hatırlayacaksınız, patates 3,500 lira satıldığı günlerde bize gelen taleplerde biz yerli üretimin girmesi açısından bir süre direndik. Ancak üreticiyi koruyan bir bakanlık olmasına rağmen Tarım Bakanlığı ve Hükümetimiz fiyatların düşmesini sağlamak amacıyla Türkiye'den, gerek toprak ürünleri gerekse özel şahıslara

patates ithalatı için gereken izni verdik. Ve biz bu dönemde 465 ton patates ithal ettik ve bunu 1,270 ₺ okkası olarak piyasaya sunduk. Bizim Lefkoşa, Girne, Mağusa ve yanılmıyorsam Geçitkale'de de kurduğumuz, açtığımız tanzim satış yerlerinde 1,270 ₺ okkası olarak vatandaşımıza patatesimizi sattığımızı herkes biliyor. Sonbahar ürünü patatese, patatese gelince bilindiği gibi hatırlardadır. Bir süre önce biz sonbahar ürünü patatese 1.070 lira fiyat verdik. Ve geçtiğimiz gün 3 Aralık'ta alımlar başladı. Alım 21 Aralık'a kadar devam edecek. Burada aldığımız patatesi biz 1,440 lira okkası satışa arz ettik. Dünden itibaren satış işlemleri sürdürülmektedir.

Siloyla teknik adam konusuna gelince, bu konu eskiden beri ele alınan ancak çeşitli nedenlerle sonuçlandırılmayan bir konudur. Biz, Bakanlığımız faaliyete başladığı ilk günden geçmişteki arkadaşlarımızın başlatmış olduğu çalışmalarını daha da ileriye götürerek bu konuda birtakım görüşler yaptık. Ve Türkiye Toprak Mahsulleri Ofisi ile yaptığımız görüşmeler sonucunda inşallah herhangi bir şey çıkmazsa, bu yıl 2 tane silonun yapılması konusunda resmi olmasa bile görüşmelerimiz sonucunda mutabakata vardık.

Önümüzdeki günlerde Toprak Mahsülleri Ofisi Müdürünün Kıbrıs'a gelerek bu konuyu bizimle görüşmesini bekliyoruz. Yapacağımız silolar, birisi Lefkoşa'da on beş bin tonluk, biri de Magosa'da beş bin tonluk olmak üzere iki imarda olacaktır. Bu konuda da önümüzdeki yıl içerisinde, tabii ki önce verimli, bereketli bir yıl gelmesi dileğiyle, ürünümüzü depolayacağımız bir siloya kavuşuruz.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çelik mi olacak Sayın Bakan, beton mu?

İLKAY KÂMİL (Devamla) - Çelik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükümet olarak tarım kesimine destek vermiyoruz diye veya yetersiz destek veriyoruz diye bir soru soruldu. Bunu açıklamak benim görevim. 1990 yılında gübre, tohum, zirai mücadele ilâçları ve işçiliğe gelen artışlar nedeniyle ürün fiyatları yeniden belirlenir, üreticinin korunması yanında tüketicinin korunmasına da bağlı olarak büyük özen gösterdik. Örneğin karma hayvan yemleriyle arpaya verilen subvansiyonlar, fiyat artışlarına istikrar sağlanmıştır. Reel satış fiyatı 555 lira okkası olan arpa, %20 subvansiyeye edilerek üreticiye 400 TL'ye satılmaktadır. Karma hayvan yemiyle arpaya 1990 yılı içerisinde 965,000,000 TL devlet desteği sağlanmıştır. Bu düzenlemeyle geçen yıl 300 TL okkası olan arpa alım fiyatına karşı bu yıl üreticiye %75'lik bir artışla 525 lira ödenmiştir. 650 TL okkası olan satış alım fiyatına bu yıl %83 oranında bir artış yaparak üreticiye 1185 TL ödenmiştir. İç piyasada süt ve süt ürünü tüketimini teşvik için 1295 TL okkası olan ham süt fiyatına %25 oranında subvansiyon yapılarak 965 liraya satılması sağlanmıştır. Bu uygulama ile Eylül-Aralık 90 döneminde süt ve süt ürünlerine toplam iki buçuk milyar TL subvansiyon yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bazı istisnalar dışında tarımsal üretimde kendi kendimize yeterli durumdayız. Bu sevindirici bir olaydır. Ancak bunu sağlayan üretimin devamı için üretimin desteklenmesi, teşvik edilmesi ve korunması gerekir. Bu uygulama tüm liberal ekonomilerde mevcuttur. Örneğin bir çok Avrupa ülkesinde süt ve süt ürünlerinin ihracatına büyük oranlarda verilen subvansiyonlar yapılmaktadır. Aynı şekilde süt ve süt ürünlerinin ülkeye girişi, gümrük duvarlarıyla ve betonlarla kısıtlanmaktadır. Bizim uygulamamızla benzer durumdadır. Örneğin yine Körfez Krizinden bahsedeceğim Sayın Ergün Vehbi, Körfez Krizi nedeniyle elimizde biriken stoklarımızın tüketilmesi ve eritilmesi için biz geçici bir süre, bir müddet önce geçici bir süre, süt ürünlerine ithal izni, verdiğimiz ithal iznini durdurmak zorunda kaldık. Bu bir önlemdir. Bu yerli üretimin biriken stokumuzun tüketilmesi için alınan bir önlemdir. Ümit ediyoruz ki yakın bir gelecekte aldığımız tedbirlerle yeni pazar arayışlarımızın sonuçlandığı takdirde ki bu yakındır. Bu ithal izni yasağını kaldırılacak ve tekrar gereken şartlarla gerektiği miktarda ithal peynirine izin verilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1989-1990 döneminde kimyevi gübreye verilen sübvansiyon daha da artırılarak 5.361 milyar liraya çıkarılmış ve üreticimize ucuz kimyevi gübre verilmesi sağlanmıştır. 90 - 91 yılında 24.000 ton gübre ithal edilmiş olup bu yıl buna ödenen sübvansiyon miktarı 6.207.000.000 liraya çıkarılmıştır. Yükseltilmiştir. 90 yılı içerisinde başta yem, tohum, kimyevi gübre ve diğer üretim girdileri için üreticilere toplam 17.6 milyar TL tarım kredisi sağlanmıştır. Ayrıca sulama sistemlerinin modernleştirilmesi için 1.000.000.000 liralık ek kredi sağlanmıştır. Diğer ticari bankalar da kooperatifin yanında diğer ticari bankalarımızla aynı şekilde üreticilerimize tarımsal kredi vermeye devam etmektedirler. Yıl içerisinde özel bankalar da Kooperatif Merkez Bankası yanında 300-350.000.000 liralık tarımsal krediyi sağlamış bulunmaktadır. Bu krediler için üreticilerimize sağlanan bu krediler için 4.5 milyar liralık faiz farkı ödediğimizi de burada ifade etmek istiyorum. İçinde bulunduğumuz yıl içinde tarım sektörüne Hükümet olarak yaklaşık 26.3 milyar TL sübvansiyon verilmiştir. Bu, Hükümetimizin tarıma olan, üreticiye olan desteği olarak açıkça kabul edilmesi lazım gelen bir husus değil midir? 26.3 milyarlık bir sübvansiyon tarım kesimine küçümsenmeyecek bir rakamdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orman konusunda çalışmalarımız devam etmektedir. 89-90 dikim mevsiminde toplam 1.077 hektar araziye 1,40 milyon adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. Bu fidanın, dikilen bu fidanların 260,000 kadarı kuraklıktan etkilenmiştir. Bunu komisyon toplantısında da arkadaşlarımızın bilgisine getirilmişti. Kuraklıktan etkilenen bu miktar yerine yıl içerisinde yenilerinin dikimi için gerekli hazırlıklar tamamlanmıştır.

Bildiğimiz gibi Ormancılık Master Planı ormancılığın geliştirilmesi için uygulanan projeler TC tarafından finanse edilmektedir. Bu yıl içerisinde bu projede 8,75 milyar TL'lik bir yatırım öngörülmüştür. Bu kredi ile 140,000 dönüm arazi ağaçlandırılacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enerji konusunda da değinmeden geçmek mümkün değil. Özellikle bir süre öncesine kadar bizi karanlığa gömen, karanlığa mahkûm eden günler yaşadık. Bunu hep beraber yaşadık. Ve biz ilgili bakan olarak da Hükümet Başkanı, Sayın Başbakanımız da kesintilerin nedeninin nerden kaynaklandığını, siyasi amaçla olduğunu, bizim için karşı tarafın neler beslediğini; nasıl düşünceler beslediğini açık açık izah ettik. Ve dedi ki, bundan kurtuluşumuzun tek nedeni kendi kendimize yetecek bir sistemin süratle geliştirilmesidir. Sistem neydi? Sistem bizi Roma mahkûm eden elektrik santrallerinin yerine kendi santrallerimizin kurulmasıydı. Bu konu geçtiğimiz dönem içerisinde bir yüzü tamamlam

bizim dönemimizde çalışmaları başlamış. Bu yıl bütçede elli milyar liralık yatırım öngörülmüştür. Tuzlanma için gerekli önlemler alınmıştır. Ümit ediyoruz ki mukavele şartları zamanında yerine getirilir ve artık toplum olarak, devlet olarak, halk olarak Ruma bağımlı olmaktan suratle kurtulunur.

Son olarak Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; Cypfruvex'in çalışmasıyla ilgili de özet bir bilgi vererek sözlerimi tamamlamak istiyorum. Cypfruvex bilindiği gibi naren-ciyenin ihraç edilmesini eskiden beri üstlenen ve bunu uzun yıllardan beri sürdüren bir kuruluşumuzdur. Cypfruvex olarak 89-90 yılında toplam 52,000 ton ürün alınmıştır. Bunun 22,000 tonu ihraç edilmiş, geri kalan konsantre olarak değerlendirilmiştir. 90 yılında Cypfruvex 2212 ton konsantre, 50 ton kabuk yağı ve 2025 ton kabuk ..... üreterek ihraç etmiştir. Bunun karşılığında ülkeye 12,000,000 Dolar döviz getirilmiştir. Bu yıl hedefimiz 70-75 bin ton civarında düşünülmektedir. Bu rakama ulaşmak için Cypfruvex gerekli bağlantılarını da yapmış, ancak elde olmayan nedenlerle hedeflediğimiz 70-75,000 tonun üzerine çıktığımız da gerekirse Cypfruvex olarak bunu göğüslemeye hazırız. Bunu göğüslemek için gerekli tedbirlerimizi almış bulunmaktayız. Bu konuda üreticilerimizin hiç bir endişeye düşmelerine gerek yoktur. teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Sayın efendim lütfen.

KÂTİP - 28.

BAŞKAN - Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bugünkü program gereğince bu bütçe üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Görüşmelere program gereğince 17 Aralık 1990 Pazartesi saat 10.00'da devam edilecektir.

Gündem:

I. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.

II. Özel Gündemde Yer Alacak İşler:

(1) Program 10 Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

(2) Program 11 Çalışma ve Sağlık Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 17.20

DÖNEM : II

YIL: I

CUMHURİYET MECLİSİ
27'nci Birleşim
14 Aralık 1990, Cuma
Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

(1) 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının (Y.T.No:28/1/90)
Saptanan Program Çerçevesinde Görüşülmesi:

1. Program 08, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı
Bütçesinin Görüşülmesi.

2. Program 09, Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesinin
Görüşülmesi.